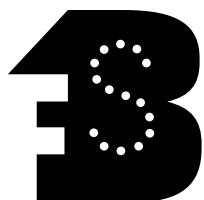

DRAMA OPERABALET MARIBOR

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
SLOVENE NATIONAL THEATRE

Festival
Borštnikovo
srečanje

Letno poročilo

2023

Ustvarjeno v Drami, Operi, Baletu, na Festivalu Borštnikovo
srečanje Slovenskega narodnega gledališča Maribor

Ime zavoda

Slovensko narodno gledališče Maribor, javni zavod

Skrajšano ime

SNG Maribor
Slovenska 27, 2000 Maribor

Matična številka

5053315000

Davčna številka

SI19801491

Dejavnost

90.030

TRR

01100-6000012730, odprt pri UJP Slovenska Bistrica

Telefonska številka

02 250 61 00

Faks

02 250 61 08

Elektronski naslov

sng.maribor@sng-mb.si

Ustanovitelj

Vlada Republike Slovenije (Ur. l. 97/2021)
Sklep Vlade Republike Slovenije o ustanovitvi javnega zavoda
Slovensko narodno gledališče Maribor

Javni zavod je vpisan v sodni register pravnih oseb pri Okrožnem sodišču v Mariboru pod registrsko številko 397-00 in s sklepom o vpisu spremembe pri subjektu Srg 2021/35511 z dne 19. 6. 2021.

Organi zavoda

direktor, Svet SNG Maribor in Strokovni svet SNG Maribor

Svet SNG Maribor

dr. Suzana Žilič Fišer, *predsednica Sveta zavoda*, Jaki Jurgec, *namestnik predsednice*,
dr. Sonja Kralj, Matic Kašnik, Zdenka Križanič, mag. Zdravko Luketič, Ksenija Vaš

Strokovni svet

Darko Brlek, *predsednik Strokovnega sveta*, Jaki Jurgec, *namestnik predsednika*,
Tomaž Habe, Matic Kašnik, dr. Mihaela Koletnik, Ana Perne, Mateja Pucko, Alenka Ribič,
Tomaž Rode

S kulturo sodelovanja in pripadnosti, usmerjene v dolgoročno poslovno stabilnost, rast in ustvarjanje umetniških presežkov

V Slovenskem narodnem gledališču Maribor – Drami, Operi, Baletu, Festivalu Borštnikovo srečanje, Tehniki in v strokovnih službah – smo v letu 2023 s sodelovanjem in pripadnostjo zaposlenih dosegli vse zastavljene poslovne in umetniške cilje. Gradili smo na medsebojnem spoštovanju in zaupanju, še posebej na zaupanju občinstva, ki se je v velikem številu vrnilo v naše dvorane, pri čemer nam je v preteklem letu uspelo še dodatno poglobiti dialog in okrepiti sodelovanje tudi z ustanoviteljem, z Ministrstvom za kulturo RS, ter s Svetom zavoda, s Strokovnim svetom, z različnimi socialnimi partnerji in z vsemi ostalimi deležniki, ki so s svojim zaupanjem v nas in naše poslanstvo pokazali jasno smer pozitivnih sprememb. Prav s kulturo dialoga, sodelovanja, pripadnosti in iskrene komunikacije smo zagotovili varno in stimulatивно okolje vseh zaposlenih in obiskovalcev ter dosegli, da so se v mariborskem gledališču prav vsi počutili sprejete in slišane. S posluhom za drugega smo tako v okviru lastnega poslanstva dosegli najpomembnejše skupne profesionalne in umetniške cilje, ki lahko vedno znova navdihujejo zaposlene in občinstvo ter s katerimi lahko še hitreje rastemo v velikokrat negotovi prihodnosti družbe in sveta, ki nas obkroža.

Specifična pozicija Slovenskega narodnega gledališča Maribor, ki leži sicer na pomembnem geografskem in kulturnem križpotju, že sama po sebi predpostavlja tesnejši stik in posledično tudi oplajanje različnih kultur, umetniških praks in tradicij, kar se je tudi v letu 2023 izkazalo kot pomemben dejavnik razvoja, ki smo ga v skladu s sprejetim strateškim načrtom zasledovali predvsem v štirih kategorijah – razvoju infrastrukture, umetniškega programa, lastnih človeških virov ter aktivnosti, povezanih s pridobivanjem novih občinstev in poglobljanjem odnosa med gledališčem in tako slovensko kot mednarodno kulturno javnostjo.

Prvi izmed pomembnih mejnikov leta 2023, ki bo imel daljnosežne posledice na delovanje SNG Maribor, je implementacija delne energetske sanacije gledališke hiše od strehe pa vse do kleti in najvitalnejših podsistemov stavbnega objekta (ogrevalnega in prezračevalnega sistema itd.), s čimer po eni strani zasledujemo cilj trajnostnega gledališča, še posebej v domeni trajnostnih stavb, kot je opredeljeno v *Zeleni gledališki knjigi (Theatre Green Book)*, po drugi strani pa bomo s pomočjo investicije v naprednejšo tehnologijo na dolgi rok bistveno racionalizirali porabo energije in s tem tudi porabo sredstev, namenjenih za vzdrževanje gledališke hiše.

V širšem kontekstu zasledovanja načel trajnostnega gledališča velja omeniti tudi naše nadvse uspešno sodelovanje v evropskem projektu *STAGES (Sustainable Theatre Alliance for a Green Environmental Shift)*, financiranem v okviru programa *Ustvarjalna Evropa*, ki v obstoječo gledališko prakso vnaša novo, inovativno in predvsem trajnostno naravnano perspektivo, s pomočjo katere lahko radikalno spremenimo dosedanjo paradigmo delovanja na področjih, kot so poleg že omenjenih trajnostnih stavb tudi trajnostne operacije in trajnostne gledali-

ške produkcije. Prav s slednjimi lahko poleg doseganja visokih umetniških ciljev tudi v praksi sledimo konkretno začrtanim ciljem, kot so zmanjševanje okoljskega bremena (odpadkov, zračnih emisij, porabe energije itd.), spreminjanje delovnih navad s ciljem doseganja višje stopnje zadovoljstva zaposlenih in ohranjanje njihovega zdravja ter ne nazadnje tudi ozaveščanje ljudi o vedno bolj perečih okoljskih spremembah, ki doslej ostajajo največji izziv za človeštvo nasploh.

Med uspešnimi projekti, ki smo jih izvajali v SNG Maribor, velja omeniti tudi nacionalni projekt *Ohranjanje in obnova najpomembnejše in najbolj ogrožene slovenske glasbene, baletne in plesne dediščine*, v okviru katerega smo v letu 2023 dokončali pripravo kompleksnega informacijskega sistema, ki bo s svojo bogato podatkovno bazo tako rekoč vsem uporabnikom svetovnega spleta dal vpogled v nadvse raznoliko slovensko kulturno in umetniško dediščino na področju glasbene in plesne umetnosti. Prepričani smo, da je projekt eden izmed eksemplaričnih primerov, kako lahko s pomočjo sodobnih tehnologij, ki omogočajo neposredno digitalno diseminacijo najrazličnejših, tudi multimedijskih vsebin, neposredno uresničujemo javni interes na področju kulture, saj na ta način med uporabniki različnih provinenc promoviramo slovensko kulturno dediščino, na kateri sloni tudi identiteta slovenske države, in zagotavljamo njeno dostopnost tako rekoč celotni globalni skupnosti.

Veseli nas, da nam je v dogovoru z ustanoviteljem in financerjem uspelo zagotoviti stabilno karierno prihodnost mladih baletnih plesalcev, saj je Ministrstvo za kulturo RS za naslednji dve leti zagotovilo proračunska sredstva za plače 15 baletnikov, ki so nosilci umetniškega repertoarja in brez katerih bi bila resno ogrožena umetniška kvaliteta naših baletnih produkcij. Vlaganje v deficitarne poklice, kot je baletni plesalec, se nam zdi ena izmed priorit, še posebej zaradi vseh umetniških presežkov in nadvse uspešnih mednarodnih gostovanj mariborskega Baleta. Veliko uspeha beležimo z odrskimi kreacijami naših dramskih igralk in igralcev ter z izvedbo repertoarja Drame, ki je v zadnjih letih močno razširila svojo mrežo gostovanj po Sloveniji, več presežkov pa smo bili deležni tudi v Operi, ki ohranja repertoarno ravnovesje med klasičnim programom in glasbenogledališkimi novitetami, pri čemer se s svojim programom in koncertno dejavnostjo vedno bolj odpira tudi mlajšim generacijam. Ponosni smo lahko tudi na bogat in raznolik repertoar Festivala Borštnikovo srečanje, ki je v letu 2023 navdušil z izredno kvalitetno bero gledaliških uprizoritev iz tekmovalnega programa

in célo plejado spremljevalnih dogodkov, ki resnično poskrbijo za živahen festivalski utrip in karseda učinkovito mreženje gledaliških umetnikov z demografsko diferencirano publiko in gledališkimi producenti iz tujine.

Ena izmed vsebinskih prioritét v okviru umetniškega programa, ki smo ga zaúrtali v letu 2023, je tudi poveévanje obsega in izboljšanje kvalitete programa kulturno-umetnostne vzgoje za otroke in mlade, v okviru katere že zdaj dosegamo dobre rezultate, a jo nameravamo še nadgraditi in precizirati za različne ciljne skupine. Z namenom poveévanja lastnega dosega naše kulturno-umetniške produkcije si bomo tudi v prihodnje prizadevali za karseda dobro sodelovanje z izobraževalnimi institucijami – z Univerzama v Mariboru in Ljubljani, z Zavodom za šolstvo RS – ter z drugimi umetniškimi entitetami in producenti (s Konservatorijem za glasbo in balet Maribor, z Akademijo za gledališé, radio, film in televizijo UL, z Akademijo za glasbo UL, s Festivalom Ljubljana, s Cankarjevim domom Ljubljana idr.). Prav gotovo je pred nami še veliko izzivov, s katerimi se vsakodnevno sreéujemo, kot so denimo energetska draginja in splošna rast materialnih stroškov, staranje umetniških ansamblov in v nekaterih primerih celo opaznejši kadrovski primanjkljaji v tehniénih in strokovnih poklicih, ki so nujno potrebni za nemoteno izvajanje kulturnega programa, toda naše plodno in nadvse konstruktivno sodelovanje z Ministrstvom za kulturo RS, ki je pripravljeno prisluhniti aktualnim težavam, nas navdaja z optimizmom in upanjem v svetlejši kulturni jutri, saj bomo lahko le s skupnimi moéni še naprej zagotavljali pogoje za ustvarjanje umetniških presežkov in njihovo promocijo v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Danilo Rošker

direktor SNG Maribor

Vsebina

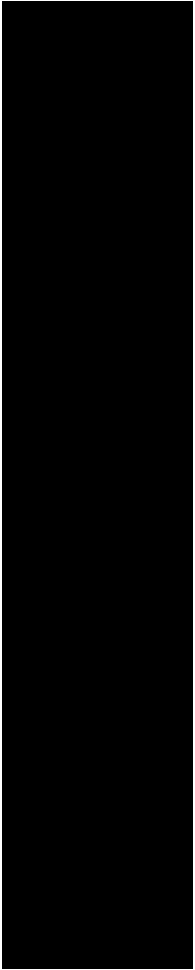
I. Poslovno poročilo	8
Splošni del	9
Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih	10
1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje javnega uporabnika	10
2 Dolgoročni cilji SNG Maribor	11
2.1 Usklajenost predlaganega programa z ustanovnim aktom in s strateškim načrtom javnega zavoda	12
3 Vsebinsko poročilo javnega zavoda SNG Maribor – Drama, Opera in Balet – za leto 2023	13
3.1 Zastavljeni cilji za leto 2023	13
3.2 Doseženi cilji v letu 2023	14
3.3 Nedoseženi cilji v letu 2023	15
Drama	16
Festival Borštnikovo srečanje	38
Opera, Balet	54
4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev za leto 2023 in primerjava z doseženimi rezultati v letu 2023	85
4.1 Doseženi rezultati v letu 2023	85
4.2 Analiza doseženih rezultatov poslovanja	87
4.2.1 Splošne ugotovitve za doseganje prihodkov	87
4.2.2 Splošne ugotovitve za doseganje odhodkov	87
4.3 Splošne ugotovitve	87
5 Nastanek morebitnih nedopustnih in nepričakovanih posledic pri izvajanju programa	89
6 Ocena uspeha pri doseganju ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta	89
7 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila	89
8 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	90
9 Pojasnila za področja, na katerih zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj niso bili doseženi	90
10 Ocena učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja	90
11 Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in investicijskih vlaganj	90
11.1 Poročilo o uporabi sredstev za investicijsko vzdrževanje in nakup opreme	90
11.2 Analiza kadrovanja in kadrovske politike	92
11.2.1 Sestava zaposlenih v SNG Maribor na dan 31. 12. 2023	92
11.2.1.1 Število zaposlenih po organizacijskih enotah	92
11.2.1.2 Sestava zaposlenih po statusu zaposlitve	93
11.2.1.3 Sestava zaposlenih po delovni dobi	94
11.2.1.4 Sestava zaposlenih po starosti	95
11.2.1.5 Sestava zaposlenih po spolu	97
11.2.1.6 Zaposleni z omejeno delovno zmožnostjo	98
11.2.2 Napredovanja zaposlenih	98
11.2.3 Fluktuacija	99
11.2.3.1 Prenehanje delovnega razmerja po razlogih	100

11.2.3.2 Zaposleni po viru financiranja na dan 31. 12. 2023	100
11.2.4 Bolniške odsotnosti zaposlenih	101
11.2.4.1 Nadomestila bolniških odsotnosti	104

II. Računovodsko poročilo 106

1 Bilanca stanja	107
1.1 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	107
1.2 Kratkoročna sredstva	109
1.3 Zaloge	112
1.4 Obveznosti do virov sredstev	113
1.5 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	115
2 Izkaz prihodkov in odhodkov	118
2.1 Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov	118
2.1.1 Doseženi prihodki in odhodki v primerjavi s planom za leto 2023	118
2.1.2 Doseženi prihodki in odhodki v letu 2023 v primerjavi z letom 2022	120
2.2 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti	122
2.3 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka	123
2.4 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov	124
2.5 Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov	124

III. Poročilo o popisu 125

Poslovno poročilo za leto 2023

Glede na namen ustanovitve opravlja javni zavod naslednje naloge v obliki javne službe:

- > izvaja kakovostne gledališke, operne in plesne uprizoritve, koncerte in druge prireditve;
- > izvaja gledališke, plesne in glasbene delavnice;
- > izvaja program kulturno-umetnostne vzgoje na področju dramske, glasbene in plesne umetnosti, prireditve za otroke in mladino ter za težje prilagodljive družbene skupine po dostopni ceni;
- > sodeluje z Akademijo za glasbo Univerze v Ljubljani, z Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani in z umetniškimi šolami ter omogoča predstavitve njihovih umetniških produkcij;
- > organizira in izvaja Festival Borštnikovo srečanje;
- > nudi domicil mednarodnemu tekmovanju opernih pevcev Ondina Otta;
- > izvaja usposabljanja in izobraževanja umetniških ustvarjalcev in poustvarjalcev ter usposabljanja tehničnega osebja;
- > skrbi za nastajanje izvirnih umetniških del slovenskih avtorjev in za predstavljanje njihovih del ter vzdržuje ravnovesje med kulturno tradicijo in novimi umetniškimi stremljenji;
- > omogoča umetniški razvoj najbolj talentiranim mladim umetnikom;
- > skrbi za kulturni razvoj z izdajanjem gledaliških listov in drugih publikacij ter neguje strokovno in publicistično refleksijo;
- > skrbi za dokumentiranje in arhiviranje uprizoritev;
- > zbira, hrani in predstavlja gradivo s področij dela javnega zavoda;
- > skrbi za predstavitev kakovostne umetniške produkcije z organizacijo gostovanj domačih in tujih gledališč;
- > izvaja knjižnično dejavnost s področja javnega zavoda;
- > izvaja arhivsko dejavnost in digitalizacijo gradiva, ki predstavlja najpomembnejšo slovensko kulturno dediščino na področju uprizoritvenih umetnosti;
- > predstavlja svojo umetniško produkcijo na gostovanjih po Sloveniji in v tujini;
- > v okviru možnosti nudi prostore ter produkcijsko in tehnično pomoč drugim izvajalcem kulturnih programov ali kulturnih projektov in javnih prireditev;
- > snema, izdaja, distribuira, razmnožuje in prodaja avdio in videoposnetke svojega programa;
- > snema avdio in videoposnetke za potrebe javnega zavoda in producentov radiofonskih, televizijskih, filmskih programov in videoprogramov;
- > sodeluje s kulturnimi ustanovami, organizacijami, domačimi in tujimi umetniki, drugimi glasbenimi ustanovami ter založniškimi hišami po Sloveniji in tujini ter se vključuje v kulturno življenje lokalne in širše skupnosti.

Poleg dejavnosti iz prejšnjega odstavka lahko javni zavod v okviru tržnih dejavnosti opravlja tudi naslednje naloge:

- > prodaja knjige, nosilce zvoka, videokasete, spominke s področja umetnosti;
- > izvaja gostinske storitve;
- > izvaja druge dejavnosti, opredeljene v 6. členu tega sklepa, za katerega se sredstva ustvarijo na trgu s prodajo blaga in storitev v pogojih konkurence;
- > na podlagi poslovnega sodelovanja predstavlja svojo produkcijo in prireditve v okviru rednega programa RTV Slovenija.

Poslovne knjige in poročila javnega zavoda morajo zagotavljati ločeno spremljanje poslovanja in prikaz izida poslovanja s sredstvi javnih financ in drugih sredstev za opravljanje javne službe od spremljanja poslovanja s sredstvi, pridobljenimi iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu; zagotavljati morajo možnost ocenjevanja namembnosti, gospodarnosti in učinkovitosti porabe sredstev iz javnih financ.

Z namenom, da se zagotovi preglednost poslovanja javnega zavoda, javni zavod vodi ločeno finančno računovodstvo za vse notranje organizacijske enote.

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih

1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje javnega uporabnika

Slovensko narodno gledališče Maribor deluje kot javni zavod na področju drame, opere in baleta. Poslanstvo javnega zavoda je trajno in nemoteno izvajanje kakovostne umetniške produkcije ter postprodukcije na področju uprizoritvenih in glasbenih umetnosti. Z umetniškimi ansambli (Drama, Opera, Balet) zagotavlja izvajanje gledaliških, opernih in plesnih uprizoritev ter koncertnih dejavnosti v lokalnem, regionalnem, domačem in mednarodnem prostoru. Skladno z ustanovnim aktom (Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Maribor [Uradni list RS, št. 97/21]) načrtno skrbi za razvoj gledališke, operne in plesne dejavnosti ter spodbuja nastajanje izvirne slovenske produkcije na vseh treh področjih. V svoj program vključuje uprizarjanje klasičnih in sodobnih slovenskih ter tujih odrskih del. Drama, Opera in Balet se v okviru programa javnega zavoda medsebojno povezujejo, dopolnjujejo in sodelujejo pri izvajanju umetniških del. Javni zavod zagotavlja profesionalno in kakovostno umetniško produkcijo, ki je v karseda največji meri dostopna občinstvu, ter opravlja vlogo slovenskega kulturnega središča na severovzhodu Republike Slovenije. Sestavlja ga šest organizacijskih enot: Drama, Opera, Balet, Festival Borštnikovo srečanje, Tehnika in Skupne službe.

Delovno področje javnega zavoda opredeljujejo zakoni, ustanovni akt, interni akti in drugi predpisi, ki jih navajamo v nadaljevanju:

Ustanovni akt: Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Maribor (Uradni list RS, št. 97/21).

Zakonodaja: Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo, Zakon o javnih uslužbencih, Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, Zakon o javnih financah, Zakon o izvrševanju proračunov RS za leti 2022 in 2023, Zakona o zagotavljanju sredstev za določene nujne programe RS v kulturi (ZZSDNPK), Zakon o računovodstvu, Zakon o zavodih, Zakon o zaposlovanju in delu tujcev, Zakon o varnosti in zdravju pri delu, Zakon o varstvu osebnih podatkov, Zakon za uravnoteženje javnih financ.

Podzakonski predpisi: Kolektivna pogodba za javni sektor, Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji, Kolektivna pogodba o skupni metodologiji za uvrščanje orientacijskih delovnih mest in nazivov v plačne razrede, Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju, Uredba o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, Uredba o kriterijih za določitev višine položajnega dodatka, Splošna uredba o varstvu osebnih podatkov (GDPR), Pravilnik o merilih za doseganje naziva prvak in vrhunski glasbenik, Merila in kriteriji za zasedbo delovnih mest priznanih ustvarjalcev, Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev, Pravilnik o pripravi konsolidirane premoženjske bilance države in občin, Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu, Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna.

Interni akti javnega zavoda: Kolektivna pogodba SNG Maribor (sprejeta 26. januarja 1998, potekajo dogovori s sindikati o obojestranski odpovedi zaradi zastarelosti zakonodaje), Organizacijsko navodilo, Pravilnik o ukrepih delodajalca za zaščito delavcev pred trpinčenjem na delovnem mestu, Pravilnik o izvajanju in kontroli prisotnosti alkohola, drugih narkotičnih sredstev in nedovoljenih poživil ter preverjanju spoštovanja prepovedi kajenja, Pravilnik o postopkih

in ukrepih varovanja osebnih podatkov, Pravilnik o delovanju Festivala Borštnikovo srečanje, Pravilnik o pogojih sodelovanja na Festivalu Borštnikovo srečanje, Pravilnik o pavšalnem odkupu predstav v tekmovalnem programu Festivala Borštnikovo srečanje, Pravilnik o avdicijah in delu avdicijske komisije, Pravilnik o oddaji dvoran in drugih prostorov SNG Maribor, Pravilnik o prodaji vstopnic, Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o vzpostavitvi notranje poti za prijavo po zakonu o zaščiti prijaviteljev, Strateški načrt 2019–2023, Strateški načrt 2023–2028.

2 Dolgoročni cilji SNG Maribor

Dolgoročni cilji javnega zavoda so ustvarjanje, poustvarjanje in diseminacija vrhunskega umetniškega programa na področju uprizoritvenih umetnosti (drama, glasbeno gledališče, koncertna poustvarjalnost, balet in plesno gledališče) ter uresničevanje poslanstva, kot ga opredeljuje 2. člen ustanovnega akta in smo ga predstavili v 1. točki tega dokumenta. Kot javna služba so opredeljene naslednje temeljne aktivnosti, ki sočasno predstavljajo dolgoročne cilje javnega zavoda: izvajanje kakovostnih gledaliških, opernih in plesnih uprizoritev, koncertov in drugih prireditev, izvajanje gledaliških, plesnih in glasbenih delavnic, izvajanje programa kulturno-umetnostne vzgoje, prireditev za otroke in mladino ter težje prilagodljive družbene skupine po dostopni ceni, sodelovanje z Akademijo za glasbo Univerze v Ljubljani, z Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani in z umetniškimi šolami ter omogočanje predstavitve njihovih umetniških produkcij, organiziranje in izvedba gledališkega festivala Festival Borštnikovo srečanje, skrb za razvoj gledališke, operne in plesne dejavnosti z uvajanjem novosti, izvajanje usposabljanja in izobraževanja umetniških ustvarjalcev in poustvarjalcev ter tehničnega osebja, skrb za gledališko, operno in plesno vzgojo mladih, skrb za nastajanje izvirnih umetniških del in predstavljanje del slovenskih avtorjev ter vzdrževanje ravnovesja med kulturnim izročilom in novimi umetniškimi stremljenji, omogočanje umetniškega razvoja najbolj nadarjenim mladim umetnikom, skrb za kulturni razvoj z izdajanjem gledaliških listov in drugih publikacij ter negovanje strokovne in publicistične refleksije, skrb za dokumentiranje in arhiviranje uprizoritev, zbiranje, hranjenje in predstavljanje gradiva s področij dela javnega zavoda, skrb za predstavitev kakovostne umetniške produkcije z organizacijo gostovanj domačih in tujih gledališč, izvajanje knjižnične dejavnosti s področja dela javnega zavoda, izvajanje arhivske dejavnosti, predstavljanje umetniške produkcije na gostovanjih po Sloveniji in v tujini, v okviru možnosti ob izvajanju svojega programa nudenje prostorov ter produkcijske in tehnične pomoči drugim izvajalcem javnih kulturnih programov ali kulturnih projektov in javnih prireditev, snemanje, izdajanje, distribucija in prodaja avdio in videoposnetkov svojega programa, snemanje avdio in videoposnetkov za potrebe javnega zavoda ter producentov radiofonskih, televizijskih, filmskih programov in videoprogramov, sodelovanje s kulturnimi ustanovami, organizacijami, domačimi in tujimi umetniki, drugimi glasbenimi ustanovami ter založniškimi hišami v Sloveniji in tujini ter vključevanje v kulturno življenje lokalne in širše skupnosti.

Pri izvajanju javne službe in poslanstva si javni zavod prizadeva zlasti za doseganje naslednjih dolgoročnih ciljev: vzgoja in izobraževanje občinstva, še posebej otrok in mlajših generacij, izobraževanje in kontinuirano vlaganje v lastne človeške vire (umetniške, strokovne in tehnične kadre), skrb za kultivacijo in razvoj slovenskega jezika in kulture v najširšem pomenu, zagotavljanje pogojev za ustvarjalno, varno in zdravo okolje profesionalnim kadrom v kulturnem sektorju, celovito energetska sanacija gledališča, uvajanje novih tehnologij ter okoljskih načel trajnostnega razvoja in zelene preobrazbe v kontekstu celostnega delovanja javnega zavoda, spodbujanje odprtosti, širine in raznolikosti umetniškega izražanja ter avtorskih poetik, spodbujanje razvoja slovenskih umetnikov, strokovnih kadrov in drugih človeških virov ter njihova promocija v mednarodnem prostoru, krepitev umetniškega in strokovnega sodelovanja z drugimi kulturnimi institucijami v Sloveniji in tujini, razvoj in implementacija digitalizacije na vseh ravneh delovanja javnega zavoda, krepitev in nadgradnja abonmajskega sistema v smislu povečevanja dosega in dostopnosti umetniškega programa, večja integracija in vključenost samostojnih in prekarnih kulturnih delavcev ter marginalnih in ogroženih družbenih skupin, krepitev mednarodne prepoznavnosti in uveljavljenosti javnega zavoda v evropskem prostoru in širše ter uveljavitev blagovne znamke »Ustvarjeno v SNG Maribor – Drama, Opera, Balet in Festival Borštnikovo srečanje«, poglobljanje mednarodnih povezav in sodelovanj z različnimi institucijami, organizacijami in festivali (Opera Europa, European Theatre Convention itd.), postopno povečevanje evropskih sredstev za izvedbo mednarodnih projektov

(kohezijska politika, Evropski regionalni sklad, Evropski socialni sklad), izvajanje delavnic in celovitih vzgojno-izobraževalnih programov za vse generacije občinstev z implementacijo principa vseživljenjskega učenja z namenom povečevanja dostopnosti umetniških vsebin ter udeležbe občinstva, oblikovanje mednarodnih abonmajev (ERASMUS) s privzeto uporabo angleških nadnapisov in uveljavitvijo t. i. privzetega večjezikovnega in komunikacijskega standarda za študente mednarodne izmenjave v okviru programa Erasmus ter različne ciljne skupine občinstev iz neslovenskih govornih okolij z namenom povečevanja dostopnosti umetniškega programa ter njegovega dosega in promocije v mednarodnem prostoru, implementacija celovite digitalne transformacije javnega zavoda na vseh področjih njegovega delovanja.

2.1 Usklajenost predlaganega programa z ustanovnim aktom in s strateškim načrtom javnega zavoda

Program za leto 2023 je usklajen s *Strateškim načrtom SNG Maribor za obdobje 2019–2023* in s *Strateškim načrtom SNG Maribor za obdobje 2023–2028*, pri čemer izpostavljamo področje diseminacije, promocije in uveljavljanja programov javnega zavoda v mednarodnem, zlasti evropskem prostoru, ter zagotavljanje široke dostopnosti umetniških vsebin za domačo in tujo kulturno javnost. Strateški načrt poudarja pomen povečevanja kulturnega kapitala, ki ne zajema zgolj lastne umetniške produkcije v Drami, Operi, Baletu in Festivalu Borštnikovo srečanje, pač pa tudi ustvarjalni in kulturni potencial človeških virov (umetnikov, domenskih ekspertov, tehničnega osebja in drugih delavcev), ki prispevajo k promociji in uveljavljanju blagovne znamke »Ustvarjeno v SNG Maribor – Drama, Opera, Balet in Festival Borštnikovo srečanje«.

Izvajanje programa v letu 2023 je bilo usmerjeno k implementaciji temeljnega cilja strateškega načrta, ki se kaže v intenzivnejšem obratu k občinstvu in v poglobljanju izkušnje gledališke ustvarjalnosti, kulture in umetnosti; strateški načrt namreč predvideva intenzivnejše sodelovanje z občinstvom in s specifičnimi ciljnimi skupinami v obliki različnih projektov (pedagoških, andrargoških, strokovnih), delavnic ter drugih oblik razvoja odnosov z občinstvom, katerih primarni namen sta opismenjevanje in ozaveščanje o vseh pojavnih oblikah in zvrsteh uprizoritvenih umetnosti ter dejavnostih našega javnega zavoda.

Program za leto 2023 je usklajen tudi z drugimi usmeritvami veljavnega strateškega načrta, zlasti z aktivnostmi na področju trajnostnega razvoja v kulturi in v kontekstu zasledovanja ciljev zelene preobrazbe na vseh ravneh našega delovanja v SNG Maribor, celovite energetske sanacije gledališča ter kontinuirane digitalizacije, ki bo pripomogla tudi k večji vidnosti in prepoznavnosti ustvarjenega kulturnega kapitala našega javnega zavoda, obenem pa bo zagotovila globalno dostopnost informacij o naših umetniških programih, ustvarjalcih in kulturnih delavcih ter SNG Maribor kot eni od osrednjih kulturnih institucij na Slovenskem.

Prav tako je program javnega zavoda usklajen z ustanovnim aktom, v vseh programskih enotah načrtujemo celovito izvedbo programa, ob tem pa izvajanje ostalih podpornih aktivnosti, vključno s skrbjo za upravljanje in vzdrževanje kulturne infrastrukture. Izvajali smo gledališke, operne in baletne oziroma plesne uprizoritve, koncerte in druge kulturne dogodke, kot je podrobneje predstavljeno v vsebinskih razdelkih posameznih organizacijskih enot SNG Maribor, organizirali in izvedli smo Festival Borštnikovo srečanje (v terminu med 5. in 18. junijem 2023), skrbeli smo za kulturno-umetnostno vzgojo mladih na področju gledališča ter glasbene in plesne umetnosti, tudi za nastajanje in uprizorjanje oziroma izvajanje izvornih umetniških del slovenskih avtorjev ter za razvoj in promocijo slovenskih umetnikov in kulturnih delavcev najrazličnejših profilov, tudi s spodbujanjem nastajanja novih umetniških del z neposrednim naročanjem in javnimi natečaji. Z izdajanjem gledaliških in koncertnih listov ter drugih publikacij, pa tudi z organizacijo strokovnih dogodkov ter pogovorov o uprizoritvah smo negovali kritiško misel in refleksijo. Zbirali, hranili in predstavljali smo dokumentarno gradivo, povezano z umetniško produkcijo javnega zavoda, od tega pomemben segment tudi v digitalni obliki, načrtujemo tudi izvajanje arhivske in knjižnične dejavnosti. Izvajali smo sodelovanja z različnimi kulturnimi in izobraževalnimi institucijami (z AGRFT Univerze v Ljubljani, z Akademijo za glasbo UL, s Konservatorijem za glasbo in balet Maribor, s FERI UM, s Filozofsko fakulteto UM idr.). Izvajali smo aktivnosti na področju digitaliziranja najpomembnejšega arhivskega gradiva, ki je opredeljeno kot nacionalna kulturna dediščina Republike Slovenije. Krepili smo povezanost s kulturno javnostjo in se aktivno vključevali ter sooblikovali kulturno življenje lokalne skupnosti, širše slovenske ter evropske družbe.

3 Vsebinsko poročilo javnega zavoda SNG Maribor (Drama, Opera, Balet, Festival Borštnikovo srečanje) za leto 2023

3.1 Zastavljeni cilji za leto 2023

- > Upoštevanje priporočil in ukrepov NIJZ z namenom doseganja najoptimalnejših zdravstvenih pogojev za delo vseh umetniških ansamblov Drame, Opere, Baleta, Festivala Borštnikovo srečanje, njihovih zaposlenih in obiskovalcev;
- > izvedba dramskih, opernih in baletnih premier po rebalansu finančnega načrta in programa dela za leto 2023;
- > izvedba ponovitev izbranih uprizoritev po rebalansu finančnega načrta in programa dela za leto 2023;
- > izvedba simfoničnih in drugih glasbenih in zborovskih koncertov po rebalansu finančnega načrta in programa dela za leto 2023;
- > koprodukcijsko (tako programsko kot organizacijsko) sodelovanje s slovenskimi in tujimi opernimi in baletnimi hišami ter festivali;
- > racionalizacija upravljanja in izvedba programa na vseh področjih delovanja javnega zavoda;
- > ustvarjanje umetniškega programa, ki izpolnjuje najvišje poustvarjalne in izvedbene kriterije;
- > reorganizacija in konsolidacija javnega zavoda po organizacijskih enotah;
- > sledenje predlogom iz *Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2018–2025*;
- > vzpostavitev pogojev v okolju za vrhunsko produkcijo na področju glasbene, plesne in koncertne umetnosti in dvig prepoznavnosti znamke »Ustvarjeno v SNG Maribor – Drama, Opera, Balet in Festival Borštnikovo srečanje«;
- > pridobivanje dodatnih sredstev iz razpisov evropskih projektov (Drama SNG Maribor: veliki EU projekt *STAGES* v okviru programa *Creative Europe – Ustvarjalna Evropa*);
- > organizacija večjih koncertov z namenom promocije kulture in turizma;
- > povečevanje dostopnosti javnih kulturnih dobrin s področja uprizoritvenih umetnosti, glasbene, plesne in koncertne umetnosti za vse generacije;
- > ustvarjanje programa, ki nagovarja karseda širok krog javnosti in spodbuja k refleksiji;
- > omogočanje razvoja nadarjenim mladim umetnikom na področju dramskih, glasbenih in plesnih dejavnosti;
- > skrb za abonmajski sistem in vključitev oziroma vzpostavitev mreže gledališč z odrsko, glasbeno, plesno in koncertno dejavnostjo v celotnem slovenskem prostoru;
- > skrb za izmenjave in gostovanja slovenske dramatike, glasbe, plesa, koncertne dejavnosti v tujini;
- > motiviranje zaposlenih in povečanje marketinških aktivnosti na področju pridobivanja sredstev iz nejavnih virov – sponzorstev;
- > prenovitev nekaterih pravnih aktov: sprememba določil kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS, ki so v nasprotju z delovnopravno zakonodajo in onemogočajo nadaljnji razvoj sodobne gledališče prakse;
- > skrb za digitalizacijo slovenske kulturne dediščine na področju glasbene, baletne in plesne umetnosti (realizacija nacionalnega projekta *Ohranjanje in obnova najpomembnejše in najbolj ogrožene slovenske glasbene, baletne in plesne dediščine 2021–2027*);
- > integrirana implementacija infrastrukture, tehnologije in izobraževanja tehničnega kadra za doseganje visoke kakovosti dramske, glasbene, plesne in koncertne produkcije ter omogočanje razvoja in koriščenje potenciala umetniškega ansambla;
- > vodstvo SNG Maribor je v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo več let pripravljalo dokumentacijo za energetska sanacijo celotne zgradbe SNG Maribor, ki je končno potrjena s strani Vlade RS in MzK s *Seznamom projektov za izvedbo energetske prenove stavb izjemnega upravnega ali družbenega pomena* (oktober 2023);
- > izboljšanje tehnične infrastrukture javnega zavoda – nabava tehnološke opreme za izvedbo programa in najzahtevnejših produkcij Drame, Opere, Baleta in Festivala Borštnikovo srečanje (obnova garderob za umetniški ansambel).

3.2 Doseženi cilji

V letu 2023 smo izvedli zastavljene cilje vseh premier in ponovitev v Operi, Baletu in Drami, prav tako smo izvedli tudi vse predvidene simfonične koncerte, skupno 475 prireditev, ki si jih je ogledalo 181.691 obiskovalcev.

Med dosežene cilje uvrščamo tudi naša gostovanja v tujini, predvsem:

- > HNK v Varaždinu, Hrvaška: *Brezmadežna/Immaculata, Ne ti meni Alice (Once Again)*
- > Gledališka olimpijada, gledališče Jászai Mari, Tatabánya, Madžarska: *Brezmadežna/Immaculata*
- > Festival Infant, SNP Novi Sad, Srbija: *Frank V.*
- > Kulturni dom Celovec, Avstrija: *Frank V.*
- > Grand Theatre, 51. Hongkonški festival umetnosti, Kitajska: *Posvetitev pomladi/Le sacre du printemps, Peer Gynt, Radio and Juliet*
- > Teatro Comunale Pavarotti-Freni, Modena, Italija: *Peer Gynt*
- > gledališče na Margaretinem otoku (Margitsziget), Budimpešta, Madžarska: *Romeo in Julija*
- > Kultursaal Lafnitz, Avstrija: *Koncert Simfoničnega orkestra SNG Maribor*

Po Sloveniji smo gostovali z naslednjimi uprizoritvami oziroma s prireditvami:

- > Cankarjev dom, Ljubljana: *Nanine pesmi*
- > Cankarjev dom, Ljubljana: *Baletni triptih*
- > Cankarjev dom, Ljubljana: *Gala koncert opernih arij*
- > Cankarjev dom, Ljubljana: *Pod svobodnim soncem*
- > Festival Ljubljana, Ljubljana: *Carmina Burana*
- > SNG Nova Gorica: *Pod svobodnim soncem*
- > SLG Celje: *Farma Orwell*
- > Kongresni trg: *Radio and Juliet*
- > Kongresni trg: *Koncert Simfoničnega orkestra SNG Maribor*
- > Kulturni dom, Lendava: *Gala koncert opernih arij*
- > Murska Sobota, Park Panorama – Ptuj, Gaj – Bresternica: *Operna noč*
- > Gledališče Koper: *Mica pri babici*
- > Avditorij Portorož: *Vanja, Sonja, Maša in Špik*
- > festival Dnevi komedije SLG Celje: *Pošta*
- > Teden slovenske drame, Prešernovo gledališče Kranj: *Ne ti meni Alice (Once Again)*
- > Festival Borštnikovo srečanje, Maribor: *Ne ti meni Alice (Once Again), Farma Orwell*

Z velikim uspehom smo izvedli tudi:

- > že ustaljene programe in primerne vsebine za povečanje programske ponudbe in s tem zagotovitev optimalne zasedenosti zaposlenih v SNG Maribor – izvedba koncertov za promocijo kulture in turizma – *Operna noč*;
- > evropski projekt *STAGES (Sustainable Theatres Alliance for Green Environmental Shift)* – Zveza trajnostnih gledališč za zeleni okoljski premik – izvedba delavnic z zaposlenimi in samoanaliza gledališča;
- > *Labirint* – izobraževalne delavnice za mlade;
- > Festival Borštnikovo srečanje nadaljuje z zastavljenimi programskimi smernicami in marketinškimi aktivnostmi, ki že kažejo svoj pozitivni vpliv na mesto, Slovenijo in mednarodni prostor;
- > z maksimalnim koriščenjem infrastrukture, tehnologije, izobraževanjem tehničnega kadra smo dosegli visoko kakovost gledališke, glasbene, plesne in koncertne produkcije;
- > povečali smo mednarodno prepoznavnost Drame, Opere in Baleta SNG Maribor ter Festivala Borštnikovo srečanje.

Gostili smo:

- > Narodno pozorišče Beograd, Beograd: *Nora, hiša lutk*
- > Jugoslovensko dramsko pozorišče v Beogradu: *Potujoče gledališče Šopalović*
- > HNK v Varaždinu, Zagreb: *Bolha v ušesu*
- > Satirično gledališče Kerempuh, Zagreb: *Žalujoča družina*
- > Drama SNG Ljubljana: *Veliki diktator*
- > Mestno gledališče ljubljansko: *Tri milijoni minut*
- > SLG Celje: *Oče in Tista o bolhah*

Izjemno smo ponosni na prejete nagrade naših umetnic, umetnikov in strokovnih sodelavcev:

Milada Kalezić

nagrada ZDUS-a za življenjsko delo

Mateja Pucko

nagrada Staneta Severja

Nataša Matjašec Rošker

Boršnikov prstan

Valentina Turcu

nagrada za izvrstnost v umetnosti koreografije

Tomaž Golub

prejemnik nagrade Lydie Wisakov

Dogodki, ki so zaznamovali leto 2023:

- > ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko je skupaj z vodstvom operno-baletnih gledališč predstavila nove zaposlitve v baletnih ansamblih;
- > državna proslava ob dnevu Rudolfa Maistra.

3.3 Nedoseženi cilji

Med nedoseženimi cilji v letu 2023 ostajajo:

- > financiranje kadrovske okrepitve v OE Opera in OE Tehnika;
- > ureditev formalnosti nekaterih pravnih aktov, zlasti sprememb določil kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS, ki so v nasprotju z delovnopravno zakonodajo in v svojih določilih onemogočajo realizacijo nekaterih specifičnih procesov v gledališču in s tem onemogočajo nadaljnji razvoj sodobne gledališke prakse; na probleme smo sicer že opozarjali, a so v pristojnosti vlade in sindikatov, kamor spada tudi ureditev statusa ter posledičnega zaposlovanja in upokojevanja baletnih plesalcev/status baletnih plesalcev kot sistemska rešitev.

Prav tako v letu 2023 nismo uspeli izboljšati nekaterih pogojev dela umetniških in tehničnih ansamblov:

- > izboljšanje infrastrukture in rednih vzdrževalnih del javnega zavoda – zlasti nabave in zamenjave tehnološke opreme za izvedbo programa Drame, Opere, Baleta in Festivala Boršnikovo srečanje (obnova preostalih garderob za umetniški ansambel) zaradi nedodeljenih sredstev s strani financerja;
- > v celoti nismo izpolnili plana nabave instrumentov;
- > nismo izpolnili dopolnitve informacijskega sistema.

Leto 2023 je v mnogih ozirih izpolnilo zastavljene cilje in pričakovanja

»Stvari se porajajo iz idej,« zapiše Pavla Horáková v *Teoriji čudnosti*. V začetku vseh začetkov je vedno ideja. Preprosta in temeljna. In potem se porajajo (včasih bolj, včasih manj uspešno) vse druge »stvari«. Za leto 2023 si upam trditi, da je bilo zelo uspešno, in ponosen sem, da nam je s skupnimi močmi uspelo.

Moja ideja za leto 2023 je bila preprosta – ustvariti sem želel kvaliteten in raznolik program, ki bo ustvarjalnim ekipam z izjemnim igralskim potencialom predstavljal izziv v smislu razmisleka o uprizoritvenih načinih, režijskih pristopih, razvoju novih gledaliških estetik ter bo igralcem predstavljal izziv v iskanju novih ustvarjalnih postopkov in igralskih pristopov k igri ... In porodile so se »stvari«, ki so mojo preprosto »teorijo« obrnile v polnokrvno in drzno uprizoritveno prakso v produkciji leta 2023.

V začetku leta 2023 smo s prevarami in z lažmi Dürrenmattovega *Franka V. »reševali banke in se celo smejali«*, kot je v naslovu *Večerove* kritike zapisala Petra Vidali, kjer je med drugim poudarila, da »gre za eno tistih režij, v katerih nista noben segment in noben trenutek prepuščena poljubnosti, igralci pa ne samim sebi«, in izpostavila »izvrstna Petjo Labovića in Natašo Matjašec Rošker, ki zadeneta z vsako potezo«. S to prvo slovensko postavitvijo tragikomične glasbene satire evropsko uveljavljenega gledališkega režiserja Miloša Lolića je inovativna uprizoritev spretno iskala kontrapunkt stvarno tematski kapitalistični logiki s poetsko-metaforično dimenzijo – Lolić je namreč ne samo z načinom usmerjanja igre, pač pa tudi s konkretno uporabo glasbenih instrumentov namesto običajnih scenskih elementov dosegel metafizično noto, ki jo je podkrepil s »posmrtnim« odrskim gibanjem vseh odstranjenih »živih elementov«, ki se kot duhovi gibajo v tem neuničljivem, »kapitalistični ideji podvrženem orkestru«.

Od malverzacij znotraj (sicer družinske) banke smo v pomladnem delu nadaljevali temo mahinacij, izkoriščanja in zlorab, a tokrat v intimnem okolju družine. Dve spomladanski premieri – *Kako sem se naučila voziti in Dogodek v mestu Gogi* – sta, vsaka na svoj način, obravnavali temo spolnega nasilja.

V ameriški drami Paule Vogel, za katero je dobila prestižno Pulitzerjevo nagrado, so se v besedilu, prirejenem za tri igralce, na Malem odru odlično izkazali vsi trije – Kristijan Ostanek je subtilno razkrival notranja stanja Strica Matiča, ki odraščajočo Tamalo (izkustveno slojevit jo odigra Julija Klavžar) skozi učne ure varne vožnje »učí« tudi, da bosta šla »samo« tako daleč, kot bo sama hotela. A želje odraščajočega otroka, ki hlepi po razumevanju in ljubezni, niso uglašene s stričevimi željami. Uprizoritev Nejca Gazvode je to intimno družinsko dramo razprla kot poligon za dodelane igralske kreacije, tako je tudi Petra Vidali v *Večerovi* kritiki pohvalila igro vseh, posebej pa je izpostavila Mašo Žilavec, ki »odigra tako rekoč vse vzroke in spremljevalne okoliščine zlorabljanja«, kar je kritičarka zaznala kot uprizoritveni presežek.

Sezono 2022/2023 pa je v Dvorani Frana Žižka zaključila uprizoritev Grumove kultne drame *Dogodek v mestu Gogi* v režiji Luke Marcena, ki je snovno izhodišče zajela v kolektivnem pristopu – glavni protagonist tako ob Hani postane mesto Goga samo, materializirano skozi posameznike, ki se pojavljajo od vsepovsod, se opazujejo, nadzorujejo in kaznujejo, si ne pustijo dihati in si ne dovolijo pozabiti. »Skoraj perfekcionistično naravnano uprizoritveni me-

hanizem nima šibkih točk,» je zapisal v Delovi kritiki Peter Rak in izpostavil Ireno Varga kot gospo Terezo ter Matejo Pucko v vlogi Hane, saj sta se obe igralki izmikali »potujitvi, tipizaciji in stilizaciji ter logiki ultimativne ločene realnosti ter tako plastično in polnokrvno personificirali ter individualizirali oba lika«.

Novo sezono smo začeli z uprizoritvijo Ivana Viripajeva *Pijani* v režiji mladega in drznega madžarskega režiserja in igralca Attila Vidnyánszkyega mlajšega. Viripajevo besedilo je postavil v uprizoritveni diptih – burleskno cirkuški absurd prvega dela je prekinil s plesno točko, v kateri komaj zlepljeni scenski okvir razpade, da se v drugem delu razkrijejo, kot zapiše v *Delovi* kritiki Peter Rak, »relevantni, neredko tudi pristno emocionalni poudarki«, ki jih »sijajni igralci« natančno in eruptivno izrisujejo v čustvenih monologih ter dialogih, pri čemer posebej izpostavi Vladimirja Vlaškalića in Blaža Dolenca. Mlada madžarska ekipa je s *Pijanimi* prinesla v slovenski prostor neko povsem drugačno in svežo uprizoritveno estetiko.

V okviru evropskega projekta *STAGES* je nastala slovenska uprizoritev besedila Mirande Rose Hall po idejni zasnovi mednarodno uveljavljene britanske gledališke in operne režiserke Katie Mitchell in francoskega koreografa Jérômea Bela. Ogljično nevtralna uprizoritev pa je ponudila korak naprej v razvoju gledališke produkcije, razvija etično odgovorno in trajnostno zasnovano gledališče. Monodrama (v režiji Tina Grabnarja) v interpretaciji Mince Lorenci je ob spremstvu dveh kolesarjev (proizvajalcev elektrike, ki ju uprizoritev potrebuje) ponudila »razpiranja občutij, ki jih proizvaja neizbežna bližina izumrtja«, kot je v kritiki na portalu *SIGLE-DAL* zapisal Jaka Smerkolj Simoneti in dodal, da »Minca Lorenci navdihuje s pristno emocijo podajanja slike ob koncu sveta«.

Leto v naši hiši je zaključila uprizoritev *Prometej: ena lepa apokalipsa* zadnjega dela trilogije dramaturga in dramatika Milana Ramšaka Markovića, v katerih je preizpraševal klasične mite skozi optiko današnjega človeka in sodobnega časa. V mariborski uprizoritvi v režiji Sebastijana Horvata spremljamo zgodbo Vida, izobraženega mladega fanta, ki je »zabluzil« in se nekega dne po naključju znašel v Mariboru, svojem (sicer) rojstnem mestu, a se tako v okolju kot ob srečanjih z ljudmi počuti kot nekdo, ki sem ne spada. Horvatova uprizoritev, s katero se je tako kot Vid vrnil v »svoj« Maribor, je, kot zapiše Jaka Smerkolj Simoneti v kritičnem zapisu: »... izrazito zaokrožena uprizoritev, ki jo odlikuje harmonično prepletanje posameznih segmentov v jasen in izčiščen uprizoritveni jezik, je dramaturško fluidna in neusmiljena v svoji gesti izmikanja katarze ali kakršnegakoli dokončnega ponujanja odgovorov.«

Koprodukcijska uprizoritev mariborske Drame s SNG Nova Gorica, s Cankarjevim domom Ljubljana in z Zavodom Škratelj iz Loga pri Brezovici *Pod svobodnim soncem*, nastala po Finžgarjevem romanu v dramatisaciji in priredbi Gorana Vojnovića, pa je zaključila leto 2023 na goriškem odru (30. 11. 2023) in otvorila leto 2024 na mariborskem odru (19. 1. 2024). Uprizoritev, ki je primerna tako za mladino kot za odrasle, je požela izjemen odziv publike tako v Novi Gorici, v Ljubljani kot v Mariboru.

Leta 2023 so slavile tudi naše »tri visoke ženske«, če si v ta namen sposodim naslov Albeejeve drame, saj so si prislužile prestižne igralske nagrade – naša dolgoletna, zdaj že upokojena članica Milada Kalezić je prejela ZDUS-ovo nagrado za življenjsko delo, prvakinja Drame SNG Maribor Nataša Matjašec Rošker je prejela največjo nagrado za igro – Borštnikov prstan, priznana igralka Mateja Pucko pa je za svoj ustvarjalni presežek zadnjih dveh let prejela Severjevo nagrado za igro.

Leto 2023 je preseglo zastavljena pričakovanja, ne samo v izvrstni beri kritičnih odzivov na vse mariborske uprizoritve (pri čemer bi izpostavili pomembnost kritičnih refleksij v dnevnikih časopisih, ki so na goriškem koncu žal že izginili), temveč tudi v številnih odzivih publike. Drama SNG Maribor skoraj vsak dan – od dopoldanskih in večernih predstav pa vse do gostovanj po Sloveniji in v tujini – potrjuje svojo vrhunskost. V zadnjih petih letih smo leta 2023 s številom predstav dosegli rekord (212 predstav), ljudje o naših uprizoritvah govorijo, dvorane se polnijo (število obiskovalcev na naših predstavah je bilo v letu 2023 najvišje v zadnjih petih letih, kar 39.762), splošno zanimanje za naše dejavnosti tako iz rednega kot iz dodatnega programa je bilo v letu 2023 izjemno. Kot dodatno vrednost naj omenim številne projekte, ki smo jih pripravili – od izjemno odmevnih in dobro obiskanih literarnih večerov, ki jih je pripravila naša dramaturginja Maja Borin, izvedli pa smo jih v enotah Mariborske knjižnice; Dramanja – zaključka sezone 2022/2023 pred vhomom v SNG Maribor; obeležili smo Dan evropskih avtorjev z obi-

skom osnovne in srednje šole; v okviru evropskega projekta *STAGES* smo izvedli delavnice z zaposlenimi in s samoanalizo gledališča, ker želimo izvesti zelene okoljske premike; izvajali smo delavnice za mlade v okviru projekta *Labirint* in posodobili projekt vodenja po gledališču.

V skrbi, da bi naš program zadovoljeval tudi najmlajše starostne skupine, smo vrtcem in šolam ponudili kar sedem ponovitev za otroke in mladino, odrasli pa so lahko (poleg sedmih premier) izbirali kar med štirinajstimi ponovitvami iz naših preteklih sezon. Na tem mestu bi se za podporo v letu 2023 rad zahvalil Ministrstvu za kulturo RS, svoji ekspeditivni ekipi sodelavk in sodelavcev, direktorju Danilu Roškerju, sponzorjem, koproducentom, novinarjem, ki spremljajo naše dogodke, ter seveda vsem gledalkam in gledalcem, ki s svojim obiskom potrjujejo, da smo iz zastavljenih idej v letu 2023 razvili res dobre »stvari«.

Aleksandar Popovski
umetniški direktor Drame SNG Maribor

Maribor, januar 2024

Premierne uprizoritve

Friedrich Dürrenmatt

Frank V.
(Frank der Fünfte)

Prva slovenska uprizoritev

Režiser

Miloš Lolić

Premiera

16. februarja 2023 v Dvorani Frana Žižka

Uprizoritev v režiji Miloša Lolića je vse: reprezentacija, v kateri je grozno reprezentirano kot vsakdanje in deluje smešno. Za ta učinek sta zaslužni usklajenost več elementov, od karikirajoče kostumografije (Marija Marković Milojev) do koreografije (Jasmin Avissar), ki naredi vsako gibanje posebno in smešno, vse skupinske prizore pa popolne, in vztrajna natančnost režijskega koncepta in izvedbe igralcev. Gre za eno tistih režij, v katerih nista noben segment in noben trenutek prepuščena poljubnosti, igralci pa ne samim sebi. /.../ Vseeno pa bi izpostavila izvrstna Petjo Labovića in Natašo Matjašec Rošker, ki zadeneta z vsako potezo.

Petra Vidali, *Kako smo reševali banke in se celo smejali*, Večer, 21. 2. 2023

Paula Vogel

Kako sem se naučila voziti
(How I Learned to Drive)

Režiser

Nejc Gazvoda

Premiera

13. aprila 2023 na Malem odru

Režiser Nejc Gazvoda s sodelavci je naredil redukcijo na vseh nivojih, vendar je odvzemal z občutkom in ni bistveno okrnil sporočilnosti. Tamalo dobro igra Julija Klavžar. Z obrazom in celotnim telesom izraža nelagodje in nesposobnost izstopa iz odvisniškega razmerja na meji med otroškostjo in ženskostjo. Matiča dobro igra Kristijan Ostanek. Najboljši je v prikrivanju kipeče želje, na stalni meji med nestrpnostjo in priliznjeno prijaznostjo. Vse druge like /.../ igra Maša Žilavec. Kako kraljevske vulgarna in kako manipulativno trpeča je, cinična, stoična, banalna! Odigra tako rekoč vse vzroke in spremljevalne okoliščine zlorabljanja. To je vsekakor uprizoritveni presežek ...

Petra Vidali, *Še vedno odlična drama spolnih zlorab*, Večer, 20. 4. 2023

Slavko Grum

Dogodek v mestu Gogi

Režiser

Luka Marcen

Premiera

21. aprila 2023 v Dvorani Frana Žižka

Pravzaprav gre za svojevrstno filmsko sekvenciranje z občasno zamrznjenim kalejdoskopom vizualnih in verbalnih mizanscen /.../, ki s preciznim strukturiranjem funkcionira kot prepričljiva celota. Skoraj perfekcionistično naravnano uprizoritveno mehanizem nima šibkih točk /.../. Nedvomno pa je treba opozoriti na izjemno igro Mateje Pucko v glavni vlogi Hane ter Irene Varga kot gospe Tereze. Obe igralki se izmikata potujitvi, tipizaciji in stilizaciji ter logiki ultimativne ločene realnosti ter tako plastično in polnokrvno personificirata ter individualizirata oba lika /.../. *Dogodek v mestu Gogi* je sijajna predstava ...

Peter Rak, *Ocenjujemo Dogodek v mestu Gogi*, 5*, *Delo*, 28. 4. 2023

Ivan Viripajev

Pijani (Пьяные)

Režiser

Attila Vidnyánszky ml.

Premiera

22. septembra 2023 v Dvorani Frana Žižka

V prvem /.../ lahkotnejšem burlesknem tonu z elementi varieteja /.../ se nato v drugem dejanju z velikim crescendom ta struktura tako na zunanji formalni kot na notranji vsebinski ravni sesuje sama vase /.../, v ospredje pa stopijo resnobnejši toni, ki travestijo nadgradijo z bolj relevantnimi, neredko tudi pristno emocionalnimi poudarki. Za to čustveno identifikacijo /.../ so zaslužni seveda protagonisti, kjer velja posebej omeniti eruptivne in natančno izrisane čustvene monologe in dialoge Vladimirja Vlaškalića in Blaža Dolenca /.../, sicer pa so prav vsi igralci in igralki sijajni ... Madžarska ekipa /.../ je realizirala izjemno intenzivno predstavo z odličnim poantiranimi zgostitvenimi momenti, predvsem pa so vsi elementi v popolnem sozvočju z atmosfero in teznostjo uprizoritve.

Peter Rak, *Ocenjujemo Pijani*, 5*, *Delo*, 28. 9. 2023

Miranda Rose Hall

Monolog za živeče v času izumrtja
(*A Play for the Living in a Time of Extinction*)

Velika mednarodna koprodukcija v okviru evropskega projekta STAGES

Režiser slovenske uprizoritve

Tin Grabnar

Premiera

17. novembra 2023 na Malem odru

Avtorski ekipi uspe (in to je sploh glede na monološko formo besedila hvalevreden dosežek) ustvariti izrazito nepretenciozno okolje. Lorenci monologa ne podaja moralistično ali cinično – še več, zdi se, da je v njeno interpretacijo vpleten nekakšen zadržek, nujen vprašaj nad celotnim dogajanjem, ki se širi onkraj uprizoritve tako vsebinsko /.../ kot metagledališko ... Četudi gre za »repliko« uprizoritve, se avtorska ekipa suvereno umešča v material, Minca Lorenci ga dopolnjuje s spomini in intimnejšimi pripovedmi, s čimer se do kraja uveljavi avtonomnost uprizoritve, predvsem pa se izkristalizira, da nismo priča predavanju, temveč razpiranju občutij, ki jih proizvaja neizbežna bližina izumrtja. Minca Lorenci navdihuje s pristno emocijo podajanja slike ob koncu sveta.

Jaka Smerkolj Simoneti, *Ekološka ozaveščenost v času izumrtja*, SIGLEDAL, 22. 11. 2023

Milan Ramšak Marković

Prometej: ena lepa apokalipsa

Krstna uprizoritev

Režiser

Sebastijan Horvat

Premiera

24. novembra 2023 v Dvorani Frana Žižka

Opazovanje dogajanja je centralno tudi Vidu /.../, ki ga mojstrsko in predano uprizori Žan Koprivnik. /.../ Njegovo telo živčno in begavo /.../ v neprestani napetosti vseeno dopušča prostor za poudarjanje volumna videnega. Zavedajoč se celote, neprestano v svoji »poti« ustvarja mesto za gledalčevo lastno popotovanje, le-to se za uprizoritev zdi ravno tako ključno kot Vidovo. /.../ *Prometej: ena lepa apokalipsa* je izrazito zaokrožena uprizoritev, ki jo odlikuje harmonično prepletanje posameznih segmentov v jasen in izčiščen uprizoritveni jezik. Dramaturško je fluidna in neusmiljena v svoji gesti izmikanja katarze /.../ ali kakršnegakoli dokončnega ponujanja odgovorov. Še več, poudarjeno se razpirajo ravno vprašanja kot ključna odlika odrskega dogodka.

Jaka Smerkolj Simoneti, *Analitični pogled v drobovje nekega Maribora*, SIGLEDAL, 29. 11. 2023

Uprizoritev za mladino

Goran Vojnović po romanu Frana Saleškega
Finžgarja

Pod svobodnim soncem

*Koprodukcija Drame SNG Maribor, SNG Nova
Gorica, Cankarjevega doma Ljubljana in Zavoda
Škratelj iz Loga pri Brezovici*
Krstna uprizoritev

Režiser

Aleksandar Popovski

Premiera

v SNG Nova Gorica 30. novembra 2023

v Cankarjevem domu Ljubljana 18. decembra 2023

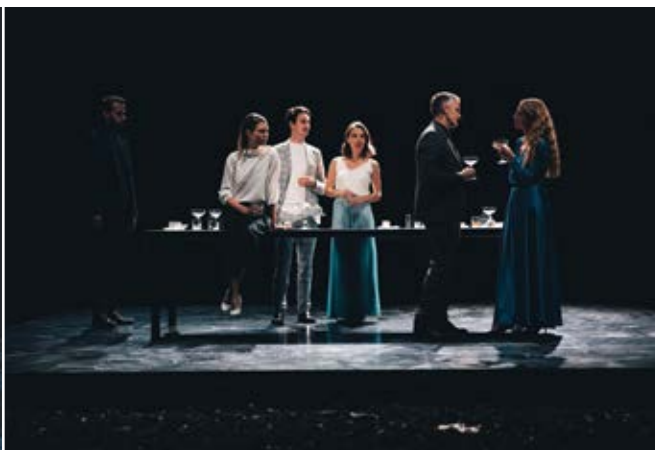
v Drami SNG Maribor 19. januarja 2024 v Dvorani
Frana Žižka

Dramatizirano besedilo je zelo funkcionalno. /.../ Misli so jasne in jasno je, kam so usmerjene. Kar začne dramski sežetek, nadaljuje in stopnjuje stripovska estetika. /.../ Izrezi in stilizacije naredijo dogajanje ploskovito. Režija ploskve postavi v bližnje in oddaljene plane.
Petra Vidali, V gledališče po strip?, Večer, 26. 1. 2024

Ponovitve uprizoritev iz prejšnjih let

Samo ne se ustavit! (2022)

Elektri pristoji črnina (2022)

Ne ti meni Alice (Once Again) (2022)

Farma Orwell (2022)

Vanja, Sonja, Maša in Špik (2022)

Snežinka (2021)

To noč sem jo videl (2021)

Skupaj sami ali jutri je v sanjah izgledal drugače (2021)

Nanine pesmi (2020)

Proslava (Port of Dreamers/Pristanišče sanjačev) (2020)

Popolni tujci (2019)

Brezmadežna/Immaculata (2016)

Večno mladi (2015)

Devetsto (2002)

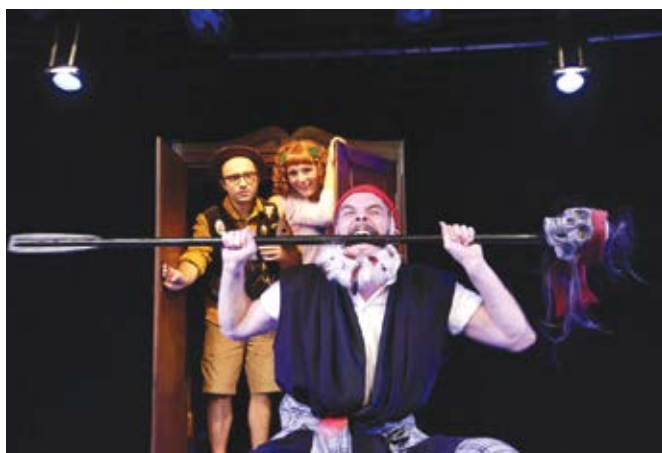
Uprizoritve za otroke in mladino

Rdeča kapuca (2022)

Elvis Škorc, genialni štor (2021)

Mica pri babici (2019)

Skrivnostni primer ali kdo je umoril psa (2018)

Kako sta Bibi in Gusti sipala srečo (2016)

Gledališče od Ž do A (2015)

Juri Muri v Afriki (2011)

Dodatni program

Evropski projekt STAGES

(*Sustainable Theatres Alliance for Green Environmental Shift*) – Zveza trajnostnih gledališč za zeleni okoljski premik

izvedba raziskovalne delavnice in odprtega laboratorija na temo mobilnost z zaposlenimi in samoanaliza gledališča v skladu s sprejetim protokolom projekta po modelu krofne ekonomije (ang. Doughnut Economics);
udeležba na Forumu v Zagrebu novembra 2023

Labirint —

izobraževalne delavnice za mlade

Vodnik po gledališču

Dramanje —

prireditev ob zaključku Dramine sezone 2022–2023

Dan evropskih avtorjev
(27. marec 2023) –

III. gimnazija Maribor; OŠ Janka Glazarja Ruše

Literarni večeri v sodelovanju z Mariborsko knjižnico

Moja pesem ni le moja pesem: Karel
Destovnik Kajuh

(Mariborska knjižnica – enota Pekre; III. gimnazija
Maribor, Mariborska knjižnica – enota Selnica ob
Dravi)

Cvet(en)je v jeseni: Ivan Tavčar

(Mariborska knjižnica – enota Duplek; Mariborska
knjižnica – enota Nova vas)

Nagrade in priznanja

Milada Kalezić
nagrada ZDUS-a za življenjsko delo

27. marca 2023

Nataša Matjašec Rošker
Boršnikov prstan

18. junija 2023

Mateja Pucko
nagrada Staneta Severja

18. decembra 2023

Statistični pregled produkcije

Skupno število predstav in gledalcev

	2019	2020	2021	2022	2023
Skupno število predstav	210	140	104	218	221
Dramine predstave	189	136	103	208	212
Predstave v SNG Maribor	163	103	86	172	176
Dramine predstave	142	99	85	162	167
Gostujoče predstave	21	4	1	10	9
Dramine predstave na gostovanjih	47	27	18	46	45
Slovenija	42	25	11	43	40
tujina in zamejstvo	5	2	7	3	5
	2019	2020	2021	2022	2023
Skupno število obiskovalcev	38.216	32.363	14.158	36.835	39.762
Obiskovalci Draminih predstav	34.300	18.271	13.501	34.881	37.222
Obiskovalci v SNG Maribor	26.174	13.664	11.156	24.256	26.441
na Draminih predstavah	22.258	12.758	10.499	22.302	23.901
na gostujočih predstavah	3916	906	657	1954	2540
Obiskovalci na Draminih gostovanjih	12.042	5513	3002	12.579	13.321
po Sloveniji	10.038	4979	2084	11.814	11.691
v tujini in zamejstvu	2004	534	918	765	1630
Zasedenost dvoran	79,6 %	87,7 %	74,6 %	79,2 %	77 %

*Na odrih SNG Maribor/Drama smo v letu 2023 zabeležili **35 drugih prireditev**, ogledalo si jih je **2434 obiskovalcev**. Na lokacijah izven SNG Maribor je Drama izvedla 7 dogodkov, ogledalo si jih je 294 obiskovalcev.

Gostovanja Drame SNG Maribor

Gostovanja in festivali v Sloveniji

Gledališča

Frank V.
SNG Nova Gorica

Pod svobodnim soncem
SNG Nova Gorica (9-krat)
Cankarjev dom Ljubljana (4-krat)

Nanine pesmi
Cankarjev dom Ljubljana (2-krat)

Farma Orwell
SLG Celje

Mica pri babici
Gledališče Koper

Vanja, Sonja, Maša in Špik
Avditorij Portorož

Festivali

Farma Orwell
Festival Borštnikovo srečanje,
SNG Maribor

Ne ti meni Alice (Once Again)
Festival Borštnikovo srečanje, SNG Maribor
Teden slovenske drame, Prešernovo gledališče Kranj
Festival Borštnikovanje, Cerklje na Gorenjskem

Gostovanja in festivali v tujini

Gledališča

Brezmadežna/Immaculata
HNK v Varaždinu, Varaždin,
Hrvaška

Ne ti meni Alice (Once Again)
HNK v Varaždinu, Varaždin,
Hrvaška

Festivali

Brezmadežna/Immaculata
Gledališka olimpijada, gledališče
Jászai Mari, Tatabánya,
Madžarska

Frank V.
Festival Infant, SNP Novi Sad,
Srbija

Zamejstvo

Frank V.
Kulturni dom Celovec, Celovec,
Avstrija

Gostovanja drugih gledališč v SNG Maribor

Nora, hiša lutk

Narodno pozorište v Beogradu,
Beograd, Srbija

Potujoče gledališče Šopalović

Jugoslovensko dramsko
pozorište, Beograd, Srbija

Bolha v ušesu

HNK v Varaždinu, Zagreb, Hrvaška

Žaljuoča družina

Satirično gledališče Kerempuh,
Zagreb, Hrvaška

Veliki diktator

Drama SNG Ljubljana

Trije milijoni minut

Mestno gledališče ljubljansko

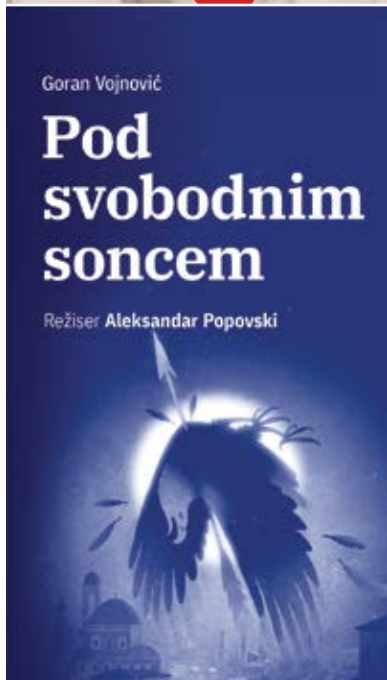
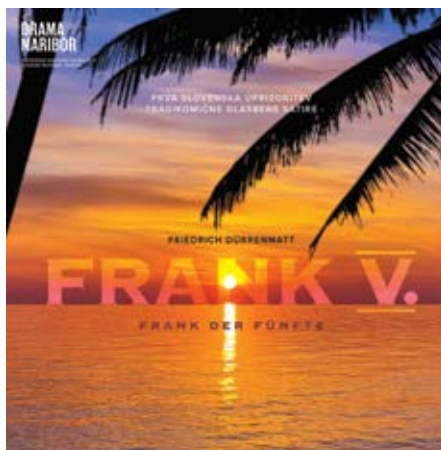
Oče

Tista o bolhah (2-krat)
SLG Celje

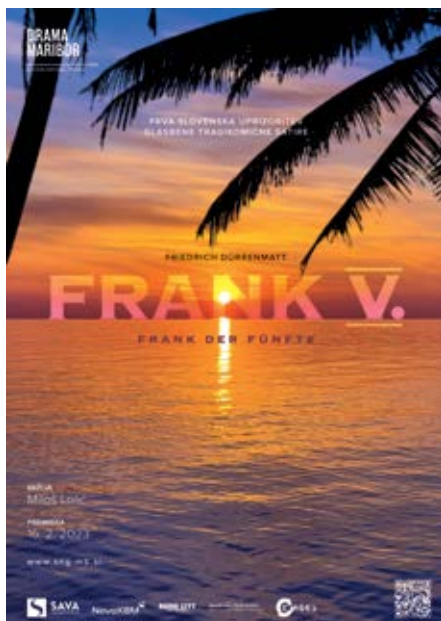
Ostale zanimivosti iz leta 2023

Publikacije

Zbirka gledaliških listov v letu 2023

Plakati uprizoritev

Predstavitev knjige

Predstavitev knjige
Talijin hram
avtorja Vilija Ravnjaka

Poslovilne uprizoritve igralcev ob upokojitvah

Bojan Marošević
uprizoritev
Devetsto

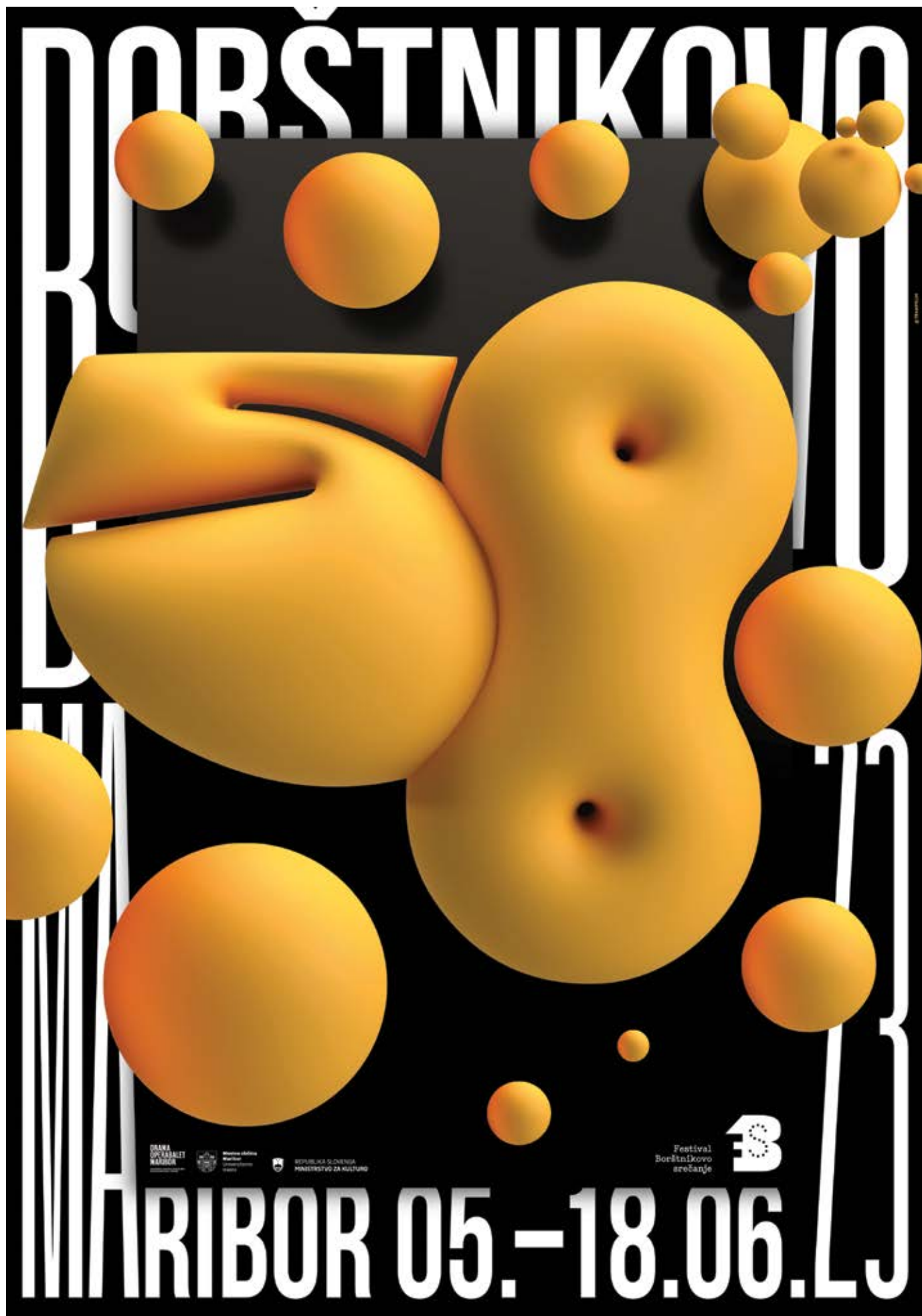
Irena Mihelič
uprizoritev
Dogodek v mestu Gogi

Ivica Knez
uprizoritev
Gledališče od Ž do A

Recital Prešernove poezije ob kulturnem prazniku na Grajskem trgu

DRAMA
OPERALETI
MAGJICA

Municipality of
Ribor

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Festival
Borštnikovo
srečanje

Poročilo o izvedbi 58. Festivala Borštnikovo srečanje

5. do 18. junij 2023, preddogodki maja 2023
(Forced Entertainment, Mlado gledališče 2.0)

58. Festival Borštnikovo srečanje je bil realiziran z enim najboljšežnejših festivalskih programov doslej, ob opaznem povečanju zanimanja občinstva so bile razprodane številne uprizoritve slovenskih in tujih producentov, tudi na ostalih festivalskih dogodkih v spremljevalnih sklopih smo beležili zelo dober odziv – obisk je bil kar za 35 odstotkov višji od leta 2022 in primerljiv s tistim iz predkoronskega obdobja.

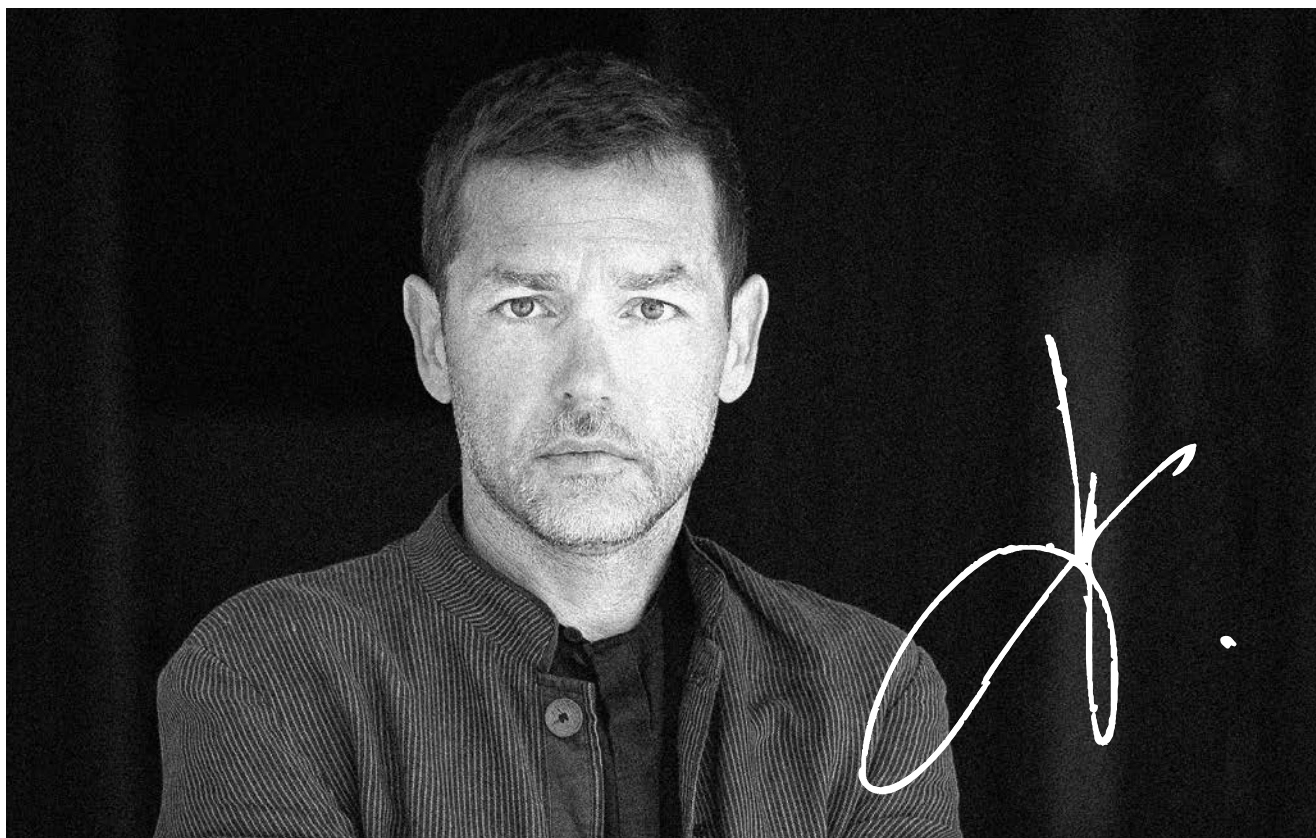
Programska zasnova je temeljila na celoviti predstavitvi ustvarjalne moči slovenskega gledališča, sočasno pa tudi kot soočenje in ustvarjalni dialog z mednarodnim gledališkim prostorom in ustvarjalci. Pomemben segment programskih in organizacijskih aktivnosti je bil usmerjen v promocijo in širšo (tudi mednarodno) uveljavitev slovenske gledališke ustvarjalnosti in ponovno tudi v razvoj novih občinstev. Borštnikovo srečanje je z bogatim vsebinskim dogajanjem odpiralo tudi prostor za povezovanje, druženje in praznovanje gledališke ustvarjalnosti.

V prenovljenem sklopu Mlado gledališče 2.0. smo se osredotočali na vključevanje mladih v gledališče in oblikovanje trajnih navad obiskovanja gledališča, pri čemer smo vzpostavili celovit in strokovno podprt sistem aktivnosti, ki povezuje slovenske deležnike na področju gledališča, gledališkega izobraževanja in KUV, ob tem pa se povezuje še s primerljivimi mednarodnimi platformami. Tudi osrednji projekt v sklopu Mlado gledališče 2.0 Tovarna utopije se je odvijal že v mesecu maju, pri izvedbi smo povezali številne mariborske producente na področjih gledališča, knjige in kulturno-umetnostne vzgoje. Zaradi trajnega pomena za razvoj slovenskega gledališča in novih občinstev smo pripravili še spletni priročnik s primeri dobrih praks iz Slovenije in tujine.

Uvodno dogajanje smo pripravili v sodelovanju z Momentom (s festivalom neodvisnega gledališča Prestopi), gostili smo mednarodno uveljavljeno gledališko skupino Forced Entertainment z dvema predstavama, ob tem smo organizirali tudi konferenco. V sodelovanju z AGRFT smo okrepili udeležbo študentov, za katere smo pripravili nekaj dodatnih festivalskih vsebin, že tradicionalno pa so se festivalskemu občinstvu predstavili s svojimi produkcijami. Izvedli smo tudi številne strokovne dogodke, posvečene refleksiji aktualnega gledališkega dogajanja, pogovore o uprizoritvah, predstavitve strokovne literature, pogovore z gledališkimi ustvarjalci, med njimi tudi s kar tremi prejemnicami Borštnikovega prstana, ter gledališko-glasbene vsebine.

Osrednji festivalski sklop – tekmovalni program je bil preveden v angleški jezik in nadnaslovljen, kar je omogočilo spremljanje festivala tudi številnim tujim gostom, takoj po uprizoritvah so potekali pogovori z ustvarjalkami in ustvarjalci. *»Izbor odslikava raznolike poetike, v katerih uprizoritve razpirajo relevantna družbena vprašanja zdajšnjosti, detektirajo in opozarjajo na nevralgične točke naše stvarnosti, jim ni vseeno za okolje, ki sooblikuje habitat nas vseh, oblikujejo kritičen pogled, raziskujejo človekovo pozicijo in vlogo v na več ravneh načetem ali celo razpadajočem svetu, razbirajo in razpoznavajo uničujoče represivne in patriarhalne družbene vzorce in jih problematizirajo, tudi tiste, o katerih se še pred nekaj leti ali vsaj desetletji ni nihče zares spraševal, danes pa jih ni več mogoče spregledati,«* je v utemeljitvi pojasnila selektorica Vilma Štritof.

Z devetimi uprizoritvami tujih producentov (vključno z gostovanjem Forced Entertainment in Mladim gledališčem 2.0) je festival letos izvedel najboljšežnejši sklop tujih uprizoritev doslej, ob povečanem interesu tujih gostov za spremljanje festivalskega dogajanja in slovenski showcase se krepi mednarodna razsežnost Boršnikovega srečanja s ciljem krepitve aktivnosti za promocijo in uveljavljanja slovenskega gledališča v tujini kot enim od prioritarnih razvojnih področij v prihodnjih letih. Za tuje goste smo letos pripravili program subvencioniranih nastanitev v Mariboru, brezplačnih vstopnic za ogled uprizoritev ter predstavitev aktualnega stanja in trendov v slovenskem gledališču.

Aleš Novak
umetniški direktor FBS

Mlado gledališče

(23. 5.–25. 5. 2023)

Mlado gledališče, ki smo ga uvedli leta 2018, se je šest let kasneje razvilo v enega najpomembnejših programov KUV na področju gledališča. Temelji na različnih oblikah ustvarjalnih in izobraževalnih aktivnosti ter metodološke in strokovne podpore, namenjene usmerjanju in razvoju mladega občinstva, ki prihaja v stik z različnimi uprizoritvenimi praksami. Obsega različne dejavnosti, usmerjene v gledališko opismenjevanje, refleksijo uprizoritvenih tehnik, gledaliških pristopov in strategij ter strokovno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji, izobraževanju in kulturi. Programsko jedro predstavlja vsakokratni izbor slovenskih in tujih gledaliških uprizoritev, ki jih spremljajo in dopolnjujejo pogovori, okrogle mize, ustvarjalne delavnice, uprizoritev gledaliških tehnik in različnih ustvarjalnih in pedagoških pristopov ter druge podporne aktivnosti. Mladim omogoča široko paleto različnih pogledov na gledališče, v procesih načrtovanja in izvedbe pa jim zagotavlja aktivno vlogo, prepoznavo in razvoj svojih ustvarjalnih in osebnostnih potencialov, s tem pa tudi celostno ustvarjalno izkušnjo, ki vodi v pozitiven in trajen odnos do gledališča in umetnosti. Temeljno poslanstvo je uspešno vključevanje mladih v gledališče in oblikovanje trajnih navad obiskovanja gledališča. Želeli smo vzpostaviti celovit in strokovno ustrezno podprt sistem aktivnosti, ki povezuje slovenske deležnike na področju gledališča, gledališkega izobraževanja in KUV, ob tem pa se povezuje še s primerljivimi mednarodnimi platformami, in kot kažejo številni pozitivni odzivi, ki smo jih v teh letih prejeli od naših udeležencev in partnerjev, smo bili pri tem uspešni. Mlado gledališče se je v tem obdobju razvilo v obsežen programski sklop, ki je letos prvič dobil samostojni termin izvedbe v mesecu maju, da bi lahko optimalno izkoristili vse njegove potenciale.

Obiskovalcem je sklop letos ponudil več kot 70 dogodkov – kakovostnih in inovativnih gledaliških praks ter izbranih spremljevalnih vsebin, skozi katere so obravnavali aktualne teme, kot so lažne novice, duševno zdravje, dom in domotožje (z obratne perspektive: migracije), družba prihodnosti, oživljanje preteklosti in kolektivni smisel. Mladim smo omogočili široko paleto različnih pogledov na gledališče, v procesih načrtovanja in izvedbe pa smo jim zagotovili aktivno vlogo, prepoznavo in razvoj ustvarjalnih in osebnostnih potencialov, s tem pa tudi celostno ustvarjalno izkušnjo, ki vodi v pozitiven in trajen odnos do gledališča in umetnosti.

Usposabljanja, ki je bilo namenjeno strokovnim delavcem v vzgoji, izobraževanju in kulturi, se je udeležilo 34 učiteljev in strokovnih delavcev ter 6 mladih premišljevalcev – otrok in mladih, ki so zastopali ciljno občinstvo. Ti so na zaključnem dogodku *Cel svet!* v obliki hitrih zmenkov spodbudili medgeneracijsko izmenjavo izkušenj in celovito refleksijo. V okviru Mladega gledališča 2.0 je nastal tudi spletni priročnik s primeri dobrih praks iz Slovenije in tujine, kar prinaša trajen pomen za razvoj slovenskega gledališča in novih občinstev.

1. Lucie Verot: *Dokažii*, gledališče za otroke in mlade GONG Sibiu (RO).
2. Avtorski projekt: *Drava pa še kar teče*, Lutkovno gledališče Maribor in AGRFT.
3. Anja Hilling: *Koža*, Hessensko deželno gledališče Marburg (DE).
4. Dominika Špalková in Barbora Ungerová: *Moetivi karavan: odprava domov*, ProFitArt (CZ).
5. Tomáš Jarkovský, Tereza Vašíčková: *Tovarna utopije*, Gledališče Drak (CZ).
6. Barbara Pia Jenič in ekipa: *V iskanju smisla*, Zavod Sensorium.

Večina dogodkov in uprizoritev je bila umeščena v negledališke prostore, učilniški komad *Koža* Hessenskega deželnega gledališča Marburg je denimo potoval po šolah, spremljala ga učna ura strpnosti *Pod kožo*. Miniatura *Moetivi karavan: Odprava domov* se je odvijala v počitniški prikolicici, zaživela pa je na Židovskem trgu, medtem ko je bilo Lutkovno gledališče Maribor prizorišče avtorskega projekta Barbare Jamšek in Katarine Klančnik Kocutar *Drava pa še kar teče* Senzorialna uprizoritev *V iskanju smisla* je bila izvedena v razstavišču KIBLA PORTAL, na Malem odru pa je potekalo predavanje *Potenciali senzorialnega jezika*, ki je obiskovalce in udeležence podrobneje seznanilo s to zanimivo uprizoritveno metodo.

Pri kompleksnem in obsežnem projektu *Tovarna utopije* smo povezali številne partnerje in soorganizatorje, za izvedbo projekta smo pridobili dodatna sredstva češkega ministrstva za kulturo; ob FBS so pri izvedbi projekta sodelovali še Kulturni dnevnik KPC Narodni dom Maribor, Sinagoga Maribor, Mariborska knjižnica ter KIBLA.

Mlado gledališče 2.0 je obiskalo 1788 gledalcev in aktivnih udeležencev; v primerjavi s prejšnjimi leti je letošnji obisk občutno višji.

Študentsko gledališče

Študentsko gledališče, ki se razvija v sodelovanju med Akademijo za gledališče, radio, film in TV (koordinator Tomaž Toporišič) ter Borštnikovim srečanjem, je letos ponudilo raznovrstne dogodke in predstavitve študentske ustvarjalnosti. Letošnja novost je uvedba festivalskega gosta, letos je to bil mednarodno uveljavljeni grški režiser in performer **Euripides Laskaridis**, ki je za študente pripravil predstavitev svoje metode dela, ustvarjalno delavnico (masterclass), razstavo ter projekcijo dokumentarnega filma *Here not here* s pogovorom.

Študentje so pod mentorskim vodstvom Zale Dobovšek predstavili sklop performansov Borštnikov performativ (v GT 22), skupina študentov, ki je bivala v Mariboru, je spremljala festivalsko dogajanje in objavljala študentski blog, zvrstile so se naslednje študentske produkcije:

1. **Enosmerna ulica I.** Produkcija prvih letnikov DI, GLR, DSU.
2. **Enosmerna ulica II.** Produkcija prvih letnikov DI, GLR, DSU.
3. Zofka Kveder: **Amerikanci.** Režiser Jernej Potočan. Produkcija VIII. semestra DI, GLR, DSU.
4. Ugo Betti: **Zločin na Kozjem otoku.** Režiserja Marko Rengeo in Lucija Trobec. Produkcija IV. semestra DI, GLR, DSU.
5. Avtorski projekt: **Nekje daleč nekaj bo.** Režiser Bor Ravbar. Produkcija VII. semestra DI, GLR, DSU.
6. Klemen Kovačič: **Umetniško delo.**
7. **Krik: prvi glas.** Kulturno umetniško društvo Transformator in UL AGRFT.

Letošnji festivalski obisk študentov je bil višji od preteklih, študentje so se aktivno vključevali tudi v ostalo festivalsko dogajanje.

Tekmovalni program

V **tekmovalnem programu** se je zvrstilo 12 slovenskih uprizoritev po izboru selektorice tekmovalnega programa dramaturginje, kritičarke in publicistke Vilme Štritof, ki si je v letu 2022 ogledala več kot 120 premiernih uprizoritev, med njimi tri četrtine v institucionalnih gledališčih.

»V lanski slovenski gledališki produkciji sta bili opazni dve liniji: na eni strani jo je zaznamovala hiperprodukcija, ki nastaja pod slabšimi pogoji, hlastno, z manj premisleka in priprav, kar se na koncu odraža v slabši izvedbeni kvaliteti in estetski nedorečenosti, na drugi strani pa je bilo čutiti drugačno, novo, svežo senzibilnost in močan kreativni naboj,« je o postkovidnem obdobju selektorica Vilma Štritof zapisala v uvodu utemeljitve tekmovalnega programa. Oblikovala ga je tako, da »odslikava raznolike poetike, v katerih uprizoritve razpirajo relevantna družbena vprašanja zdajšnjosti, detektirajo in opozarjajo na nevalgijne točke naše stvarnosti, jim ni vseeno za okolje, ki sooblikuje habitat nas vseh, oblikujejo kritičen pogled, raziskujejo človekovo pozicijo in vlogo v na več ravneh načetem ali celo razpadajočem svetu, razbirajo in razpoznajo uničujoče represivne in patriarhalne družbene vzorce in jih problematizirajo, tudi tiste, o katerih se še pred nekaj leti ali vsaj desetletji ni nihče zares spraševal, danes pa jih ni več mogoče spregledati. Izkoristila sem možnost, da izberem največje dovoljeno število dvanajstih uprizoritev, ki so ob naštetih kriterijih izstopale še po svoji umetniški kvaliteti, ustvarjalnem naboj in celovitem izrazu vseh vključenih segmentov.«

1. Inan Du Swami, Klara Kastelec Tadej Pišek in Mojca Špik po motivih kratke zgodbe Franza Kafke *Preobrazba: En K te gleda*. Mentor za režijo NN. Zavod Godot in Vitkar zavod.
2. Jernej Lorenci in Matic Starina po romanu *Božji ubožec* Nikosa Kazantzakisa v prevodu Jaroslava Novaka: *Frančišek*. Režiser Jernej Lorenci. Mestno gledališče Ptuj.
3. Katarina Morano: *Usedline*. Režiser Žiga Divjak. Mestno gledališče ljubljansko.
4. Werner Schwab: *Predsednice*. Režiserka Nina Ramšak Markovič. Zavod Melara v sodelovanju z Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani.
5. Tijana Grumić: *52 hertzov*. Režiserka Mojca Madon. Slovensko narodno gledališče Nova Gorica.
6. Nataša Matjašec Rošker in Petja Labovič: *Ne ti meni Alice (Once Again)*. Drama Slovenskega narodnega gledališča Maribor.
7. Edward Albee: *Kdo se boji Virginie Woolf?* Režiser Ivica Buljan. Mini teater in Mestno gledališče Ptuj.
8. Lucy Kirkwood: *Otroci*. Režiserka Nina Šorak. Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana.

9. Ivan Viripajev: *Zaprta študija. »New Constructive Ethics«*. Režiserka Nina Rajić Kranjac. Prešernovo gledališče Kranj.
10. Avtorski projekt po motivih slovenskih ljudskih pesmi: *Žene v testu*. Režiserka Živa Bizovičar. Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana – Čakajoč Supermana.
11. Slavenka Drakulić: *Nevidna ženska*. Režiserka Ivana Djilas. Anton Podbevšek Teater.
12. Dimitrije Kokanov: *Gibanje*. Režiser Juš Zidar. Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana in Cukrarna.

Predstavam v tekmovalnem programu je sledil pogovor z ustvarjalkami in ustvarjalci.

Spremljevalni program

Ob predstavitvi **spremljevalnega programa** in **izbora uprizoritev tujih producentov** je umetniški direktor Aleš Novak povedal: *»Borštnikovo srečanje bomo slavnostno otvorili z uspešno evropskih gledaliških festivalov, predstavo **La Tempesta** v produkciji gledališča Teatro Stabile Torino v režiji Alessandra Serre, v Maribor s svojo novo predstavo **Amore** ponovno prihaja italijanski avtor Pippo Delbono, gostili bomo francoski kolektiv AÏE AÏE AÏE s produkcijo **Ersatz** pa **The Handke Project** Jetona Neziraja in Teatra Ristori. V spremljevalnem programu bo predstavljen izbor predstav slovenskih producentov, ki so izbrane po kriterijih kakovosti in relevantnosti za celovito in poglobljeno predstavitev slovenske gledališke ustvarjalnosti in ustvarjalnih trendov. Skladno s festivalsko tradicijo pripravljamo strokovne dogodke, posvečene refleksiji gledališkega dogajanja, predstavitve strokovne literature, pogovore z gledališkimi ustvarjalci in gledališko-glasbene vsebine.«*

Za izvedbo uprizoritev *Amore* in *La Tempesta* je festival pridobil dodatna sredstva italijanskega Ministrstva za kulturo, za izvedbo uprizoritve *Handke project* pa sredstva Veleposlaništva Republike Kosovo.

V spremljevalnem programu so se v glavnem delu festivala zvrstile naslednje uprizoritve slovenskih in tujih producentov:

1. Avtorski projekt: *410 kilometrov*, Lutkovno gledališče Ljubljana.
2. Pippo Delbono: *Amore/Ljubezen*, Emilia Romagna Teatro ERT – Teatro Nazionale (IT), Pippo Delbono Company (IT).
3. Jeton Neziraj: *Handke Project*, Qendra Multimedia (RKS).
4. Julien Mellano: *Ersatz*, AÏE AÏE AÏE (FR).
5. Lea Mihevc, Nik Žnidaršič: *Od kod, dekle, si ti doma*, Cankarjev dom.
6. William Shakespeare: *La Tempesta/Vihar*, otvoritvena predstava 58. Festivala Borštnikovo srečanje, Teatro Stabile di Torino – Teatro Nazionale (IT).
7. Mala Kline: *Venera: med ujetostjo in letenjem*, ELIAS 2069, Mercedes Klein.
8. Avtorski projekt: *Krize*, Nova pošta (Maska, Slovensko mladinsko gledališče).
9. Bojan Jablanovec, Marko Mandić: *MandićCirkus (oblečen)*, Slovensko narodno gledališče

Drama Ljubljana, Via Negativa.

10. Nina Ramšak Markovič in Varja Hrvatin: *Apofenija/1*, konS/MKC Maribor, Moment, Bunker, Melara, Cankarjev dom Ljubljana.

11. Aleš Šteger: *Moja vojna harmonika*, kabaret za pripovedovalca in harmoniko, Cankarjev dom.

12. Tatjana Doma in Luka Marcen po motivih besedil Georgea Orwella: *Farma Orwell*, Drama SNG Maribor.

Letošnja novost je vključitev drugih slovenskih gledališč pri gostovanju tujih gledaliških producentov v okviru Borštnikovega srečanja; na pobudo festivala je uprizoritev *Handke project* gostovala še v Mestnem gledališču Ptuj in Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica, uprizoritev *Ersatz* pa v Lutkovnem gledališču Ljubljana.

Dodatni program

Dodatni program je deloma potekal že v mesecu maju, tudi kot napoved osrednjega festivalnega dogajanja, in sicer s soorganizacijo gostovanja mednarodno uveljavljene in tudi za slovenski gledališki prostor pomembne britanske gledališke skupine **Forced Entertainment** (v sodelovanju s festivalom neodvisnega gledališča Prestopi, Moment). V sodelovanju z Društvom gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije, s Slovenskim gledališkim inštitutom, z Društvom gledaliških režiserjev in z Združenjem dramskih umetnikov Slovenije festivala Prestopi je festival pripravil konferenco **Prestopati meje znanega na odru**, s katero so partnerji želeli razpreti prostor refleksije o delovanju in pomenu te pomembne in navdihujoče skupine, moderatorja sta bila Teja Reba in Uroš Kaurin. Uvodna predavanja so imeli Zala Dobovšek, Aldo Milohnić in Leja Jurišić. Skupina je v Mariboru uspešno uprizorila predstavi *Real Magic* in *Quizoola!*.

Dodatne aktivnosti dopolnjujejo program festivalskih uprizoritev in drugih dogodkov ter širijo referenčno polje festivalnega dogajanja. Letos je bil tudi ta sklop odlično obiskan, k čemur je v pomembni meri prispevalo tudi sodelovanje z Mariborsko knjižnico in drugimi festivalskimi partnerji, pa tudi višji interes občinstva za festival.

1. Ekologija med izvedbo in uprizoritvijo: pogovor ob izidu revije *Maska* št. 211–212, *Maska Ljubljana* (12. 6. 2023, Knjigarna Mariborka), moderatorka Pia Brezavšček, gostje Rebeca Chentinell in Rickard Borgström (DACE), Žiga Divjak, Tery Žeželj.
2. Povezovalci različnega, drzni snovalci novega: okrogla miza o vlogi in pomenu *Vie Negative* v slovenskem gledališkem prostoru (13. 6. 2023, Vetrinjski dvor), moderator Rok Bozovičar, gostje Marko Mandić, Bojan Jablanovec, Špela Trošt, Kristina Aleksova, Anita Wach, Sara Horžen.
3. (Ne)vidna vloga gledališkega producenta: pogovor z Dušanom Pirnatom, moderatorka Vesna Milek (6. 6. 2023, Sodni stolp). V sodelovanju z Mariborsko knjižnico.
4. *40 let sem delal – Hlapec Jernej – od Cankarja do Skrbinška in Delaka* (Slovenski gledališki inštitut). Razstava je bila na ogled od 7. do 18. junija 2023 v Univerzitetni knjižnici Maribor. Soorganizatorja gostovanja razstave sta Slovenski gledališki inštitut in Univerzitetna knjižnica Maribor.
5. Odrpta knjiga z Mileno in Evgenom: predstavitev zvočnih biografij Milene Zupančič in Evgena Carja, moderator Alen Jelen (10. 6. 2023, Mali oder SNG Maribor). Dogodek so organizirali Festival Borštnikovo srečanje, RTV Slovenija – program Ars, ZKP RTV Slovenija, Beletrina ter Pomurska akademska znanstvena unija.
6. O tvojem pojem po svoje (Društvo slovenskih književnih prevajalcev, 5. 6. 2023, Vetrinjski dvor), moderatorka je bila Živa Čebulj, gostje pa Dušanka Zabukovec, Jani Kovačič, Benjamin Virc in Branko Završan.
7. Petra Pogorevc: *Joži*, biografski roman o življenju Jožice Avbelj: predstavitev romana in pogovor z igralko (13. 6. 2023, Mali oder Maribor), moderiral je Matej Bogataj. V sodelovanju z založbo Beletrina.
8. Saša Pavček: *Živi ogenj gledališča*: predstavitev knjige in pogovor z avtorico (16. 6. 2023, Sodni stolp). Pogovor je moderirala Zora Jurič. V sodelovanju z Mariborsko knjižnico.
9. Prodajna razstava *Knjige na Borštniku* (SNG Maribor). Ogled in nakup publikacij Slovenskega gledališkega inštituta, Knjižnice Mestnega gledališča ljubljanskega, Festivala Borštnikovo srečanje, Akademije za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani, Zavoda Maska in Zavoda Emanat je bil mogoč vsak dan pol ure pred začetkom festivalskih predstav v SNG Maribor.
10. *Gledališče Möderndorfer*: predstavitev monografije Vinka Möderndorferja (Slovenski gledališki inštitut, Forum Ljubljana, 9. 6. 2023, Mali oder SNG Maribor). Z Vinkom Möderndorferjem se je pogovarjal avtor spremne besede in režiserjev gledališki sodelavec skozi vsa štiri desetletja, dr. Blaž Lukan.
11. V meddetaži SNG Maribor je bila v času festivala postavljena obsežna **fotografska razstava** *Gledališče Möderndorfer*, ob tej pa še dve fotografski razstavi, in sicer lanski fototrunki iz zaodrja 58. Borštnikovega srečanja festivalskega fotografa Boštjana Laha v preddverju Kazinske dvorane ter portreti slovenskih dramskih igralcev Jernej Jelena v razstavišču Vetrinjskega dvora.
12. *Kontra Alba* (Vita Mavrič in Jani Kovačič, 7. 6. 2023, SNG Maribor).
13. *Silence: Slovar norosti* (koncert, 10. 6. 2023, Kulturna četrt Minoriti). Koprodukcija gostovanja Kulturna četrt Minoriti in Lutkovno gledališče Maribor.
14. *Kočan & Band feat. Šalomon, Resnik, Jančič, koncert* (13. 6. 2023, Kulturna četrt Minoriti). V sodelovanju z Mariborsko knjižnico.

Zaključna prireditev

Sklepna slovesnost s podelitvijo nagrad

(18. 6. 2023, Dvorana Ondine Otta Klasinc SNG Maribor)

Prireditev, ki jo je neposredno prenašala TV SLO na 1. programu, je režiral Edward Clug, povezovala jo je dramska igralka Julija Klavžar, sodelovali so baletnice in baletniki Baleta SNG Maribor, avtor videa je bil Rok Predin. Na porast števila festivalskih obiskovalcev kaže tudi odličen obisk te prireditve.

Nagrade 58. Festivala Borštnikovo srečanje

Veliko Borštnikovo nagrado za najboljšo predstavo je prejela uprizoritev *Zaprta študija. »New Constructive Ethics«* režiserke Nine Rajić Kranjac v produkciji Prešernovega gledališča Kranj.

Borštnikovo nagrado za režijo je prejela **Mojca Madon** za uprizoritev *52 hertzov* v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica.

Borštnikovo nagrado za scenografijo je prejel Branko Hojnik za uprizoritev *Frančišek* režiserja Jerneja Lorencija v produkciji Mestnega gledališča Ptuj.

Borštnikovo nagrado za izvirno dramsko besedilo je prejela **Katarina Morano** za uprizoritev *Usedline* v produkciji Mestnega gledališča ljubljanskega.

Borštnikovo nagrado za mlado igralko je prejela **Ivana Percan Kodarin** za vlogi Deklice v uprizoritvi *52 hertzov* režiserke Mojce Madon v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica in Tapoletne v uprizoritvi *Žene v testu* režiserke Žive Bizovičar v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Drama Ljubljana.

Borštnikovo nagrado za igro je prejel **Janez Škof** za vlogi Frančiška v istoimenski uprizoritvi režiserja Jerneja Lorencija v produkciji Mestnega gledališča Ptuj in Robina v uprizoritvi *Ot-roc* režiserke Nine Šorak v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Drama Ljubljana.

Borštnikovo nagrado za igro je prejela **Tamara Avguštin** za vloge Brata Leona in drugih likov v uprizoritvi *Frančišek* režiserja Jerneja Lorencija v produkciji Mestnega gledališča Ptuj in Rachel Donelan v uprizoritvi *Zaprta študija. »New Constructive Ethics«* režiserke Nine Rajić Kranjac v produkciji Prešernovega gledališča Kranj.

Borštnikovo nagrado za igro je prejela **Mirjam Korbar** za vlogo Mame v uprizoritvi *Usedline* režiserja Žige Divjaka v produkciji Mestnega gledališča ljubljanskega.

Borštnikovo nagrado za igro je prejel **Branko Šturbej** za vlogo Georgea v uprizoritvi *Kdo se boji Virginie Woolf?* režiserja Ivce Buljana v produkciji Mini teatra in Mestnega gledališča Ptuj.

Borštnikovo nagrado za oblikovanje svetlobe in videa je prejel **kolektiv Son:DA in Toni Soprano Meneglejte** za uprizoritev *Kdo se boji Virginie Woolf?* režiserja Ivce Buljana v produkciji Mini teatra in Mestnega gledališča Ptuj.

Borštnikovo nagrado za celostno obdelavo uprizoritvenega gradiva je prejela uprizoritev *Žene v testu* v produkciji Slovenskega narodnega gledališča Drama Ljubljana.

Posebno nagrado žirije je prejel **kolektiv predstave En K te gleda** v produkciji Kulturnega zavoda Godot in Zavoda Vitkar.

Borštnikov prstan za leto 2023 je prejela dramska igralka in prvakinja mariborske Drame **Nataša Matjašec Rošker**.

Nagrado Društva gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije za najboljšo uprizoritev v letu 2022 je prejela uprizoritev *Žene v testu* v režiji Žive Bizovičar in v produkciji SNG Drama Ljubljana (nefestivalska nagrada). Podeljene so bile tudi nagrade Društva slovenskih gledaliških režiserjev in režiserk nepogrešljivi. Prejemniki nagrad za sezono 2022/2023 so Arjana Rogelja, ki deluje kot šepetalka v SNG Nova Gorica, Ciril Roblek, inspicient v Prešernovem gledališču Kranj, in Jadranka Pavlovič, zaposlena kot garderoberka v Lutkovnem gledališču Ljubljana (prav tako nefestivalske nagrade).

Festivalske lokacije

Festivalsko dogajanje se je odvijalo na več prizoriščih v SNG Maribor, v Vetrinjskem dvoru, GT22, KČ Minoriti (Pod hrastom, Sodni stolp, Minoritska cerkev), Lutkovnem gledališču Maribor, na Židovskem trgu, v Kibla PORTALU, v Vinagovi kleti, Univerzitetni knjižnici Maribor, Knjigarni Mariborka ter na različnih osnovnih in srednjih šolah v SV Sloveniji.

Festivalske publikacije

Izdali smo obsežen dvojezični katalog 58. FBS s predstavitvijo programa (178 strani), dvojezično programsko brošuro, programski list *Mlado gledališče 2.0* in spletni priročnik s primeri dobrih praks (e-oblika).

Odnosi z javnostmi

Festival se je v nagovarjanju strokovne in zainteresirane javnosti posluževal različnih komunikacijskih strategij in metod: ažurno obveščanje medijev o dogodkih vse leto, raba družbenih omrežij, pošiljanje newsletter sporočil naročnikom; atraktivno oblikovana in dinamična spletna stran, ki poroča o aktualnih dogodkih na področju gledališča, s poudarkom na festivalskem dogajanju. Festival je tudi letos ponudil brezplačno mobilno aplikacijo (na voljo za Android in iOS), ki uporabnikom omogoča hiter in pregleden dostop do festivalskih dogodkov in vsebin. Izvedli smo številne aktivnosti na področju odnosov z mediji in bili prisotni v večini slovenskih medijev.

Videoekipa je dnevno spremljala festivalsko dogajanje in pripravljala dnevne videoposnetke, ki so bili sproti dostopni javnosti (spletna stran, FB). Fotograf je dnevno spremljal dogajanje, fotografije so bile objavljene sproti (spletna stran, FB in Instagram). Umetniški direktor Aleš Novak je gostoval v številnih TV in radijskih oddajah pred in med festivalom.

Medijska pojavnost Boršnikovega srečanja je bila letos znatno višja kot v preteklih letih.

	2023
Tiskani	218
Internet	479
Radio	178
Tiskovna agencija	58
Televizija	39
Družbena omrežja	361
Skupaj	1333

*Podatki, zajeti za obdobje do 4. 7. 2023.

Dodatni projekt

Festival Boršnikovo srečanje, Zagrebško gledališče mladih in Beograjsko dramsko gledališče kot partnerji izvajamo projekt *Sence pandemije: skriti glasovi*, ki tematizira problem nasilja nad ženskami v času zaprtja javnega življenja zaradi pandemije koronavirusa. V sklopu projektnih aktivnosti so nastala nova dramska besedila, izvedli smo delavnice z mladimi, projekt pa se bo zaključil z gledališko uprizoritvijo *Konec sveta v treh slikah*. Dvoletni projekt je sofinanciran v sklopu programa *Ustvarjalna Evropa* v skupni višini 200.000 EUR. Razdeljen je v tri faze, rezultati so povezani in se skozi razvoj projekta nadgrajujejo. Vsaka faza zasleduje specifične cilje, ki so usmerjeni k dvigu javnega zavedanja o specifičnem problemu nasilja nad ženskami, ob tem projekt promovira avtorice dramskih besedil in gledališke ustvarjalke v širšem prostoru veljavnosti programa *Ustvarjalna Evropa*. Načrtujemo naslednje rezultate: tri izbrana dramska besedila avtoric, predvidoma v slovenskem, hrvaškem in srbskem jeziku, dvig zavedanja o nasilju nad ženskami v času pandemije koronavirusa pri splošni javnosti in med mladimi, v pripravo in izvedbo projekta bo vključenih 30 ustvarjalcev in 60 mladih, ki bodo sodelovali v delavnicah, produkcijo uprizoritve z najmanj 11 ponovitvami (Slovenija, Hrvaška, Srbija, Poljska, Češka), izdajo e-zbirke nagrajenih dramskih besedil v angleškem jeziku. Gledališka uprizoritev v režiji Selme Spahić bo javnosti predstavljena pomladi 2024, po premiernih uprizoritvah v partnerskih gledališčih načrtujemo gostovanja v tujini.

Pripravila:

Aleš Novak, umetniški direktor
Daša Šprinčnik, izvršna producentka

Ekipa 58. Festivala Borštnikovo srečanje

Umetniški direktor

Aleš Novak

Selektorica tekmovalnega programa 58. FBS

Vilma Štritof

Strokovna skupina umetniškega direktorja

Uroš Korenčan, Jure Novak,
Klemen Brvar, Mojca Jan Zoran,
Vesna Jurca Tadel, Tomaž Toporišič

Strokovna žirija za tekmovalni program

Matej Bogataj, Senka Bulić,
Johannes Noelting, Peter Petkovšek,
Ajda Rooss

Strokovna žirija za podelitev Borštnikovega prstana

Mojca Jan Zoran, Blaž Lukan,
Aleš Novak, Milada Kalezić,
Vilma Štritof

Producentka in asistentka umetniškega direktorja

Mojca Kolar

Izvršna producentka in odnosi z javnostmi

Daša Šprinčnik

Programska sodelavka Mladega gledališča

Mojca Redjko

Vizualije

Trampolin d. o. o.

Urednik festivalskih publikacij

Benjamin Virc

Produksijska podpora

Adrijana Kos, Martina Magdič,
Klara Šulek, Nina Slanič, Nika Škof

Fotograf

Boštjan Lah

Tehnična vodja

Matic Gselman, Matic Kašnik

Voditelja pogovorov o tekmovalnih predstavah

Jaka Smerkolj Simoneti, Kaja Novosel

Spletna stran: www.borstnikovo.si

Mobilna aplikacija (Android in iOS ver).

Programski katalog FBS 2023 je dostopen [tukaj](#).

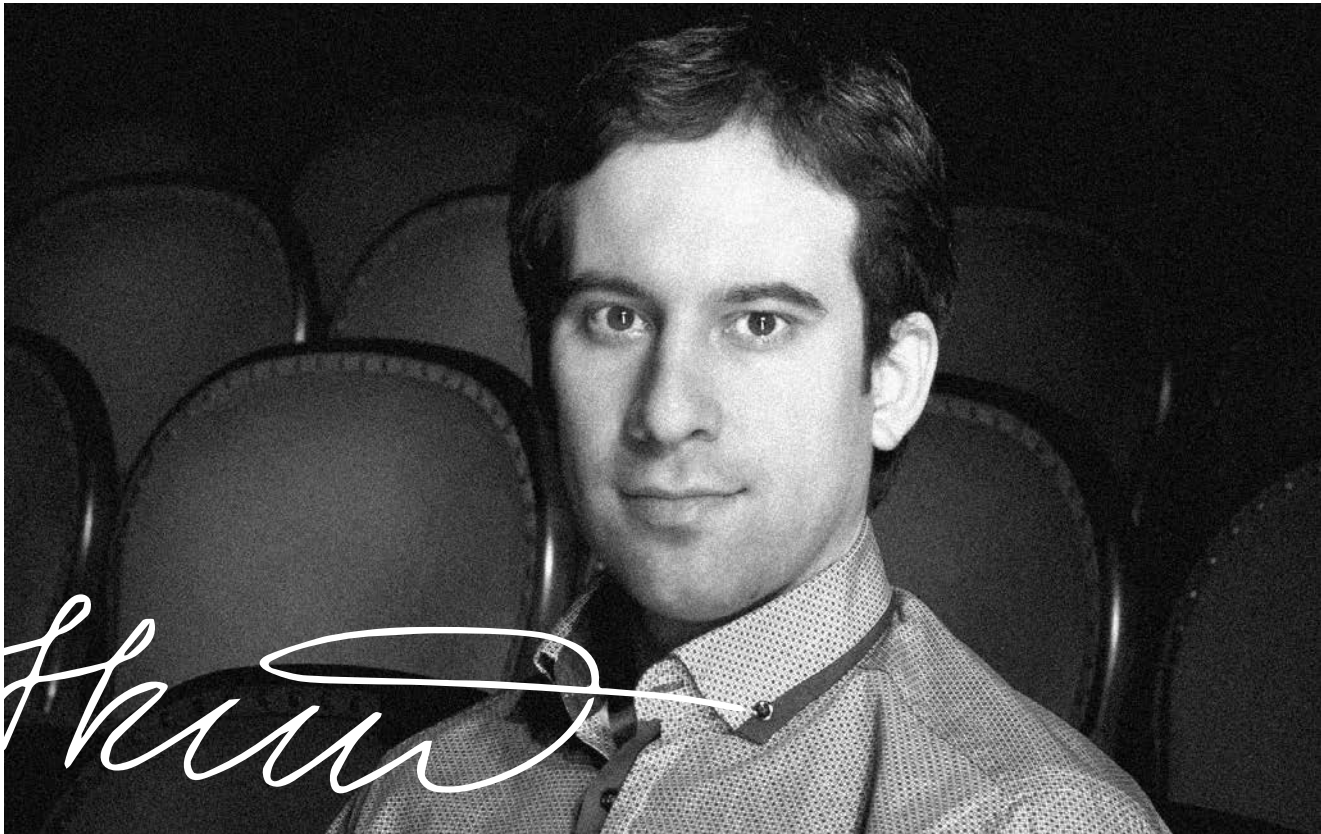
Od raznolikih podob glasbenega gledališča, bogate koncertne produkcije do novih umetniških produkcij, namenjenih mladim

Leto 2023 je za mariborsko Opero v marsičem pomenilo nadaljevanje gradnje repertoarja, znotraj katerega skušamo v karseda polni meri udejanjiti načelo slogovnega pluralizma, po drugi strani pa je preteklo leto na stežaj odprlo nekatere nove poti oziroma programske smernice, ki jih nameravamo ubirati tudi v prihodnje. Gre namreč za program, ki je primarno namenjen otrokom in mladim, ki smo jih identificirali kot operno in glasbeno občinstvo prihodnosti, s katerim se je treba intenzivno ukvarjati že v sedanjosti. Prav zato smo za najmlajšo publiko v letu 2023 pripravili dva simfonična koncerta in kar dve glasbenogledališki premieri – priljubljeno pravljичno opero *Knjiga o džungli (Il libro della giungla)* italijanskih avtorjev Giovannija Sollime in Piera Francesca Maestrinija, ki je bila prevedena v slovenščino, ter opereto *Planinska roža* slovenskega skladatelja in libretista Radovana Gobca. Po nadvse pozitivnih izkušnjah iz preteklega leta načrtujemo ob že obstoječem umetniškem programu za mlade tudi v prihodnje posvetiti več pozornosti razvijanju programa kulturno-umetnostne vzgoje, ki predstavlja ključni moment pri pridobivanju novih občinstev, predvsem z vključevanjem različnih deležnikov – od pedagoške stroke, ustvarjalcev različnih profilov do glasbenih izvajalcev.

Že bežen pregled nad lansko premiersko operno produkcijo daje slutiti širok slogovni diapazon, ki ostaja po eni strani zvest uveljavljenemu opernemu kánonu, po drugi strani pa z umetniško zahtevnejšimi uprizoritvami širimo kulturne horizonte slovenske operne publike in preizkušamo lastne meje poustvarjalnih kapacitet. Ena izmed takšnih uprizoritev je prav gotovo velika opera *Don Carlo* Giuseppeja Verdija, s katero smo dokazali, da se lahko lotimo najobsežnejših in najzahtevnejših opernih projektov ter pri tem požanemo ugodne kritike splošne in tudi strokovne javnosti. Podoben uspeh smo ob že omenjenih dveh uprizoritvah za mlade (pravljичni operi *Knjiga o džungli* in opereti *Planinska roža*) dosegli tudi s kultno Puccinijevo opero *Manon Lescaut*, s katero je skladatelj dosegel širšo prepoznavnost in izoblikoval lasten operni idiom, ter z Mozartovo spevoigro *Čarobna piščal*, ki jo muzikologija z razlogom označuje tudi kot eno izmed prvih velikih nemških oper. Izpričano slogovno raznolikost premiernih opernih produkcij pa še dodatno podčrtujejo tudi domiselne (re)interpretacije glasbenogledaliških del in inovativni režijski koncepti.

Z velikim zadovoljstvom lahko tudi spremljamo razvoj lastne koncertne produkcije, ki se ob Simfoničnem ciklu in nekaterih tradicionalnih koncertnih dogodkih, kot so Opera noč, Simfonični koncert solistov Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani, Božični koncert Opernega Zbora in Božično-novoletni koncert opernih solistov in Simfoničnega orkestra SNG Maribor, v vsebinskem smislu večplastno dopolnjuje z drugimi priložnostnimi koncerti in koncertnimi gostovanji, kot sta bila denimo Koncert ob Slovenskih glasbenih dnevih in Koncert Imago Sloveniae na Kongresnem trgu v Ljubljani. V okviru bogatega mozaika koncertnih dogodkov SNG Maribor pa ima posebno mesto tudi cikel komorne glasbe *Carpe artem*, ki že vrsto let neguje to pomembno zvrst koncertne dejavnosti, v katero so vključeni tudi marsikateri glasbeniki iz našega orkestra.

Poleg uspehov, ki smo jih nanizali v preteklem letu, pa je treba izpostaviti tudi nekatere izzive, ki lahko v prihodnje načnejo poustvarjalno kakovost naših ansamblov. V tem kontekstu velja omeniti predvsem problem kadrovske podhranjenosti v nekaterih umetniških profilih, zlasti med pevci in nekaterimi inštrumentalisti, kakor tudi problem staranja in posledične izgorelosti med nastopajočimi umetniki. Prav te izzive bomo, tako vsaj upamo, tudi v prihodnje reševali v okviru konstruktivnega dialoga z ustanoviteljem in financerjem, Ministrstvom za kulturo RS, zato sem prepričan, da nam bo tudi v prihodnjih letih uspelo vsaj ohranjati, če že ne nadgraditi dosedanjo raven umetniške produkcije, tako v smislu raznolikosti umetniških ekspresij kakor tudi zaželeno poustvarjalne kvalitete.

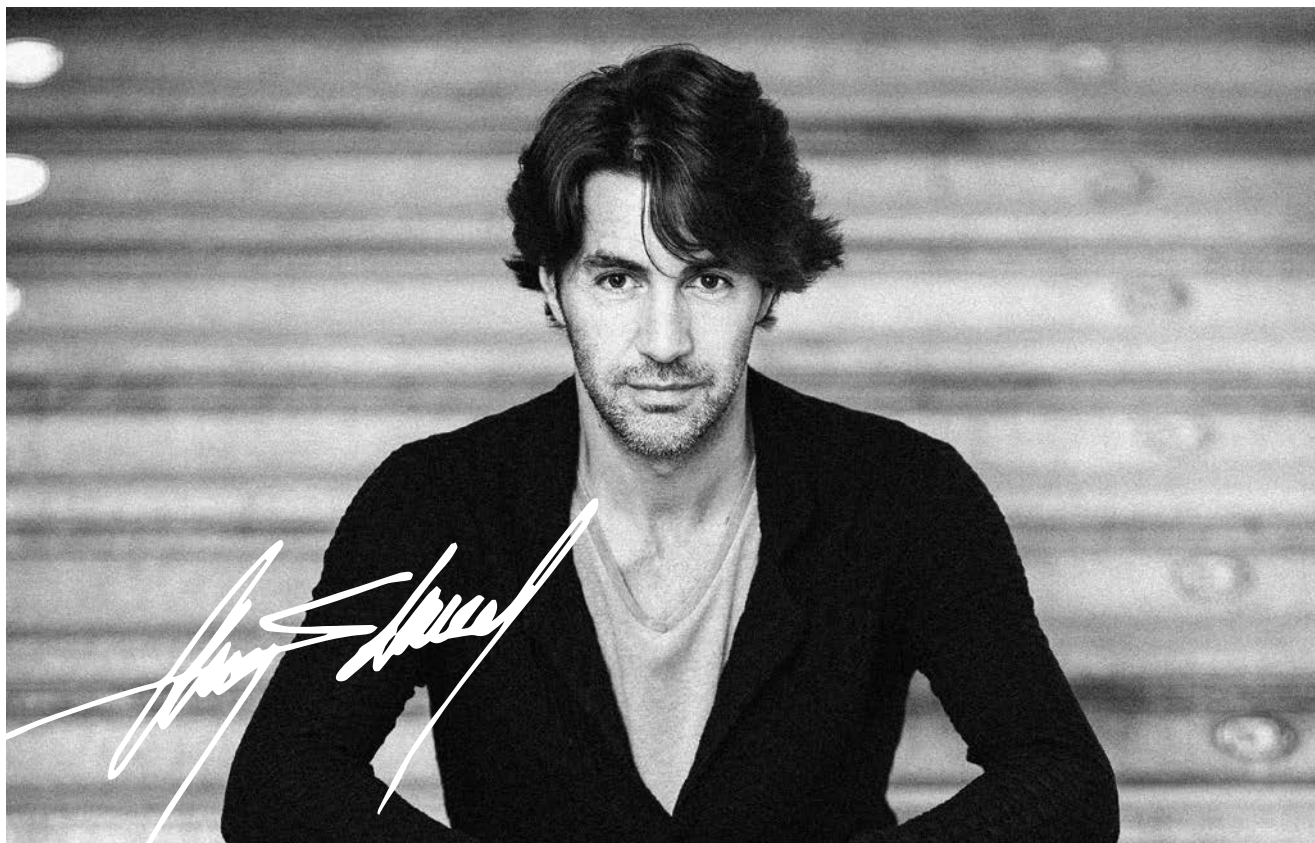
Simon Krečič

umetniški direktor Opere SNG Maribor

Leto 2023 v mariborskem Baletu — čas triumfalnih umetniških presežkov in pristne evforije

Brez posebnega pretiravanja lahko zapišemo, da je bilo leto 2023 za mariborski Balet v marsičem prelomno in neprecedenčno obdobje, ki se ga ne bomo spominjali le po uspehu obeh baletnih premiernih produkcij – spomladi izvedenega triptiha sodobnih baletov *Myth*, *Rain Dogs* in *Aperture* v koreografijah Gaja Žmavca, Johana Ingerja in Edwarda Cluga – in še posebej jesenske premiere plesnega spektakla *Faust* v koreografiji Edwarda Cluga, ampak tudi po nadvse pomembnem dogovoru z Ministrstvom za kulturo RS, ki je z zagotovitvijo proračunskih sredstev za plače petnajstih baletnih plesalcev za dve leti prav tem mladim nadobudnim plesnim umetnikom omogočilo primerno ureditev statusa ter jim s tem navsezadnje dalo tudi upravičeno priznanje za njihovo dosedanje umetniško delo.

Tudi v preteklem letu smo uspeli dokazati, da je še veliko prostora za napredek oziroma za nadaljnji razvoj, kar se je še posebej potrdilo pri izvedbi že omenjene jesenske baletne premiere Clugovega baletnega spektakla *Faust*, ki ni požela zgolj stoječih ovacij domače

in mednarodne publike, ampak tudi pristno evforično navdušenje publike v kar sedemkrat razprodani Gallusovi dvorani ljubljanskega Cankarjevega doma na začetku tega leta. Uspeh te pravcate »faustomanije« se je potrdil tudi v odličnih kritičkih odzivih in ne nazadnje tudi v izpričanih komentarjih naših najvidnejših političnih osebnosti, med drugimi tudi predsednice republike Nataše Pirc Musar ter ministrice za kulturo dr. Aste Vrečko, ki je baletno uprizoritev označila s samimi superlativi, kot so »prava mojstrovina« in »dih jemajoča izvedba baletnega ansambla SNG Maribor in Simfoničnega orkestra SNG Maribor«.

Da je mariborski Balet resnično kozmopolitski umetniški ansambel, ki uživa nesporni mednarodni ugled, se odraža tudi v uvrstitvi Clugove koreografske mojstrovine *Carmina Burana* na glasbo istoimenske scenske kantate Carla Orffa na TV program ugledne postaje Mezzo, ki je posnetek predstave iz ljubljanskih Križank v okviru svoje programske sheme, ki je primarno namenjena posredovanju oziroma diseminaciji najkvalitetnejših vsebin s področja kulture in umetnosti, predvajala kar v petnajstih terminih, s čimer je prav naš balet na karseda optimalen način poskrbel za promocijo slovenske baletne (po)ustvarjalnosti po vsem svetu.

Nanizani uspehi, ki smo jih omenili – med katere sodijo poleg 25-letnice kultne uprizoritve *Tango* ter izjemno uspešne otvoritve sezone s spektakularno *Carmino Burano* na Glavnem trgu v Mariboru, ki si jo je ogledalo več kot pet tisoč ljudi, tudi vse pogostejša gostovanja v mednarodnem kulturnem prostoru, kot so denimo izredno odmevno gostovanje na pomembnem Hongkonškem festivalu umetnosti (Hong Kong Arts Festival) v mesecu februarju 2023 s skupno šestimi izvedbami predstav *Radio & Juliet*, *Posvetitev pomladi* in *Peer Gynt*, gostovanje s predstavo *Peer Gynt* v Ludwigsburgu v mesecu maju ter julijsko gostovanje z baletom *Romeo in Julija* v koreografiji Valentine Turcu na Margaretinem otoku v Budimpešti –, nas tako opogumljajo s spoznanjem, da vse večji del globalne skupnosti prepoznava umetniško odličnost mariborskega Baleta. Prav to pa nas navdaja predvsem z upanjem, da nas bodo pri naših nadaljnjih umetniških prizadevanjih in vizijah tudi v prihodnje podpirali slovenska država in oblikovalci kulturne politike.

Edward Clug

umetniški direktor Baleta SNG Maribor

Premierne uprizoritve

Giuseppe Verdi

Don Carlo

Dirigent

Valentin Egel

Režiser

Marin Blažević

Premiera

3. marca 2023, Dvorana Ondine Otta Klasinc

Gaj Žmavc, Johan Inger, Edward Clug

Baletni triptih

(Myth, Rain Dogs, Aperture)

Koreografi

Gaj Žmavc, Johan Inger, Edward Clug

Premiera

14. aprila 2023, Dvorana Ondine Otta Klasinc

Giacomo Puccini

Manon Lescaut

Dirigentka

Gianna Fratta

Režiser

Pier Francesco Maestrini

Premiera

12. maja 2023, Dvorana Ondine Otta Klasinc

Wolfgang Amadeus Mozart

Čarobna piščal

Dirigent

Ivan Hut

Režiser

Krešimir Dolečić

Premiera

29. septembra 2023, Dvorana Ondine Otta Klasinc

Giovanni Sollima, Pier Francesco Maestrini,
Joshua Held

Knjiga o džungli

Dirigent

Simon Robinson

Režiser

Pier Francesco Maestrini

Premiera

25. oktobra 2023, Dvorana Ondine Otta Klasinc

Edward Clug, Milko Lazar

Faust

Dirigent

Simon Krečič

Režiser

Edward Clug

Premiera

10. novembra 2023, Dvorana Ondine Otta Klasinc

Radovan Gobec

Planinska roža

Dirigent

Simon Robinson

Režiser

Matjaž Latin

Premiera

2. decembra 2023, Dvorana Ondine Otta Klasinc

Ponovitve uprizoritev iz prejšnjih let

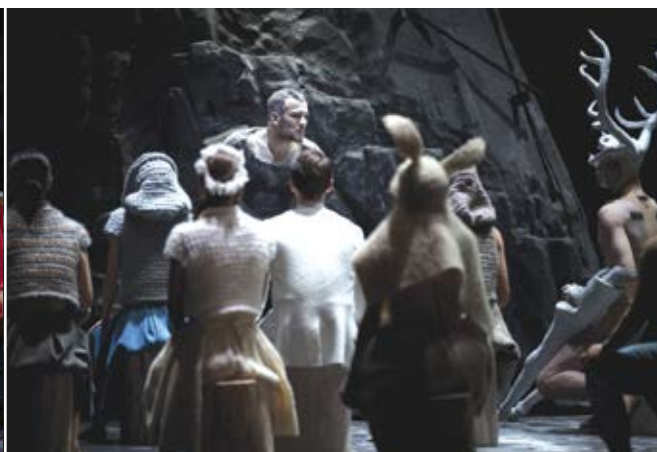
Giacomo Puccini / **Madama Butterfly** / Režiser:
Pier Francesco Maestrini

Carl Orff, Edward Clug / **Carmina Burana** /
Koreograf: Edward Clug

Peter Iljič Čajkovski / **Hrestač** / Koreograf:
David Nixon

Edward Clug, Edvard Grieg / **Peer Gynt** / Koncept
in koreografija: Edward Clug

Giuseppe Verdi / **La traviata** / Režiser:
Hugo de Ana

Igor Stravinski/Borut Kržišnik/Edward Clug /
Posvetitev pomladi (Le sacre du printemps)
Koreograf: Edward Clug

Avtorski projekt Edwarda Cluga in skupine Katalena / **Kekec** / Koreograf: Edward Clug

Fran Milčinski Ježek, Nejc Gazvoda / **Nanine pesmi** / Koncept in koreografija: Valentina Turcu

Edward Clug, Astor Piazzolla idr. / **Tango** / Koreograf: Edward Clug

Georges Bizet / **Carmen** / Režiser: Juan Guillermo Nova

Slavko Avsenik ml., Nejc Gazvoda / **Tesla** / Režiser: Aleksandar Popovski

Frédéric Chopin, Philip Glass / **Madame Bovary** / Koncept in koreografija: Valentina Turcu

Edward Clug, Radiohead / **Radio and Juliet** /
Koreograf in režiser: Edward Clug

Sergej Prokofjev / **Romeo in Julija** / Koreografinja:
Valentina Turcu

Koncertna dejavnost

Simfonični cikel

2. koncert Simfoničnega cikla

Simfonični orkester SNG Maribor

Dirigent

Dario Macellari

Solist

Gorazd Strlič, violočelo

17. januar 2023 ob 19.30,
Dvorana Ondine Otta Klasinc

3. koncert Simfoničnega cikla

Simfonični orkester SNG Maribor

Dirigent

Ivan Hut

Solist

Boštjan Lipovšek, rog

16. februar 2023 ob 19.30,
Dvorana Ondine Otta Klasinc

4. koncert Simfoničnega cikla

Simfonični orkester SNG Maribor

Dirigent

Simon Robinson

Solist

Mihael Mitev, fagot

16. marec 2023 ob 19.30,
Dvorana Ondine Otta Klasinc

1. koncert Simfoničnega cikla

Simfonični orkester SNG Maribor

Dirigent

Simon Krečič

Solista

Nejc Kamplet, Adam Kamplet, klavirja

14. september 2023 ob 19.30,

Dvorana Ondine Otta Klasinc

v koprodukciji z Narodnim domom Maribor

1. simfonični koncert za mlade

Simfonični orkester SNG Maribor

Dirigentka

Daniela Candillari

Solista

Lovro Turin, klarinet, Roberto Papi, viola

1. april 2023 ob 11.00, Dvorana Frana Žižka

2. simfonični koncert za mlade

Simfonični orkester SNG Maribor

Dirigent

Iztok Kocen

Solistka

Melanija Pintar, flavta

21. oktober 2023 ob 11.00, Kazinska dvorana

Cikel koncertov komorne glasbe

Carpe artem

4. koncert cikla Carpe artem

»Sozvočja globin«

Izvajalka in izvajalci Petra Kovačič in Simon Petek, violini; Nejc Mikolič in Roberto Papi, violi; Sebastian Bertonec in Simon Petek, violončela

9. februar 2023 ob 19.30,
Kazinska dvorana SNG Maribor

5. koncert cikla Carpe artem

»V deželi pesmi spomin živi«

Izvajalke in izvajalci Božena Angelova, violina, Maja Peternel, violina, Roberto Papi, viola, Gregor Fele, violončelo, Žiga Trilar, kontrabas, Tomaž Močilnik, klarinet, Mihael Mitev, fagot, Sarah Akif, rog

2. marec 2023 ob 19.30,
Kazinska dvorana SNG Maribor

6. koncert cikla Carpe artem

»Vrnitev rahločutja«

Izvajalci Ognjen Popović, klarinet, Boštjan Lipovšek, rog, Lorenzo Cossi, klavir, Miladin Batalović, violina, Nikolaj Sajko, violončelo, Robert Krček, vojaški boben

11. maj 2023 ob 19.30,
Kazinska dvorana SNG Maribor

1. koncert cikla Carpe artem

»Dinamični dvojici«

Izvajalke in izvajalci Minka Popović Ganev, klavir, Sorin Cruđu, oboa, Dorotea Senica, flavta, Lovro Turin, klarinet, Marko Arh, rog, Radule Vuk Popović, fagot

4. oktober 2023 ob 19.30,
Kazinska dvorana SNG Maribor

2. koncert cikla Carpe artem

»Rojstvo brezmejnega«

Izvajalke in izvajalci Nika Gorič, sopran, Marko Zupan, flavta, Lara Hrastnik, harfa, Janez Podlesek, violina, Maja Rome, viola, Gorazd Strlič, violončelo

15. november 2023 ob 19.30,
Kazinska dvorana SNG Maribor

3. koncert cikla Carpe artem

»Odmevi elegance«

Izvajalke in izvajalci Valeriy Sokolov, Veronika Vilar Breclj, violini, Roberto Papi, Neža Papler, violi, Damjan Saramandič, Nikolaj Sajko, violončela

6. december 2023 ob 19.30,
Kazinska dvorana SNG Maribor

Drugi koncerti

Operna noč

Simfonični orkester SNG Maribor
Zbor Opere SNG Maribor
Dirigent Simon Krečič / **Zborovodkinja** Zsuzsa Budavari Novak / **Solistke in solisti** Sabina Cvilak, Rebeka Lokar, Petya Ivanova, Andreja Zakonjšek Krt, Valentina Čuden, Irena Petkova, Martin Sušnik, Tim Ribič, Jaki Jurgec

26. maj 2023, Promenada Mestnega parka Maribor / 1. junij 2023, Gaj, Bresternica / 20. junij 2023, Murska Sobota / 24. junij 2023, Park Panorama, Ptuj

Koncert ob otvoritvi 35. Mednarodnega festivala Imago Sloveniae

Simfonični orkester SNG Maribor
Dirigent Simon Krečič / **Solistke in solista** Rebeka Lokar, Andreja Zakonjšek Krt, Martin Sušnik, Jaki Jurgec, Evelin Greblo, harfa

20. junij 2023, Kongresni trg, Ljubljana

Državna proslava ob dnevu Rudolfa Maistra

Simfonični orkester SNG Maribor
Akademski pevski zbor Maribor
Režija in scenarij Mateja Kokol / **Skladatelj** Leon Firšt / **Koreografinja baletne točke** Valentina Turcu / **Nastopajoči** Andreja Zidarič, Bogdan Stopar, Nika Gorič, Karin Zemljič, Leopold I., Emkej, Zoran Predin Band, Vladimir Vlaškalič, Eva Stražar, Nejc Ropret, Ksenija Mišič, Matevž Biber, Sytze Jan Luske, Evgenija Koškina

22. november 2023, Dvorana Ondine Otta Klasinc

Simfonični koncert

Simfonični orkester SNG Maribor

Dirigent Simon Krečič / **Solistki in solist**

Oksana Pečeny, violina, Vivijana Rogina, viola,
Pavel Kachnov, klavir

17. november 2023, Kultursaal Lafnitz, Avstrija

Simfonični koncert

Simfonični orkester SNG Maribor

Dirigent Walter Attanasi / **Solist in solistki**

Max Jota, Vera Talerko, Nina Smrekar, oboa

13. december 2023, Teatro Lirico Giuseppe Verdi,
Trst, Italija

Božični koncert Zbora Opere SNG Maribor

Zbor Opere SNG Maribor

Zborovodkinja Zsuzsa Budavari Novak

19. in 20. december 2023, Kazinska dvorana
SNG Maribor

Božično-novoletni koncert Simfoničnega orkestra SNG Maribor

Simfonični orkester SNG Maribor
Dirigent Simon Krečič / **Solistki in solist** Sylvia D'Eramo, sopran, Martin Sušnik, tenor, Oksana Pečeny, violina

22. december 2023, Dvorana Ondine Otta
Klasinc / 27. december 2023, Cankarjev dom
Ljubljana / 28. december 2023, Kulturni dom
Lendava

Nagrade in priznanja

visoka romunska častna nagrada za izvrstnost
v umetnosti koreografije

Valentini Turcu

nagrada za izvrstnost v umetnosti
koreografije

Balet *Romeo in Julija* Valentine Turcu je desetletje
po mariborski postavitvi zaživel še na odru
Romunske narodne opere v Cluju.
Koreografinjo so ob tej priložnosti ovenčali z
visoko častno nagrado za izvrstnost v umetnosti
koreografije, poimenovano po romunsko-
madžarski koreografinji, baletni mojstrici in plesni
pedagoginji Gabrielli Taub Darvas.

strokovna nagrada Društva baletnih umetnikov Slovenije

Tomaž Golub

prejemnik nagrade Lydie Wisakove

Nagrado Lydie Wisakove za izjemne dosežke na področju baletne umetnosti v Sloveniji prejme Tomaž Golub za pas de trois v baletu *Labodje jezero* ter za vloži Don Joséja v baletu *Carmen* in Mercutia v baletu *Romeo in Julija*.

umetniški vodja Opere in Baleta SNG Maribor v obdobju 1984–1986

dr. Henrik Neubauer

dobitnik Prešernove nagrade

Prešernov nagrajenec za leto 2024 je baletni plesalec, koreograf, režiser, publicist in pedagog Henrik Neubauer. Kot je zapisano v utemeljitvi, jedro Neubauerjeve ustvarjalnosti predstavljata kreacija koreografij in priprava opernih režij. Do danes se je Prešernov nagrajenec podpisal pod več kot 80 samostojnih baletnih koreografij na glasbena dela slovenskih skladateljev. Poleg 34 opernih režij, med katerimi izstopajo naslovi tako iz klasičnega kot iz sodobnega repertoarja, je pripravil tudi 15 režij dramskih iger v francoskem jeziku.

Opazen je tudi njegov prispevek pri oblikovanju in organizaciji kulturnega življenja na Slovenskem. V Ljubljani in tudi v Mariboru je deloval kot plesalec, koreograf ter operni in operetni režiser.

Leta 1984 je za dve leti prevzel vodenje mariborske Opere. Med letoma 1989 in 2002 je predaval na ljubljanski Akademiji za glasbo in velja za ustanovitelja dodiplomskega študijskega programa Opera šola. Kot plesalec in koreograf je sodeloval pri izvedbi večine najpomembnejših klasičnih in sodobnih baletov.

Dogodki in zanimivosti, ki so zaznamovali leto 2023

Ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko je skupaj z vodstvom operno-baletnih gledališč predstavila nove zaposlitve v baletnih ansamblih.

Ob tem je ministrica dr. Asta Vrečko poudarila: »V Sloveniji imamo dva vrhunska nacionalna baletna ansambla, ki sta mednarodno uspešna, imata bogato zgodovino in tradicijo, obenem pa je bilo sistemsko urejanje tega področja popolnoma zanemarjeno. Oba javna zavoda, tako ljubljanski kot mariborski, morata zaradi narave baletnega dela najemati honorarne sodelavce. Poklic baletnika oziroma balerine je izjemno zahteven, združuje tako vrhunsko ustvarjanje kot visoko fizično pripravljenost. Prekarne zaposlitve ne omogočajo varnih pogojev dela, socialne varnosti, plačane bolniške, regresa in drugih pravic, ki izhajajo iz delovnega razmerja. Z vodstvom obeh zavodov smo iskali rešitev že od začetka mandata, da bi rešili ta hud problem, saj smo tudi ena redkih držav, ki se tega še ni sistemsko lotila. V prvi fazi bomo torej zaposlili plesalce, nato pa dolgoročno uredili položaj baletnikov, da bodo lahko bolje načrtovali svoje kariere in ne živeli v negotovosti.«

Državna proslava ob dnevu Rudolfa Maistra

Na predvečer državnega praznika, dneva Rudolfa Maistra, je Slovensko narodno gledališče Maribor gostilo državno proslavo *Rudolf Maister skozi intimne oči – ljubezen do domovine, sočloveka, umetnosti, narave*.

V letu 2023 je minilo 105 let od generalove akcije za severno slovensko mejo in v veliko čast nam je bilo, da so na velikem slavnostnem dogodku pod taktirko umetniškega direktorja mariborske Opere maestra Simona Krečiča nastopile naše umetnice in umetniki.

Velika mednarodna gostovanja Baleta SNG Maribor

Z baletnimi uspešnicami se je v letu 2023 nadaljevala serija uspešnih gostovanj v tujini:

- > na 51. Hongkonškem festivalu umetnosti (HKAF) je Balet Slovenskega narodnega gledališča Maribor na otvoritvi festivala uprizoril najlepšo ljubezensko zgodbo na svetu *Radio and Juliet* ter pomenljivo interpretacijo kulturnega dela *Posvetitev pomladi/Le sacre du printemps* Igorja Stravinskega v koreografiji Edwarda Cluga. V Velikem gledališču Hongkonškega kulturnega centra so sledile štiri uprizoritve sodobnega baleta *Peer Gynt*, prav tako v koreografiji Edwarda Cluga;
- > v gledališču Teatro Comunale Pavarotti-Freni v Modeni smo uprizoril sodobni balet Edwarda Cluga *Peer Gynt*;
- > na prestižnem letnem gledališču na prostem *Margitsziget v Budimpešti* na Madžarskem smo izvedli balet Sergeja Prokofjeva *Romeo in Julija* v koreografiji Valentine Turcu.

Spektakli na prostem

Operna noč

Tradicionalni koncert *Operna noč*, ki ga mnogi poimenujejo kulturni dogodek leta v Mariboru, nastaja v sodelovanju Opere Slovenskega narodnega gledališča Maribor, Narodnega doma Maribor in Festivala EZL EK in ljubitelje glasbe zbere na promenadi Mestnega parka. Pod taktirko Simona Krečiča so nastopili Simfonični orkester SNG Maribor, Zbor Opere SNG Maribor ter solistke in solisti. Dogodek je s svojim obiskom počastila tudi predsednica RS Nataša Pirc Musar s soprogom. Čarobnost Opernih noči smo ponovili na Slovenski ulici v Murski Soboti, na Festivalu Arsana v Parku Panorama na Ptujju in na Gaju nad Mariborom.

Balet pod zvezdami

Balet pod zvezdami je združil baletni ansambel, operne soliste, Zbor Opere ter Simfonični orkester SNG Maribor. Združeni umetniški ansambli so izvedli spektakularno Orffovo *Carmino Burano* v koreografiji Edwarda Cluga in pod dirigentsko taktirko Simona Krečiča.

Balet pod zvezdami nastaja v koprodukciji Opere in Baleta Slovenskega narodnega gledališča Maribor, Narodnega doma Maribor, Društva EZL EK in Zavoda za turizem Maribor pod častnim pokroviteljstvom Mestne občine Maribor, ki želijo ob začetku nove gledališke sezone meščankam in meščanom podariti nepozabno umetniško doživetje.

Vstop na prireditev je bil brezplačen, a hkrati dobrodelen, saj so organizatorji pozivali obiskovalce, naj prispevajo sredstva za tiste, ki jih je prizadela avgustovska vremenska ujma.

Jubileji

25 let baletne uprizoritve *Tango*

V soboto, 2. septembra 2023, smo slavnostno uprizoril balet *Tango* Edvarda Cluga, ki je v letu 2023 slavil častitljiv jubilej, saj je od njegove premiere minilo že četrto stoletje. *Tango* je tako balet z najdaljšim stažem na repertoarju Slovenskega narodnega gledališča Maribor.

30-letnica umetniškega ustvarjanja Valentine Turcu

S slavnostno uprizoritvijo baleta *Romeo in Julija*, ki se je po desetletju od premiere znova vrnila na mariborski oder, je praznovanje v čast 30-letnici delovanja koreografkinje Valentine Turcu doživelo vrhunec.

Jaki Jurgec praznoval 30-letnico umetniškega ustvarjanja

Baritonist Jaki Jurgec je v letu 2023 praznoval trideset let umetniškega poustvarjanja. Nastopil je v skoraj stotih vlogah, redno gostuje na opernih odrih in festivalih po Sloveniji ter v tujini, občasno pa se ukvarja tudi z režijo.

Gostovanja

Slovenija

Baletni triptih
Cankarjev dom Ljubljana

Carmina Burana
Križanke, Festival Ljubljana

Nanine pesmi
Cankarjev dom Ljubljana

Operna noč
Murska Sobota / Park Panorama,
Ptuj / Gaj nad Mariborom

Radio and Juliet
Kongresni trg, Ljubljana

Gala koncert opernih arij
Cankarjev dom Ljubljana / Kulturni
dom Lendava

**Koncert Simfoničnega orkestra
SNG Maribor**
Slovenska filharmonija /
Kongresni trg, Ljubljana

Tujina

Posvetitev pomladi/Le sacre du printemps

Grand Theatre, 51. Hongkonški festival umetnosti, Kitajska

Peer Gynt

Grand Theatre, 51. Hongkonški festival umetnosti, Kitajska

Peer Gynt

Teatro Comunale Pavarotti-Freni, Modena, Italija

Radio and Juliet

Grand Theatre, 51. Hongkonški festival umetnosti, Kitajska

Romeo in Julija

gledališče na Margaretinem otoku (Margitsziget), Budimpešta, Madžarska

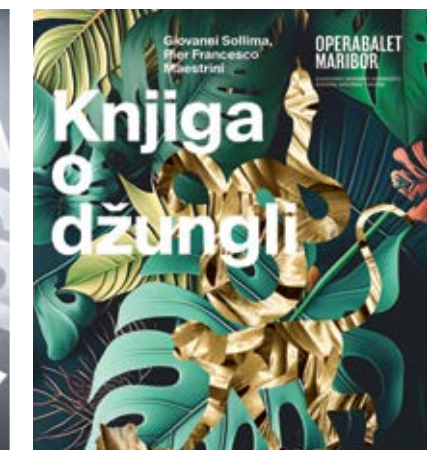
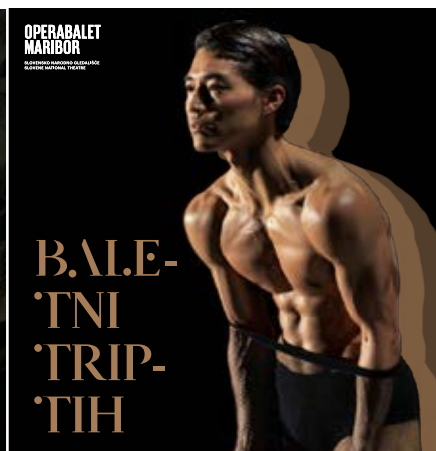

Koncert Simfoničnega orkestra SNG Maribor

Kultursaal Lafnitz, Avstrija

Publikacije

Zbirka gledaliških listov

Plakati

OPERABALET MARIBOR
SLOVENSKO NACIONALNO OPERNO DRUŠTVO
MARIBOR

GIUSEPPE VERDI

Don Carlo

REŽISER
Martin Blažević

DIRIGENT
Valentin Egel

PREMIERA
3. marec 2023

www.sng-mb.si

SAVA, NovakBM, MARIJETA, OPERABALET MARIBOR, GAGES

OPERABALET MARIBOR
SLOVENSKO NACIONALNO OPERNO DRUŠTVO
MARIBOR

B.A.L.E. TNI TRIP- TIH

GAJ ŽMAVC
MYTH
GLASSA GAJ ŽMAVC

JOHAN INGER
RAIN DOGS
GLASSA TOM WAITS

EDWARD CLUG
APERTURE
GLASSA MILO LAZAR

PREMIERA
14. april 2023

www.sng-mb.si

SAVA, novakbm, MARIJETA, OPERABALET MARIBOR, GAGES

OPERABALET MARIBOR
SLOVENSKO NACIONALNO OPERNO DRUŠTVO
MARIBOR

GIACOMO PUCCINI

MANON LESCAUT

REŽISER
Pier Francesco Maestrini

DIRIGENT
Gabriel Bebeșelea

PREMIERA
12. maj 2023

www.sng-mb.si

SAVA, novakbm, MARIJETA, OPERABALET MARIBOR, GAGES

OPERABALET MARIBOR
SLOVENSKO NACIONALNO OPERNO DRUŠTVO
MARIBOR

Čarobna P.
C.
L.

Wolfgang Amadeus Mozart

REŽISER Krešimir Dolencič

Die Zauberflöte

Dirigent Ivan Hut

PREMIERA 20. 9. 2023

www.sng-mb.si

SAVA, novakbm, MARIJETA, OPERABALET MARIBOR, GAGES

OPERABALET MARIBOR
SLOVENSKO NACIONALNO OPERNO DRUŠTVO
MARIBOR

canarjev dom
Opernhaus Zürich

UFA RAS

Koreograf Edward Clug

Skladatelj Milko Lazar

Dirigent Simon Krečić

PREMIERA
16. 11. 2023, Maribor
26. 1. 2024, Lubliner

SAVA, novakbm, MARIJETA, OPERABALET MARIBOR, GAGES

OPERABALET MARIBOR
SLOVENSKO NACIONALNO OPERNO DRUŠTVO
MARIBOR

Giovanni Sollima, Pier Francesco Maestrini

Knjiga o džungli

Dirigent Simon Robinson

REŽISER Pier Francesco Maestrini

PREMIERA 26. 10. 2023

www.sng-mb.si

SAVA, novakbm, MARIJETA, OPERABALET MARIBOR, GAGES

OPERABALET MARIBOR
SLOVENSKO NACIONALNO OPERNO DRUŠTVO
MARIBOR

FLAMIN
VSKVA
ROZA

REŽISER Marjaza Latin

Dirigent Radovan Gobec

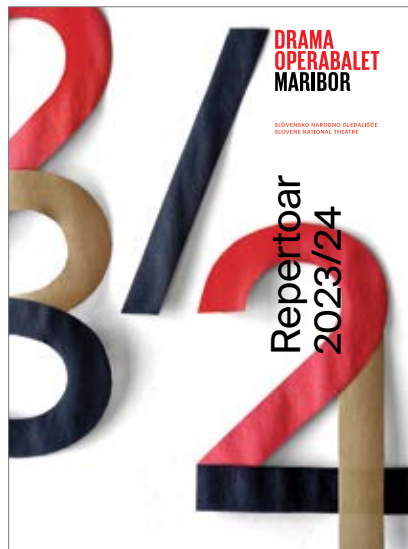
Dirigent Simon Robinson

PREMIERA 2. 12. 2023

www.sng-mb.si

SAVA, novakbm, MARIJETA, OPERABALET MARIBOR, GAGES

Zloženske

Plakati koncertov

Statistični pregled produkcije Opere in Baleta v obdobju 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Skupno število predstav	133	68	86	102	112
na domačem odru	90	42	67	77	86
na gostovanju	43	6	14	21	24
na spletu	—	20	2	—	—
gostujoči	—	—	3	4	2
Skupno število obiskovalcev	118.510	79.587	95.912	83.007	113.019
na domačem odru	72.285	21.045	39.047	54.557	78.054
na gostovanju	46.225	5100	8053	25.340	33.277
ogledi na družbenih omrežjih	—	53.442	47.042	—	—
gostujoči	—	—	1770	3110	1688
Zasedenost predstav	97%	97%	96,7%	95,4%	94,1%

Pregled produkcije lastnih predstav v letu 2023 po enotah

	Število predstav	Število obiskovalcev
Opera predstave	36	28.582
Balet predstave	48	54.310
Koncertna dejavnost		
Simfonični cikel	10	5150
koncerti	10	22.504
cikel Carpe artem	6	785
Skupaj	110	111.331

*Na odrih Opere in Baleta SNG Maribor smo v letu 2023 zabeležili **49 drugih prireditev**, ki si jih je ogledalo **20.130 obiskovalcev**.

Ostale prireditve

Koncerti

- > Koncert — Konservatorij za glasbo in balet Maribor
- > 30 let Big Banda — Konservatorij za glasbo in balet Maribor
- > Koncert komornih skupin — Konservatorij za glasbo in balet Maribor
- > Koncert mladih komponistov — Konservatorij za glasbo in balet Maribor
- > Koncert ŽPZ — Glasbena matica
- > Koncert šole Tabor — Konservatorij za glasbo in balet Maribor
- > Koncert Mariborskega okteta
- > Letni koncert vokalne skupine Fantje na vasi — KUD Rače
- > Koncert Nejca Zavrtnika
- > Letni koncert — Konservatorij za glasbo in balet Maribor
- > Koncert Opernih arij — Nacionalni laboratorij za zdravje
- > Koncert ob 100-letnici društva — KD Studenci

V okviru SNG Maribor

- > novinarske konference
- > predstavitev sezone
- > Klub ljubiteljev Opere in Baleta
- > spremljevalni Boršnikov program
- > predstavitev baleta *Faust*

Ostale prireditve

- > Frišno — Dan slovenske glasbe - RTV Slovenija
- > Bob leta — ČZP večer
- > Dobrodelni koncert Nine Badrić
- > Predstavitev knjige Boruta Pahorja — Založba Beletrina
- > Ciciban poje in pleše — JSKD Maribor
- > Prireditve — KUD študent
- > Koncert s podelitvijo Klasinčevih nagrad — Konservatorij za glasbo in balet Maribor
- > Koncert Klemna Slakonje
- > Vindel 2023 — Slovino
- > Koncert — Osmium inštitut
- > Slovesnost ob dnevu univerze — Univerza v Mariboru
- > Zaključni koncert Gary Graden z zborom Orfej — JSKD Maribor
- > Prireditve — Zavarovalnica Sava
- > Prireditve — Nova kreditna banka Maribor
- > Prireditve — Škofija Maribor
- > Prireditve — Ministrstvo za digitalno preobrazbo
- > 60 let Mariborske lekarne
- > Prireditve — Lions klub Zarja Maribor
- > Koncert in razstava ob 100-letnici — KUD Angela Besednjaka
- > Produkcija — Zpleši.si
- > Premiera celovečernega dokumentarnega portreta Edwarda Cluga »Oder je vaš«
- > 30 let delovanja — Human, Soroptimistke Internacional kluba Maribor
- > Prireditve ob 150-letnici šole — OŠ Ludvika Pliberška
- > 30 let obstoja — Fakulteta za zdravstvene vede
- > Podelitev županovih priznanj osnovnošolcem in dijakom — Mestna občina Maribor
- > Slavnostna podelitev nagrad — III. gimnazija Maribor
- > Sprejem Erasmus študentov — ŠOUM Maribor
- > 160 let III. gimnazije — III. gimnazija Maribor
- > 65-letnica Patronažnega varstva — ZD Maribor
- > Modna revija »Roza oktober«

Vsi dogodki

Število vseh dogodkov (predstave, koncerti, ostale prireditve) in število obiskovalcev skupaj v letu 2023

	Število predstav oz. prireditev	Število obiskovalcev
Drama		
lastne predstave	212	37.222
gostujoči	9	2540
Festival Boršnikovo srečanje	51	6126
Opera in Balet		
operne predstave	36	28.582
baletne predstave	48	54.236
koncertna dejavnost	26	28.439
gostujoči	2	1688
Ostale prireditve		
na odrih SNG Maribor	91	22.858
Skupaj	475	181.691

4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev za leto 2023 in primerjava z doseženimi rezultati v letu 2023

4.1 Doseženi rezultati v letu 2023

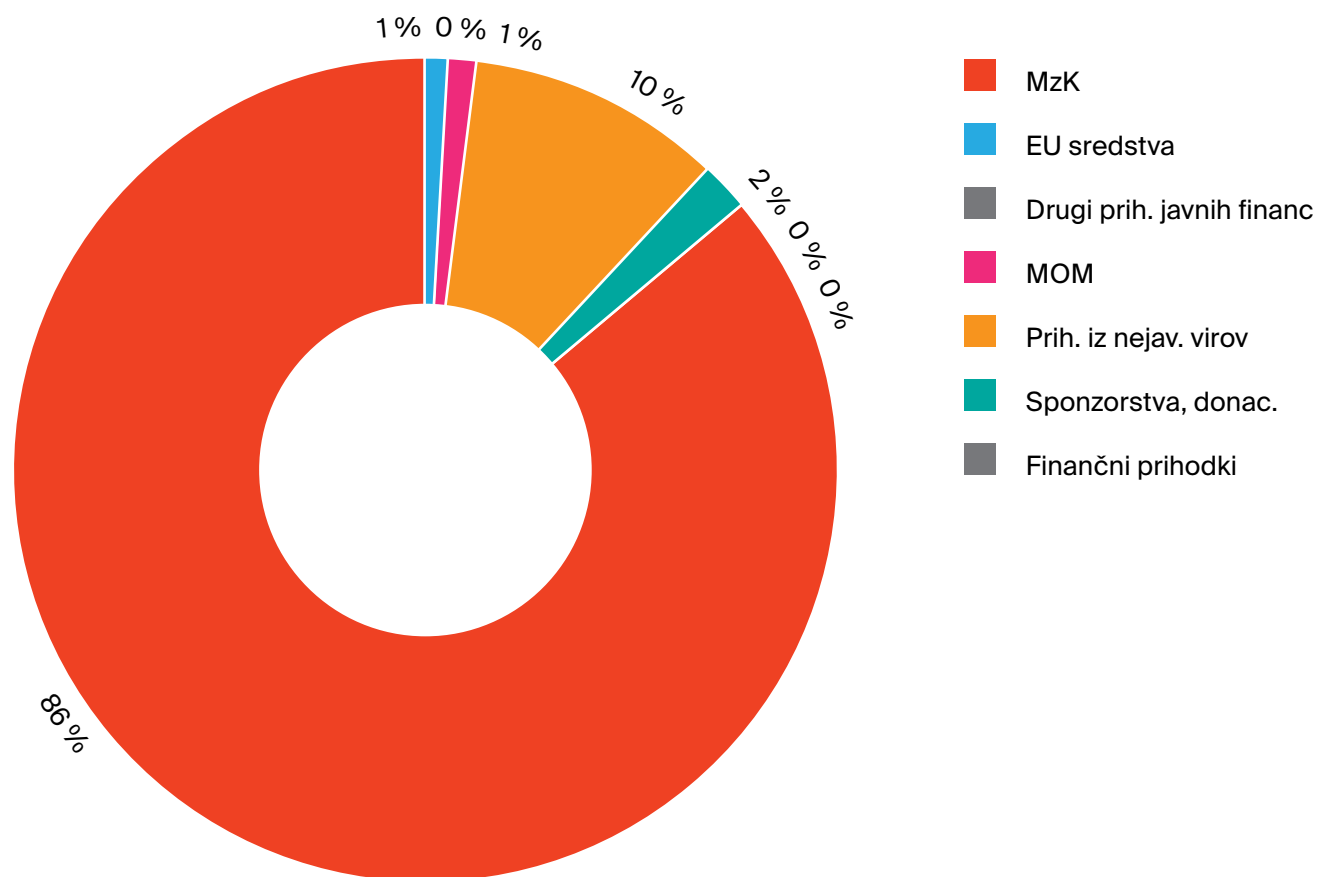
Cilje, ki smo si jih v SNG zastavili v letu 2023 s programskim načrtom, smo v celoti izpolnili. V naslednji tabeli prikazujemo rezultate poslovanja v letu 2023 v primerjavi z doseženimi rezultati v letu 2022 in s planom za leto 2023.

TABELA 1: POSLOVNI IZID SNG MARIBOR (V EUR)

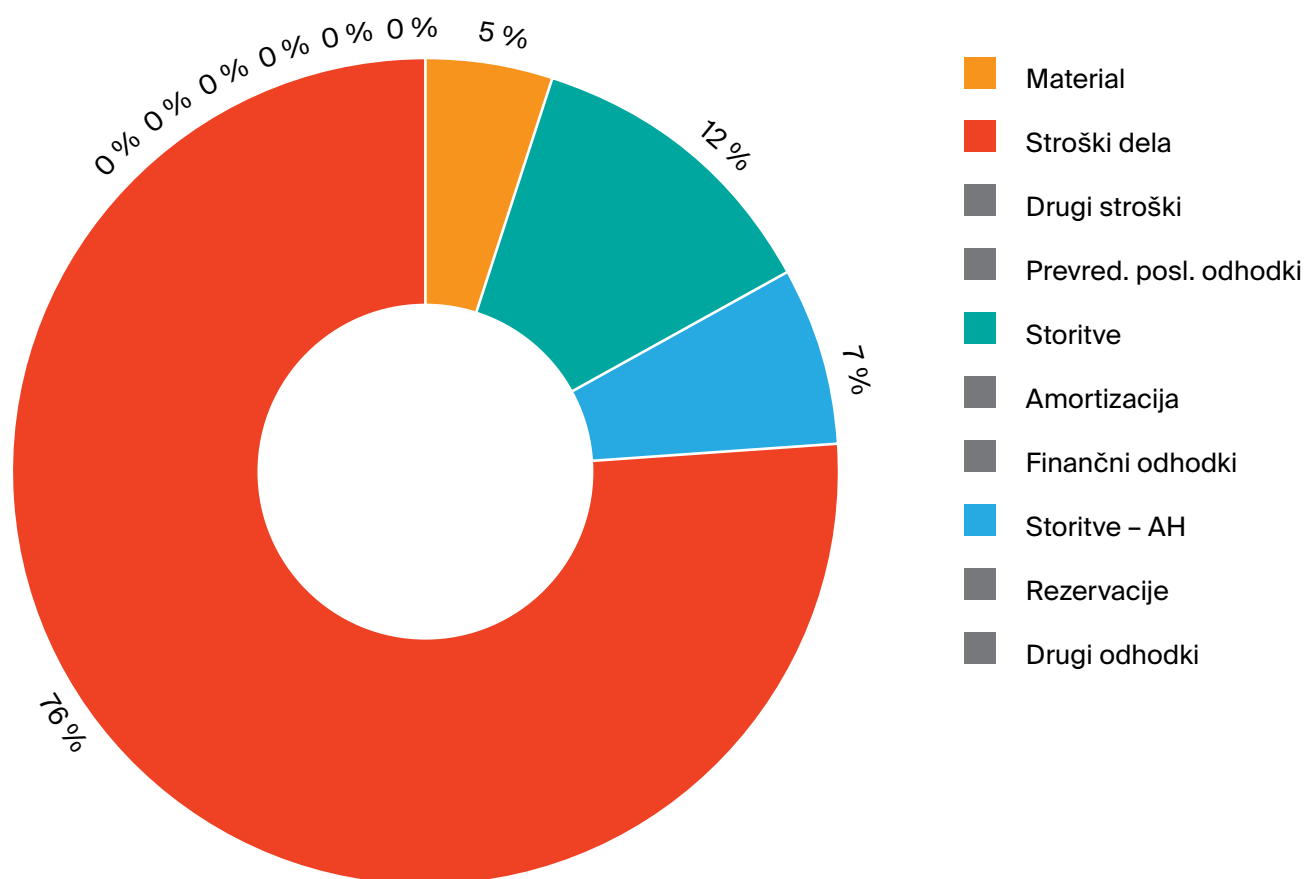
Opis	Realizacija 2022	Plan 2023	Realizacija 2023	struk. del. v %
1	2	3	4	5
I. PRIHODKI	16.103.304	17.458.642	16.878.373	100
MzK	13.679.036	14.468.454	14.510.930	86
EU sredstva	273.057	170.000	102.163	1
Drugi prih. javnih financ				
MOM	210.000	210.000	210.000	1
Prih. iz nejav. virov	1.485.578	2.024.688	1.691.408	10
Sponzorstva, donac.	426.530	570.000	352.788	2
Finančni prihodki	2806	500	8420	
Drugi prihodki	2971	0	1056	
Prevred. posl. prih.	23.326	15.000	1608	
II. ODHODKI	16.065.137	17.199.411	16.618.769	100
Material	574.598	750.700	842.848	5
Storitve	2.042.405	2.390.800	2.008.375	12
Storitve – AH	1.511.365	1.398.000	1.165.779	7
Stroški dela	11.899.552	12.630.911	12.569.747	76
Amortizacija				
Rezervacije				
Drugi stroški	27.223	27.000	30.284	
Finančni odhodki	3689	1000	1621	
Drugi odhodki	6305			
Prevred. posl. odhodki		1000	115	
PRESEŽEK PRIH.	38.167	259.231	259.604	
PRESEŽEK ODH.				
Davek od dohodka	631	5000	3789	
Presežek prihodkov z upoštevanjem davka	37.536	254.231	255.815	
Presežek odhodkov z upoštevanjem davka				

Poslovni izid je pozitiven in s tem je sanacija zaključena. Z upoštevanjem davka od dohodkov znaša 255.815 EUR. Doseženi prihodki in odhodki ne presegajo načrtovanih v letu 2023. V letu 2023 so bili doseženi prihodki v višini 16.878.373 EUR. Odhodki v letu 2023 so bili doseženi v višini 16.618.769 EUR. Pozitivni učinki varčevalnih ukrepov bodo vidni v sezoni 2024/2025.

SLIKA 1: STRUKTURA PRIHODKOV V LETU 2023

SLIKA 2: STRUKTURA ODHODKOV V LETU 2023

4.2 Analiza doseženih rezultatov poslovanja

4.2.1 Splošne ugotovitve za doseganje prihodkov

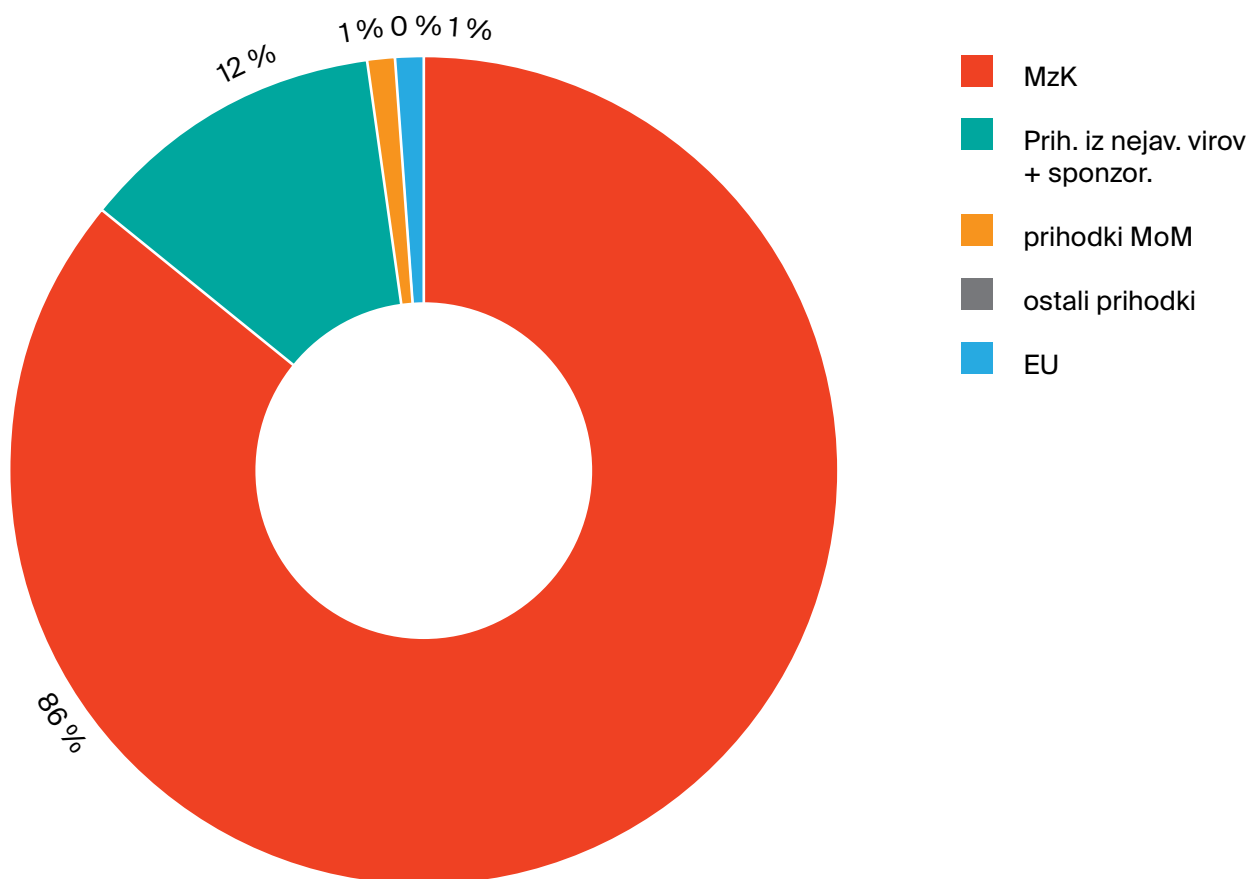
- > Poslovni rezultat v letu 2023 je pozitiven in s tem je sanacija uspešno končana, saj je Slovensko narodno gledališče Maribor ustvarilo 255.815 EUR pozitivne razlike med prihodki in odhodki z upoštevanjem davka. Program dela je bil izveden v skladu s finančnim načrtom in s programom dela za leto 2023 in v skladu s predvidenimi cilji sanacijskega načrta.
- > Ministrstvo za kulturo RS je v letu 2023 financiralo Slovensko narodno gledališče Maribor v višini 14.510.930 EUR oziroma za 6,08 % več kot v letu 2022. V strukturi celotnega prihodka Slovenskega narodnega gledališča Maribor v letu 2023 znaša delež MzK 86 %. Ministrstvo nam je z dodatnimi odločbami namenilo tudi prepotrebna sredstva za nove zaposlitve baletnih umetnikov in najnujnejša vzdrževalno-investicijska dela ter nakup opreme.
- > V letu 2023 je javni zavod s prihodki iz nejavnih virov in s sponzorskimi sredstvi financiral stroške plač zaposlenih, ki so financirani iz nejavnih virov, ter del splošnih in programsko materialnih stroškov.
- > Vodstvo je z vrhunskim programom in vizijo uspelo povečati prihodke iz nejavnih virov za 6,91 %.

4.2.2 Splošne ugotovitve za doseganje odhodkov

- > Celotni odhodki v letu 2023 so višji za 3,45 % v primerjavi z letom 2022.
- > Stroški materiala so višji v primerjavi z letom 2022, kar je posledica podražitev.
- > Stroške storitev smo s strogimi varčevalnimi ukrepi uspeli znižati v primerjavi z letom 2022.
- > Najvišji znesek v strukturi odhodkov predstavljajo stroški dela, ki znašajo 76 % vseh odhodkov. Ta strukturni delež je v primerjavi z letom 2022 višji za 2 %.

4.3 Splošne ugotovitve

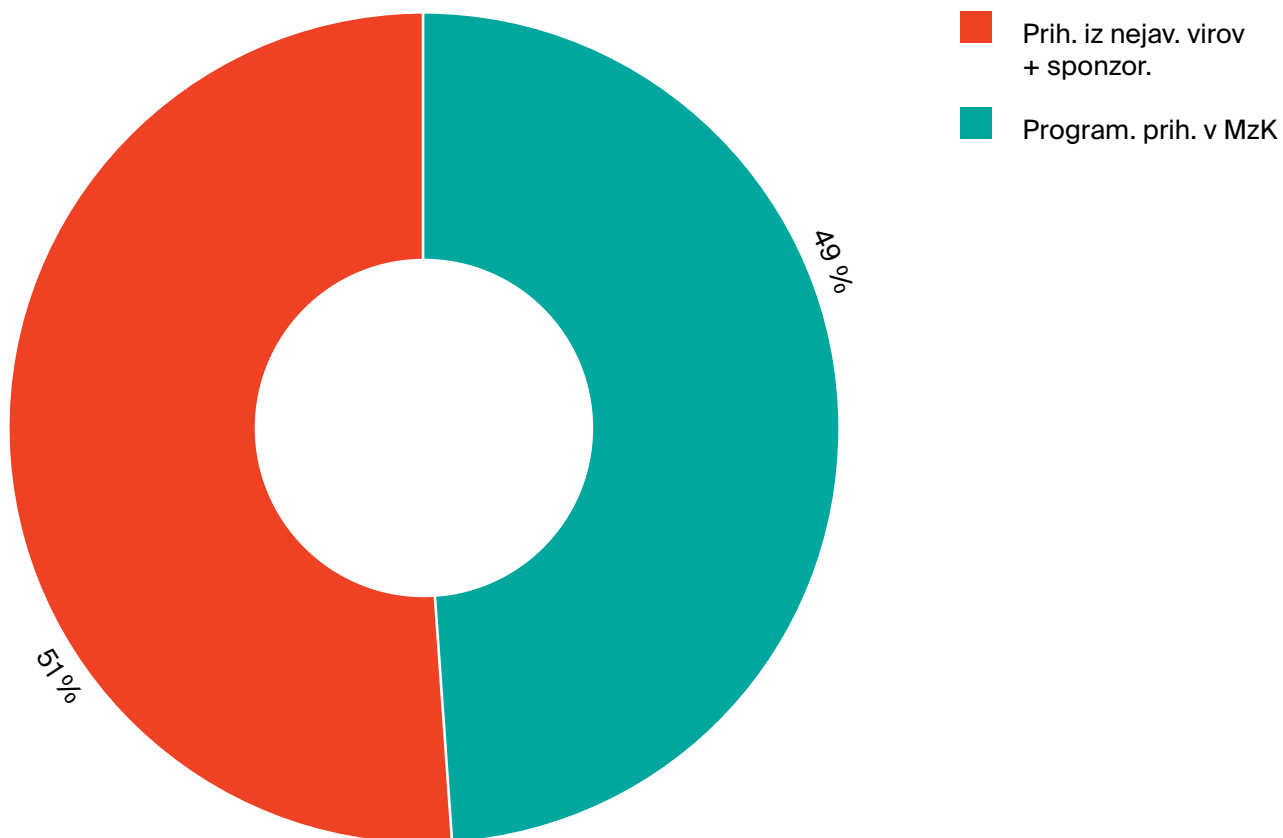
SLIKA 3: PRIMERJAVA CELOTNIH PRIHODKOV V LETU 2023

Primerjava prihodkov iz nejavnih virov z deležem programskih prihodkov MzK po letih:

	SNG	:	MzK
Leto 2009	55 %	:	45 %
Leto 2010	51 %	:	49 %
Leto 2011	47 %	:	53 %
Leto 2012	49 %	:	51 %
Leto 2013	50 %	:	50 %
Leto 2014	55 %	:	45 %
Leto 2015	52 %	:	48 %
Leto 2016	56 %	:	44 %
Leto 2017	59 %	:	41 %
Leto 2018	60 %	:	40 %
Leto 2019	57 %	:	43 %
Leto 2020	30 %	:	70 %
Leto 2021	29 %	:	71 %
Leto 2022	46 %	:	54 %
Leto 2023	51 %	:	49 %

SLIKA 4: PRIMERJAVA PRIHODKOV IZ NEJAVNIH VIROV IN SPONZORSKIH SREDSTEV S PROGRAMSKIMI PRIHODKI MZK V LETU 2023

5 Nastanek morebitnih nedopustnih in nepričakovanih posledic pri izvajanju programa

V letu 2023 sta se celotni program dela in financiranje delovanja javnega zavoda izvajala po finančnem načrtu in programu dela za to leto in v skladu s sprejetim sanacijskim načrtom za pokrivanje odhodkov nad prihodki za leti 2022 in 2023, za katerega nam je Vlada RS tudi izdala soglasje števil.: 47603-18/2022/3. Sanacijski načrt je bil v celoti izpolnjen in končan.

6 Ocena uspeha pri doseganju ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta

Izvedeni *Program dela 2023* je v skladu s kratkoročnimi načrti in s strateškima načrtoma (*Strateški načrt 2019–2023*, *Strateški načrt 2023–2028*) ter v skladu s sanacijskim načrtom za pokrivanje presežka odhodkov nad prihodki za leti 2022 in 2023.

V letu 2023 smo poslovanje racionalizirali na nivoju načrtovanega. Izvedli smo izjemno pomembno in odmevno gostovanje na 51. festivalu umetnosti v Hong Kongu.

Med gostovanji po Sloveniji pa smo ponosni na zelo uspešno gostovanje *Pod svobodnim soncem* v Cankarjevem domu in na *Carmino Burano* na Festivalu Ljubljana.

Ponovno so naši umetniki prepričali tudi različne komisije za podelitve nagrad, in sicer **Milada Kalezić** je prejela nagrado ZDUS-a za življenjsko delo, **Mateja Pucko** je prejela nagrado Staneta Severja, **Nataša Matjašec Rošker** je prejemnica Boršnikovega prstana, **Valentini Turcu** so podelili nagrado za izvrstnost v umetnosti koreografije in plesalec **Tomaž Golub** je prejemnik nagrade Lydie Wisakov.

Z velikim veseljem zaključujemo leto 2023, saj je naše Ministrstvo za kulturo odobrilo 15 novih delovnih mest v baletnem ansamblu, za kar smo se borili več let.

7 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila

V Slovenskem narodnem gledališču Maribor zasledujemo standarde in merila po veljavni zakonodaji in navodila, kot jih pričakuje oziroma predpisuje MzK.

Vsako leto si prizadevamo dosegati višji strukturni delež prihodkov iz nejavnih virov v celotnem prihodku, kar nam uspeva z odličnim programom in s pripadnostjo zaposlenih. Kljub energetske-finančni krizi, predvsem pa kljub krizi duha in vrednot je ta podatek pomemben temelj za ocenjevanje naše uspešnosti. Prihodek iz nejavnih virov nam omogoča dodano vrednost pri izvajanju visokega nivoja umetniškega izvajanja zastavljenega programa. Žal pa moramo velik del prihodkov iz nejavnih virov nameniti pokrivanju stroškov plač redno zaposlenih, financiranih s prihodki iz nejavnih virov. V skladu s sprejetim sanacijskim načrtom za pokrivanje odhodkov nad prihodki za leti 2022 in 2023 smo v letu 2023 dosegli zastavljen cilj in tudi sanacijski načrt uspešno zaključili.

8 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora – izjava (priloga)

V SNG Maribor obstajajo interna pravila in navodila delovanja na vseh področjih poslovanja. Za finančni nadzor sta odgovorna pomočnica direktorja za finančne zadeve in direktor, za nadzor nad poslovanjem pa direktor zavoda.

9 Pojasnila za področja, na katerih zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj niso bili doseženi

Zastavljeni cilji, ki niso bili izpolnjeni, so: kadrovske okrepitve še na področju OE Tehnika in OE Opera (orkester, zbor) – kadrovska podhranjenost (tehnično osebje servisira program Drame, Opere, Baleta, Festivala Borštnikovo srečanje in zunanje prireditve; počasno zmanjševanje prekarnega dela, kar je posledica ZUJF-a); nerešena problematika na področju upokojevanja baletnih plesalcev; ureditev formalnosti pravnih aktov: sprememba določil kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS, ki so v nasprotju z delovnopravno zakonodajo in v svojih določilih onemogočajo specifičnost procesa v gledališču in njegov nadaljnji razvoj. Plan nujno potrebnega investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme ni dosežen, saj nam ustanovitelj ni uspel zagotoviti vseh sredstev za nabavo tehnološke opreme, ki jo nujno potrebujemo za normalno in brezhibno izvedbo programa SNG Maribor – Drame, Opere, Baleta in Festivala Borštnikovo srečanje.

10 Ocena učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja

Slovensko narodno gledališče Maribor je s svojo lastno produkcijo Drame, Opere, Baleta in Festivala Borštnikovo srečanje osrednje kulturno središče Severovzhodne Slovenije. V 2023 smo izvedli zastavljene projekte Drame, Opere, Baleta, simfonične koncerte in projekte Festivala Borštnikovo srečanje na naših odrih ter odrih po Sloveniji in v tujini.

11 Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in investicijskih vlaganj

11.1 Poročilo o uporabi sredstev za investicijsko vzdrževanje in nakup opreme

TABELA 2: NABAVA OPREDMETNIH IN NEOPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV PO OBRAČUNSKEM TOKU 2023

Naziv	Podjetje	Datum plačila	Znesek
1. Licence in računalniški programi			
WYSIWYG risalni program Report	Elsis d. o. o.	24. 11. 2023	1173,36
Licenca Q Lab 5 Audio Standard	Figure 53	22. 9. 2023	341,90
Skupaj:			1515,26
2. Glasbena oprema			
Zvočna oprema	Timotej Vidovič s. p.	24. 11. 2023	19.535,74
Skupaj:			19.535,74
3. Glasbila			
Klarinet A Buffet in Bb Buffet	Hartman d. o. o.	24. 11. 2023	11.174,37
Klarinet A Buffet in Bb Buffet	Melodija glasbila d. o. o.	24. 11. 2023	7918,93
Skupaj:			19.093,30
4. Računalniška in druga oprema			
Tiskalnik kartic Evolis Zenius Classic	Programski atelje A & Z	6. 4. 2023	1407,54
3 kom tiskalnik Canon MF 655c	Neolin d. o. o.	11. 9. 2023	1813,30
Računalnik z monitorjem	Nam-Tek, Oto Brbre s. p.	1. 3. 2023	576,36
GSM APPLE iPhone 13 Pro	Telekom SLO	5. 4. 2023	901,45
Tiskalnik HP MFC LJ M187F	Gregor Horvat s. p.	19. 6. 2023	628,90
Tiskalnik HP Color LJ Pro	Gregor Horvat s. p.	11. 9. 2023	476,41
GSM APPLE iPhone 14 Pro	Telekom SLO	11. 7. 2023	1162,12
Programska oprema	Špica International d. o. o.	11. 12. 2023	4192,30
GSM Samsung Galaxy A23	Telekom SLO	13. 11. 2023	249,80
GSM Samsung Galaxy A54	Telekom SLO	13. 11. 2023	336,70
Strežnik HPE Proliant	Nam-Tek, Oto Brbre s. p.	11. 12. 2023	7826,43
Skupaj:			19.571,31
5. Oprema - ogrevanje			
IR paneli Sunlife	Ekosen d. o. o.	22. 12. 2023	7433,38
Skupaj:			7433,38
6. Oprema - pohištvo			
Orkesterski stoli	Wilde+Spieth	22. 12. 2023	60.159,16
Skupaj:			60.159,16
7. Oprema - osvetljevalci			
Pretvornik Effekta Minerva	Elsis d. o. o.	11. 12. 2023	6198,99
Pretvornik signala Ethernet	MK Light studio d. o. o.	24. 11. 2023	2161,37
Skupaj:			8360,36
8. Oprema - vzdrževanje in čiščenje			
Stroj za čiščenje Taski	Barjans d. o. o.	10. 10. 2023	1917,63
Skupaj:			1917,63
9. Oprema - drobni inventar			
Tiskalnik Xerox 3020	Gregor Horvat s. p.	31. 7. 2023	293,64
Led svetilke za notna stojala	Bmled d. o. o.	22. 12. 2023	8950,04
Notna stojala	Harlequin Deutschland	22. 12. 2023	16.189,18
Skupaj:			25.432,86
Vse skupaj:			163.019,00

11.2 Analiza kadrovanja in kadrovske politike

Slovensko narodno gledališče Maribor sestavljajo organizacijske enote: Drama, Opera, Balet, Borštnikovo srečanje, Tehnika in Skupne službe.

Na dan 31. 12. 2023 je bilo v Slovenskem narodnem gledališču Maribor 339 zaposlenih, od tega 307 financiranih iz državnega proračuna in 32 zaposlenih, ki so financirani iz nejavnih sredstev.

V letu 2023 smo ob odobritvi dodatnih 15 zaposlitev baletnih plesalcev s strani Ministrstva za kulturo RS povečali število zaposlitev, financiranih iz državnega proračuna, z 292 na 307 zaposlitev. Sicer pa smo po navodilu Ministrstva za kulturo RS ohranili število zaposlenih, ki so financirani iz državnega proračuna, in sicer tako, da smo zaradi 22 prenehanj zaposlitev realizirali 22 nadomestnih zaposlitev, ki so bile nujne za nemoteno delovanje zavoda.

V letu 2023 so se kot že vrsto preteklih let pokazale negativne posledice varčevalnih ukrepov iz prejšnjih let in posledičnega zmanjševanja števila zaposlenih za 1 % na letni ravni. V preteklih letih smo z uveljavitvijo interventne zakonodaje in varčevalnih ukrepov občutno znižali število zaposlenih. Ti ukrepi so tudi negativno posegli v kadrovsko strukturo in kapacitete človeških virov v SNG Maribor, saj so zahtevali po eni strani sistematično zmanjševanje števila zaposlenih in njihovih stroškov, medtem ko je bilo treba zaradi obstoječega obsega in minimalnih izvedbenih standardov umetniške produkcije angažirati dodatne umetniške, strokovne in tehnične kadre iz drugih virov, praviloma s projektnimi zaposlitvami za izvedbo programa ter z angažmajem umetnikov na prostem trgu. Kadrovski primanjkljaj nadomeščamo z 32 zaposlitvami, ki jih SNG Maribor pokriva iz nejavnih virov oziroma lastnih sredstev. Število zaposlitev, ki se financirajo iz prihodkov nejavnih virov, se je vrsto let povečevalo. V letu 2023 smo sicer uspeli število zaposlitev iz nejavnih virov nekoliko znižati, tako da smo določene zaposlene, ki so se v letu 2023 upokojili, nadomestili z že zaposlenimi, ki so bili financirani iz nejavnih virov. Vendar 32 zaposlitev, financiranih iz nejavnih virov, še vedno predstavlja veliko finančno breme. Nadvse problematične razmere v domeni kadrovske strukture rešujemo tudi s sklepanjem pogodb o avtorskem delu z zunanjimi sodelavci, brez katerih ne bi bilo več mogoče izvesti programa. Število zunanjih sodelavcev se z leti zato konstantno zvišuje, kar pa ima izredno negativen učinek na finančno stanje v Slovenskem narodnem gledališču Maribor. Spregledati pa ne moremo tudi dejstva, da se vse pogosteje pojavlja problem »prekarnosti«, ki jo zunanji sodelavci dojemajo kot stanje socialne negotovosti v primerjavi z »institucionalci«, zato so prisotne tendence, da se delo po pogodbah o avtorskem delu primerja s pogodbo o zaposlitvi oziroma se iščejo in dokazujejo elementi rednega delovnega razmerja.

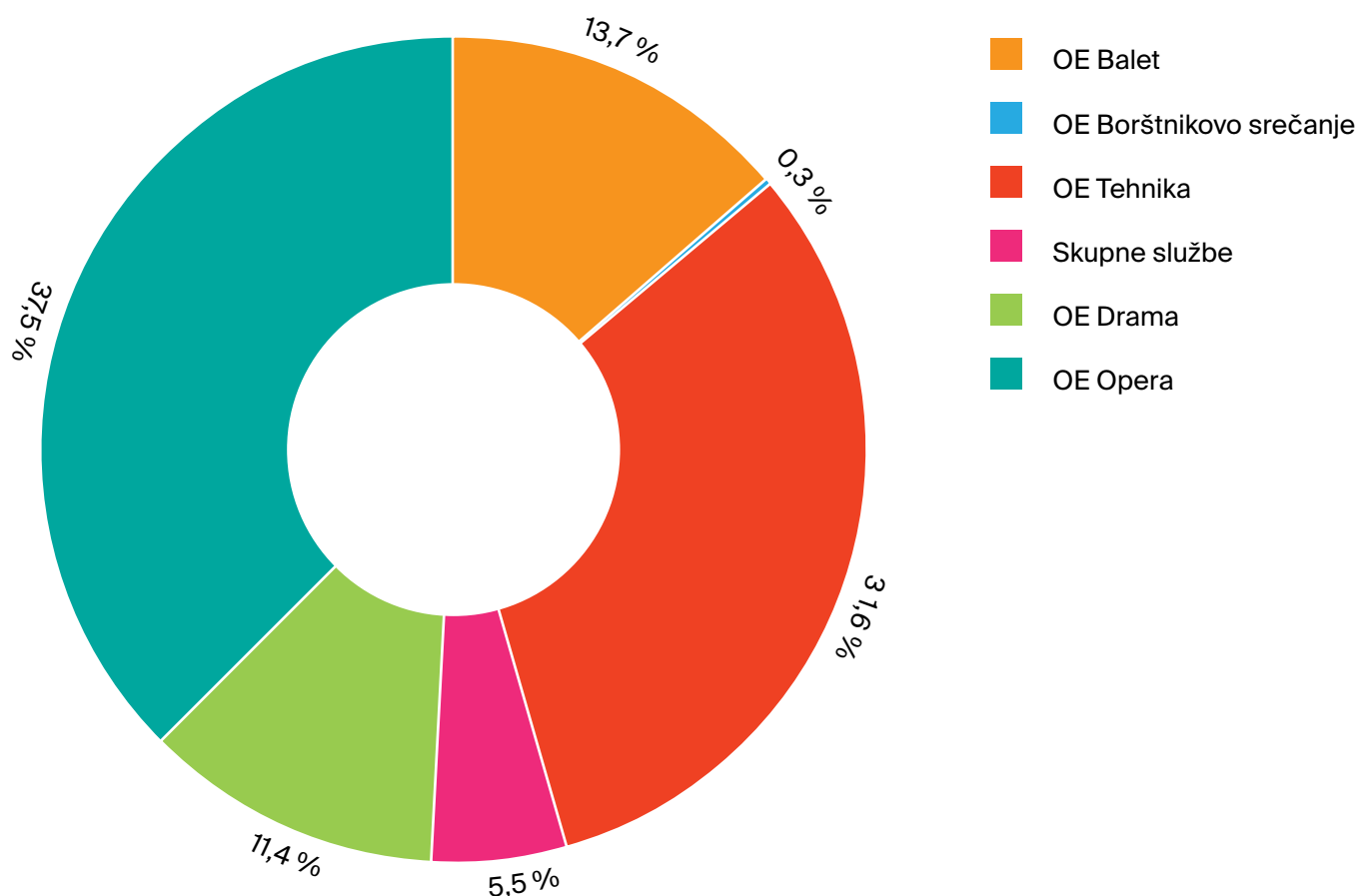
11.2.1 Sestava zaposlenih v Slovenskem narodnem gledališču na dan 31. 12. 2023

11.2.1.1 Število zaposlenih po organizacijskih enotah

TABELA 3: ŠTEVILO ZAPOSLENIH NA DAN 31. 12. 2023

Organizacijska enota	Število zaposlenih	Odstotek
OE Drama	35	11,4 %
OE Opera	115	37,5 %
OE Balet	42	13,7 %
OE Borštnikovo srečanje	1	0,3 %
OE Tehnika	97	31,6 %
Skupne službe	17	5,5 %
SKUPAJ	307	100,0 %

SLIKA 5: ODSOTOTEK ZAPOSLENIH NA DAN 31. 12. 2023

V OE Drama je bilo na dan 31. 12. 2023 35 zaposlenih, v OE Opera 115 zaposlenih, v OE Balet 42 zaposlenih, v OE Borštnikovo srečanje 1 zaposlen, v OE Tehnika 97 zaposlenih in v Skupnih službah 17 zaposlenih. Umetniški ansambli predstavljajo 63-% delež vseh zaposlenih. V primerjavi s preteklim letom se je število vseh zaposlenih, ki so financirani iz državnega proračuna, povečalo za 15 zaposlitev baletnih plesalcev, odobrenih s strani Ministrstva za kulturo RS.

11.2.1.2 Sestava zaposlenih po statusu zaposlitve

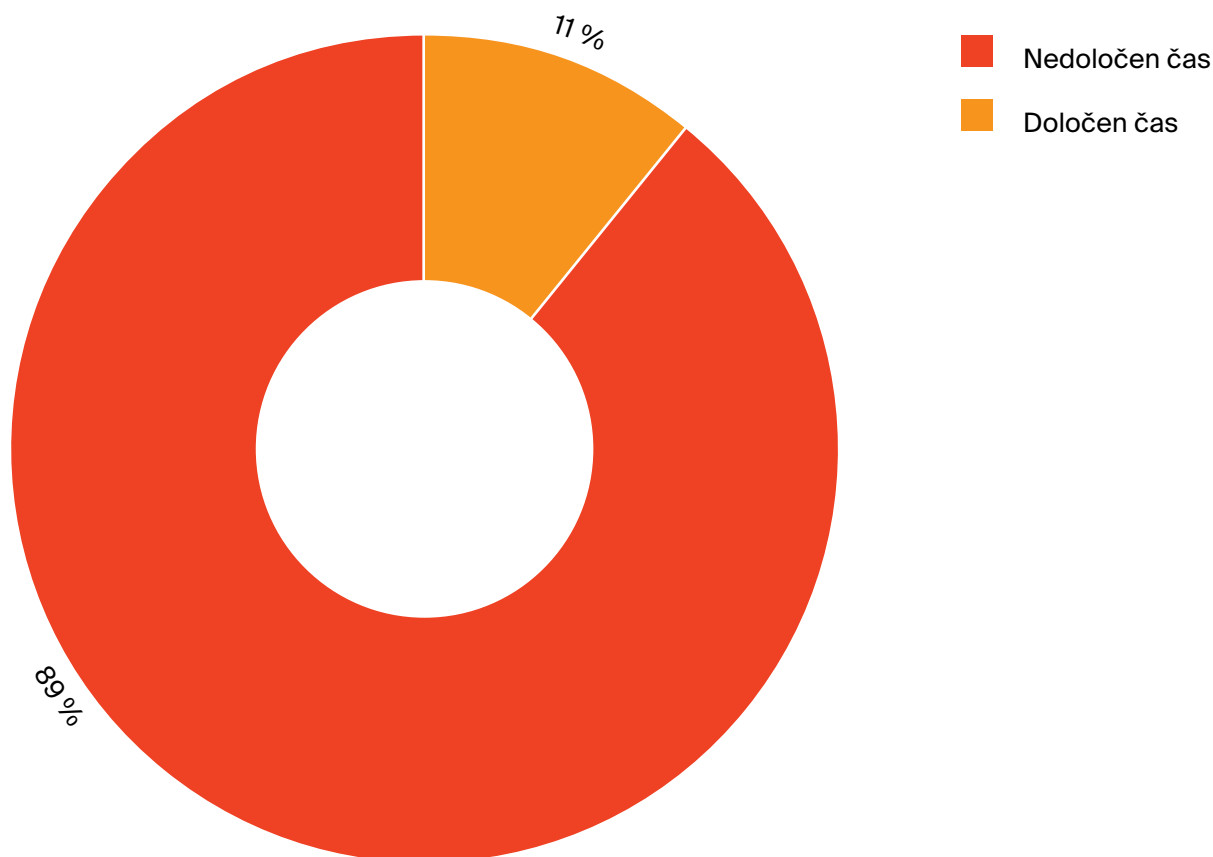
Razlogi za sklenitev delovnega razmerja za določen čas so nadomeščanja odsotnosti zaradi daljših bolezni, porodniškega in starševskega dopusta, zaposlovanja tujcev, opravljanja dela, ki je vezano na izvedbo repertoarja oziroma programa sezone, ter začasno povečan obseg dela.

TABELA 4: SESTAVA ZAPOSLENIH ZA NEDOLOČEN/DOLOČEN ČAS NA DAN 31. 12. 2023

Organizacijska enota	Število zaposlenih	Nedoločen čas	Odstotek	Določen čas	Odstotek
OE Drama	35	34	97,1 %	1	2,9 %
OE Opera	115	105	91,3 %	10	8,7 %
OE Balet	42	26	61,9 %	16	38,1 %
OE Borštnikovo srečanje	1	0	0,0 %	1	100,0 %
OE Tehnika	97	93	95,9 %	4	4,1 %
Skupne službe	17	16	94,1 %	1	5,9 %
SKUPAJ	307	274	89,3 %	33	10,7 %

Največ zaposlenih za določen čas je v OE Balet, kar je posledica zaposlitev dodatnih 15 baletnih plesalcev v letu 2023.

SLIKA 6: Odstotek zaposlenih za nedoločen/določen čas na dan 31. 12. 2023

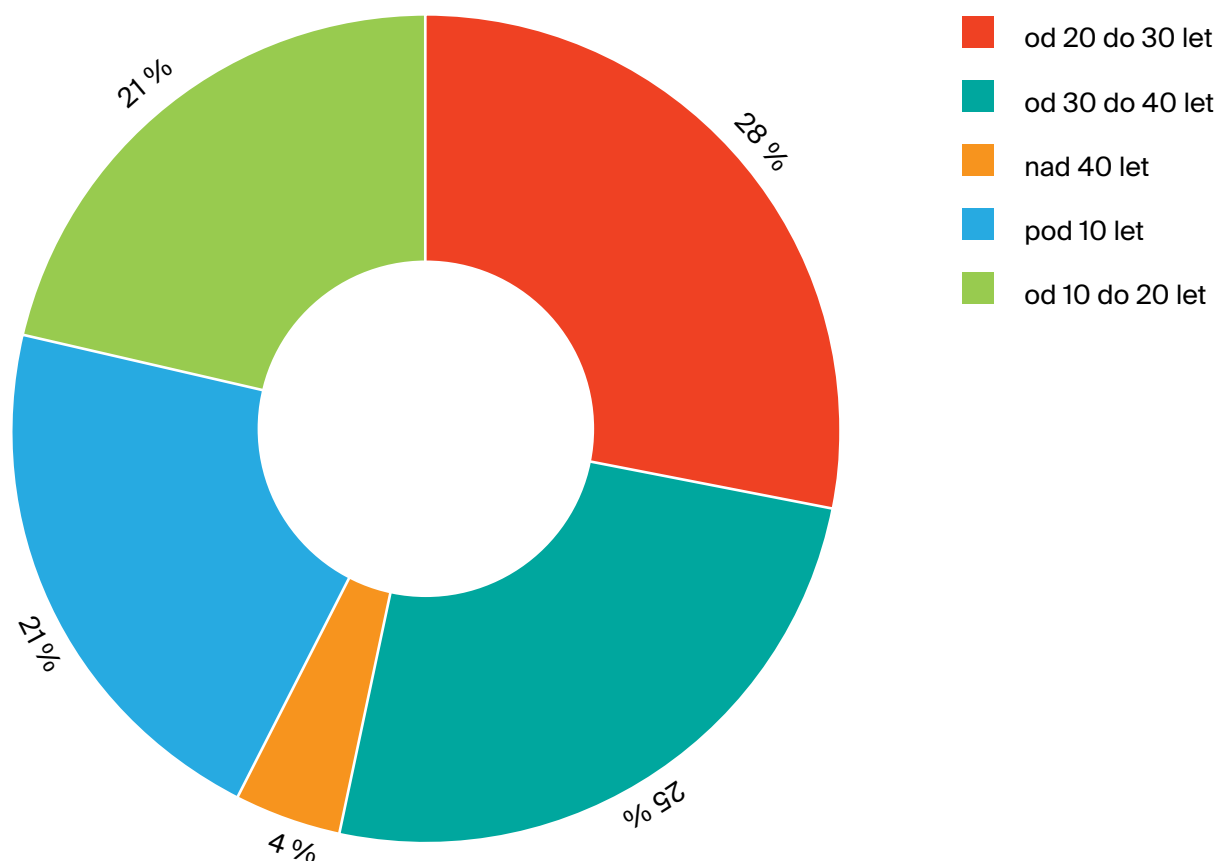
Na dan 31. 12. 2023 je bilo 33 zaposlenih za določen čas, kar predstavlja 11-% delež vseh zaposlenih v Slovenskem narodnem gledališču Maribor. V primerjavi s preteklim letom se je delež zaposlenih za določen čas povečal za 7 odstotkov. Precejšnja razlika je posledica zaposlitve 15 baletnih plesalcev, s katerimi smo sklenili pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

11.2.1.3 Sestava zaposlenih po delovni dobi

TABELA 5: SESTAVA ZAPOSLENIH PO DELOVNI DOBI NA DAN 31. 12. 2023

Delovna doba	Število zaposlenih	Odstotek
pod 10 let	66	21,5 %
od 10 do 20 let	65	21,2 %
od 20 do 30 let	87	28,3 %
od 30 do 40 let	77	25,1 %
nad 40 let	12	3,9 %
SKUPAJ	307	100,0 %

SLIKA 7: ODSOTOK ZAPOSLENIH PO DELOVNI DOBI NA DAN 31. 12. 2023

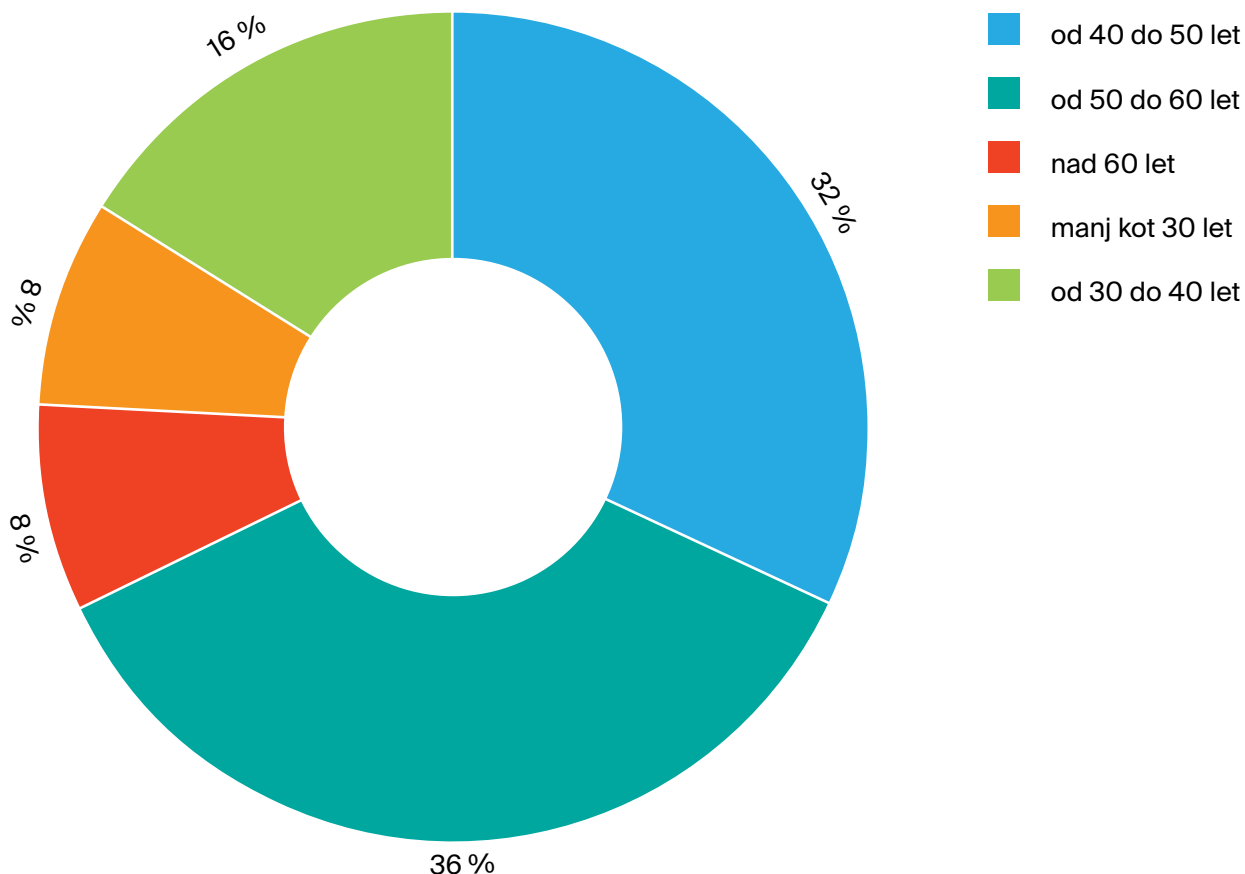
Glede na količino opravljene delovne dobe lahko zaposlene razporedimo v pet skupin. Največji delež zaposlenih predstavljajo zaposleni z delovno dobo od 20 do 30 let in od 30 do 40 let, pri čemer predstavljajo skupaj kar 53-% delež vseh zaposlenih. V primerjavi s preteklim letom se je število zaposlenih, ki imajo več kot 40 let skupne delovne dobe, zmanjšalo, kar je posledica velikega števila upokojitev zaposlenih iz te skupine v letu 2023. V letih 2017-2022 so ti zaposleni predstavljali od 3-% pa vse do 7-% delež, medtem ko so v letu 2023 predstavljali 4-% delež vseh zaposlenih. Hkrati se je v letu 2023 v primerjavi s preteklim letom povečalo število zaposlenih z delovno dobo pod 10 let. Ti so v letu 2022 predstavljali 14-% delež, v letu 2023 pa že 21-% delež vseh zaposlenih, kar je posledica dodatnih zaposlitev mladih baletnih plesalcev in nadomeščanja zaposlenih, ki so se upokojili.

11.2.1.4 Sestava zaposlenih po starosti

TABELA 6: SESTAVA ZAPOSLENIH PO STAROSTI NA DAN 31. 12. 2023

Starost	OE Drama	OE Opera	OE Balet	OE Festival Borštnikovo srečanje	OE Tehnika	Skupne službe	Vsi zaposleni	Odstotek
manj kot 30 let	0	10	12	0	2	0	24	7,8 %
od 30 do 40 let	7	23	5	0	14	0	49	16,0 %
od 40 do 50 let	14	37	14	0	29	5	99	32,2 %
od 50 do 60 let	11	35	11	1	41	10	109	35,5 %
nad 60 let	3	10	0	0	11	2	26	8,5 %
SKUPAJ	35	115	42	1	97	17	307	100,0 %

SLIKA 8: Odstotek zaposlenih po starosti na dan 31. 12. 2023

Največji delež zaposlenih predstavlja starostna skupina od 50 do 60 let, in sicer 36-% delež vseh zaposlenih.

V primerjavi s preteklim letom je moč zaznati povečanje števila zaposlenih v starosti manj kot 30 let. V letu 2022 so ti predstavljali 3-% delež vseh zaposlenih, medtem ko v letu 2023 predstavljajo 8-% delež vseh zaposlenih.

Zaradi velikega števila upokojitev v letu 2023 je zaznati zmanjšanje števila zaposlenih v starosti nad 60 let. V letu 2022 so ti predstavljali 14-% delež vseh zaposlenih, medtem ko v letu 2023 predstavljajo 8-% delež vseh zaposlenih.

V preteklih letih je bila zaskrbljujoča predvsem starost baletnih plesalcev, ki bodo zaradi spremembe zakonodaje o beneficirani delovni dobi baletnih plesalcev in vključitvi v Sklad obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja Republike Slovenije pri Kapitalski družbi leta 2001 dosegli pogoje za poklicno in starostno upokojitev pri pozni starosti. Od leta 2001 do vključno leta 2016 se je baletnim plesalcem štela doba s povečanjem 12/15 (prej in od leta 2017 se šteje 12/18).

To vmesno šestnajstletno obdobje predstavlja nepopravljivo škodo poklicu baletnih plesalcev, saj bodo dosegali pogoje za upokojitev v starosti, ko tega poklica fizično več nikakor ne bodo mogli več opravljati.

Problematika se je deloma omilila z odobritvijo novih 15 zaposlitev baletnih plesalcev za dobo 2 let s strani Ministrstva za kulturo RS. Novo zaposleni mladi baletni plesalci so tako znižali povprečno starost v Baletu. To je leta 2022 doseglo že povprečje 48 let, medtem ko se je leta 2023 to povprečje znižalo na 41 let.

Še vedno pa ostaja problem pri starejših baletnih plesalcih, ki izpolnijo pogoj za upokojitev pri pozni starosti oziroma tega pogoja ne izkoristijo.

V preteklih letih smo bili ob pridobitvi in analizi uradnih izračunov od Kapitalske družbe v zvezi z izpolnitvijo pogojev za poklicno upokojitev baletnih plesalcev soočeni z novo nastalo situacijo, ki se nadaljuje tudi v letu 2023. Baletni plesalci, ki izpolnijo pogoj za poklicno upokojitev, te pravice ne izkoristijo. V letu 2023 je izpolnjevalo pogoj za poklicno upokojitev 9 baletnih plesalcev, izmed katerih tega pogoja ni izkoristil nihče. V letu 2023 sta se sicer starostno upokojila 2 baletna plesalca, ki sta imela pogoj za poklicno upokojitev že v letu 2016 in 2018, vendar se poklicno upokojiti nista želela.

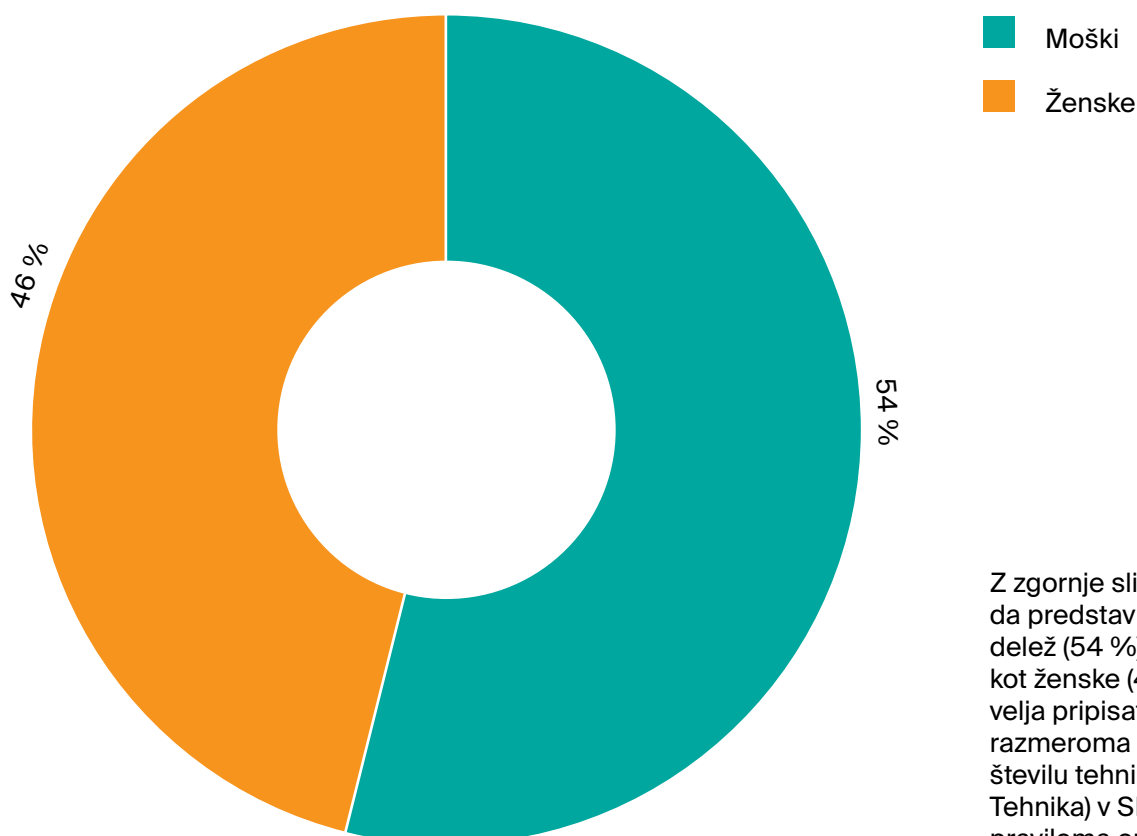
Nujno bo potrebno spremeniti zakonodajo, saj se postavlja vprašanje smiselnosti plačevanja prispevkov za poklicno zavarovanje baletnim plesalcem in pevcem solistom, v kolikor pravice do poklicne upokojitve ne izkoristijo.

11.2.1.5 Sestava zaposlenih po spolu

TABELA 7: SESTAVA ZAPOSLENIH PO SPOLU NA DAN 31. 12. 2023

Organizacijska enota	Število zaposlenih	Moški	Odstotek	Ženske	Odstotek
OE Drama	35	17	48,6 %	18	51,4 %
OE Opera	115	61	53,0 %	54	47,0 %
OE Balet	42	17	40,5 %	25	59,5 %
OE Borštnikovo srečanje	1	1	100,0 %	0	0,0 %
OE Tehnika	97	66	68,0 %	31	32,0 %
Skupne službe	17	4	23,5 %	13	76,5 %
SKUPAJ	307	166	54,1 %	141	45,9 %

SLIKA 9: ODSOTOK ZAPOSLENIH PO SPOLU NA DAN 31. 12. 2023

Z zgornje slike je razvidno, da predstavljajo moški večji delež (54 %) vseh zaposlenih kot ženske (46 %), kar velja pripisati predvsem razmeroma velikemu številu tehničnih kadrov (OE Tehnika) v SNG Maribor, ki jih praviloma opravljajo moški. Sicer pa se je delež žensk že drugo leto zapored povečuje. V primerjavi s preteklim letom se je delež žensk povečal za 2 %.

11.2.1.6 Zaposleni z omejeno delovno zmožnostjo

TABELA 8: ZAPOSLENI Z OMEJENO DELOVNO ZMOŽNOSTJO NA DAN 31. 12. 2023

Kategorije invalidnosti	Število zaposlenih
Invalid III. kategorije	11
SKUPAJ	11

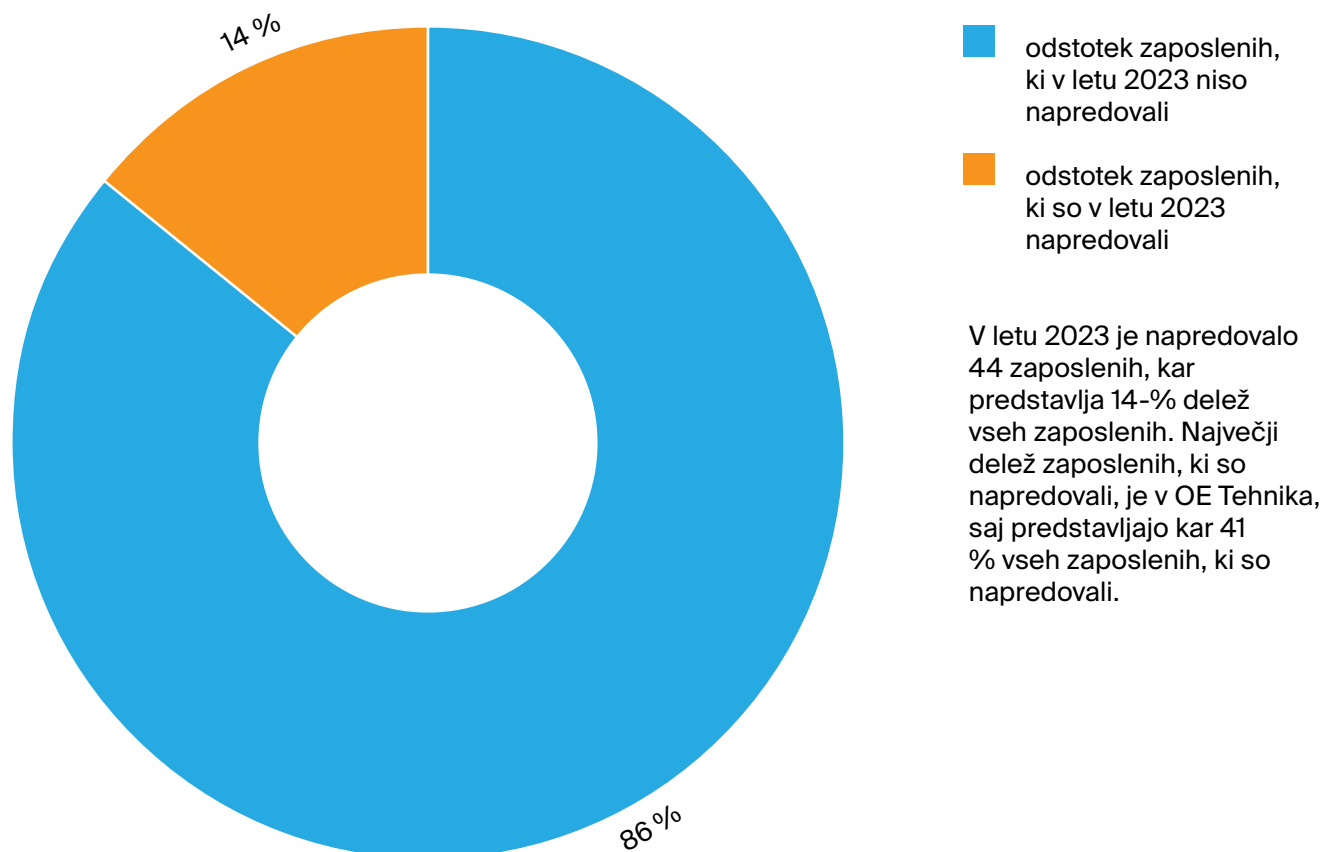
Na dan 31. 12. 2023 je imelo priznano omejeno delovno zmožnost 11 zaposlenih. Od omenjenih 11 posameznikov jih je imelo 11 priznano III. kategorijo invalidnosti.

11.2.2 Napredovanja zaposlenih

TABELA 9: NAPREDOVANJE ZAPOSLENIH V LETU 2023

Organizacijska enota	Napredovanje	Odstotek
OE Drama	4	9,1 %
OE Opera	16	36,4 %
OE Balet	1	2,3 %
OE Borštnikovo srečanje	0	0,0 %
OE Tehnika	18	40,9 %
Skupne službe	5	11,3 %
SKUPAJ	44	100,0 %

SLIKA 10: ODSOTOK ZAPOSLENIH, KI SO NAPREDOVALI V LETU 2023

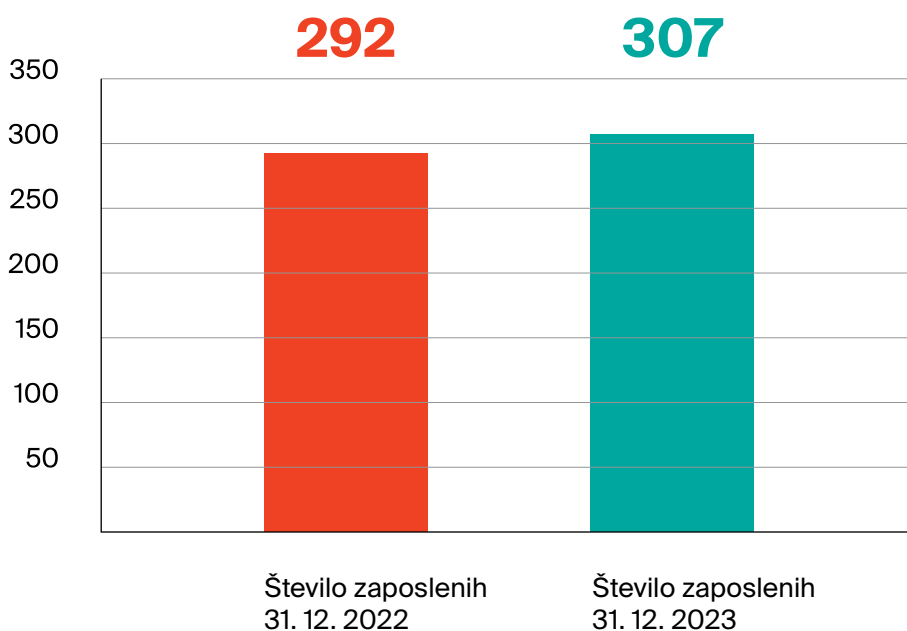

11.2.3 Fluktucija

TABELA 10: PRIMERJAVA ŠTEVILA ZAPOSLENIH V LETIH 2022 IN 2023

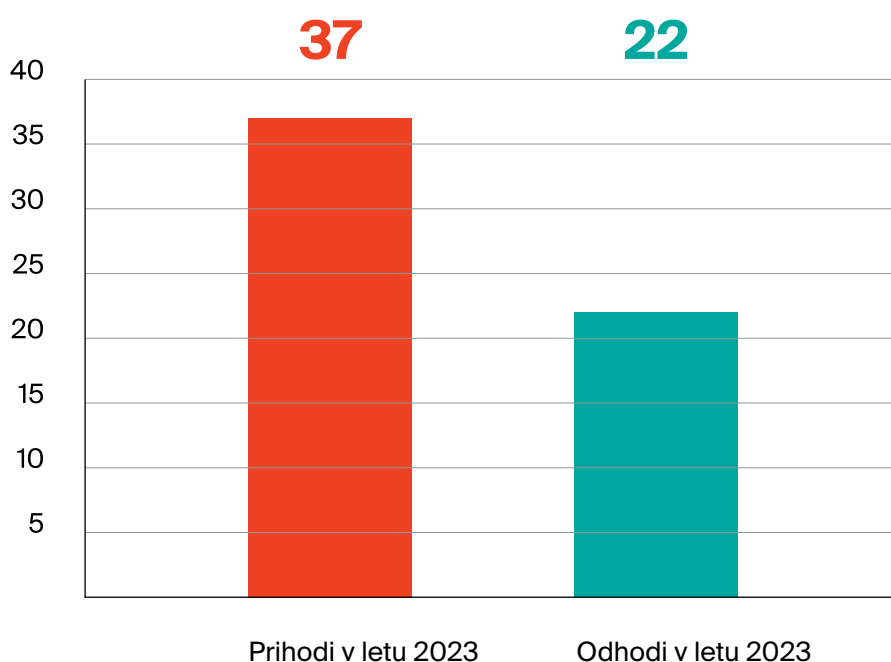
Število zaposlenih 31. 12. 2022	292
Prihodi v letu 2023	37
Odhodi v letu 2023	22
Število zaposlenih 31. 12. 2023	307

SLIKA 11: ŠTEVILO ZAPOSLENIH V LETIH 2022 IN 2023

V letu 2023 smo ob odobritvi dodatnih 15 zaposlitev baletnih plesalcev s strani Ministrstva za kulturo RS povečali število zaposlitev, financiranih iz državnega proračuna, z 292 na 307 zaposlitev. Sicer pa smo po navodilu Ministrstva za kulturo RS ohranili število zaposlenih, ki so financirani iz državnega proračuna.

SLIKA 12: FLUKTUACIJA 2023

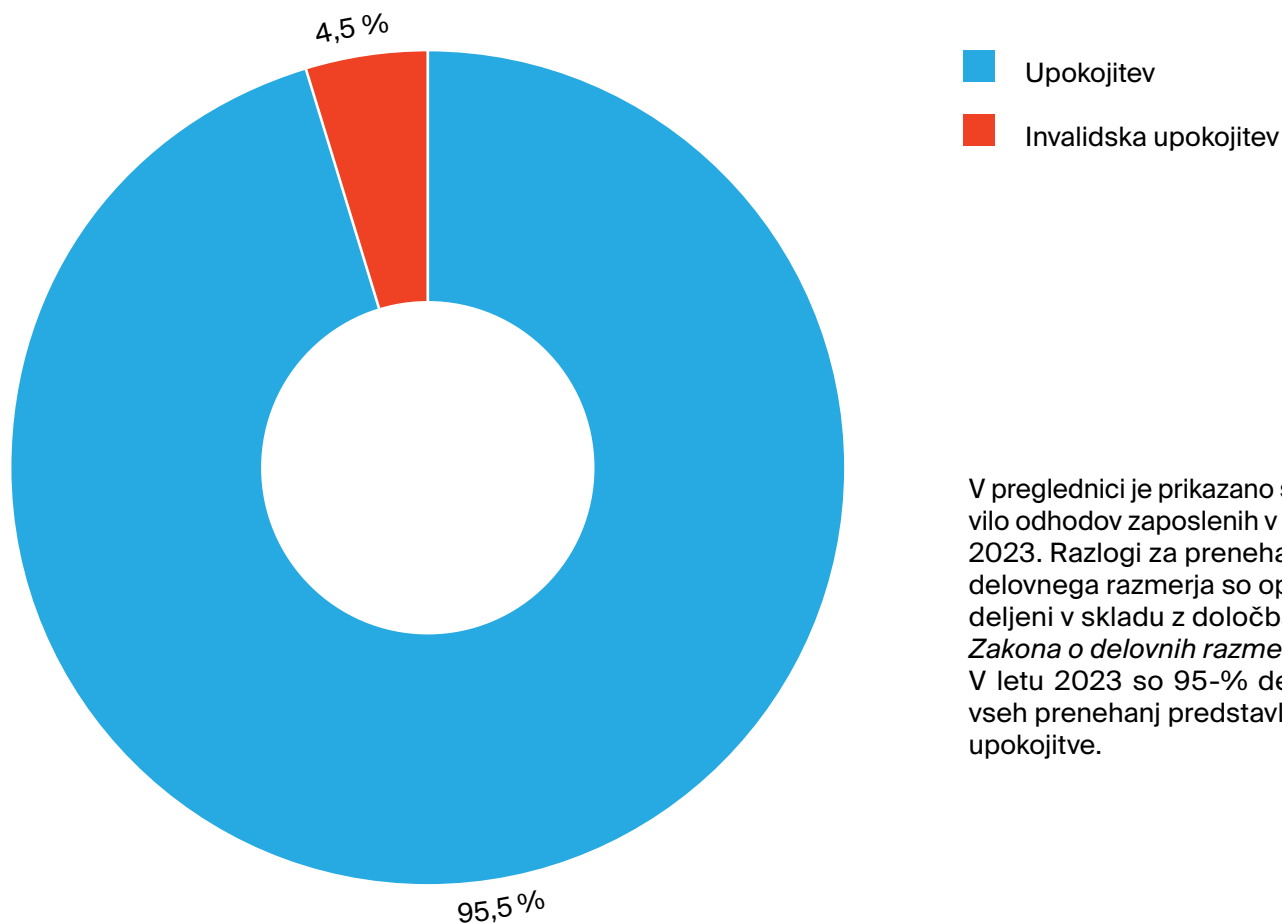
V letu 2023 je prenehalo delovno razmerje 22 zaposlenim. Realizirali smo 22 nadomestnih zaposlitev, ki so bile nepogrešljive za izvedbo programa. Ob tem smo ob odobritvi novih delovnih mest v Baletu s strani Ministrstva za kulturo RS zaposlili 15 baletnih plesalcev.

11.2.3.1 Prenehanje delovnega razmerja po razlogih

TABELA 11: RAZLOGI PRENEHANJA DELOVNEGA RAZMERJA V LETU 2023

Razlogi prenehanja delovnega razmerja	Število zaposlenih	Odstotek
Upokojitev	21	95,5 %
Invalidska upokojitev	1	4,5 %
SKUPAJ	22	100,0 %

SLIKA 13: RAZLOGI PRENEHANJA DELOVNEGA RAZMERJA V LETU 2023

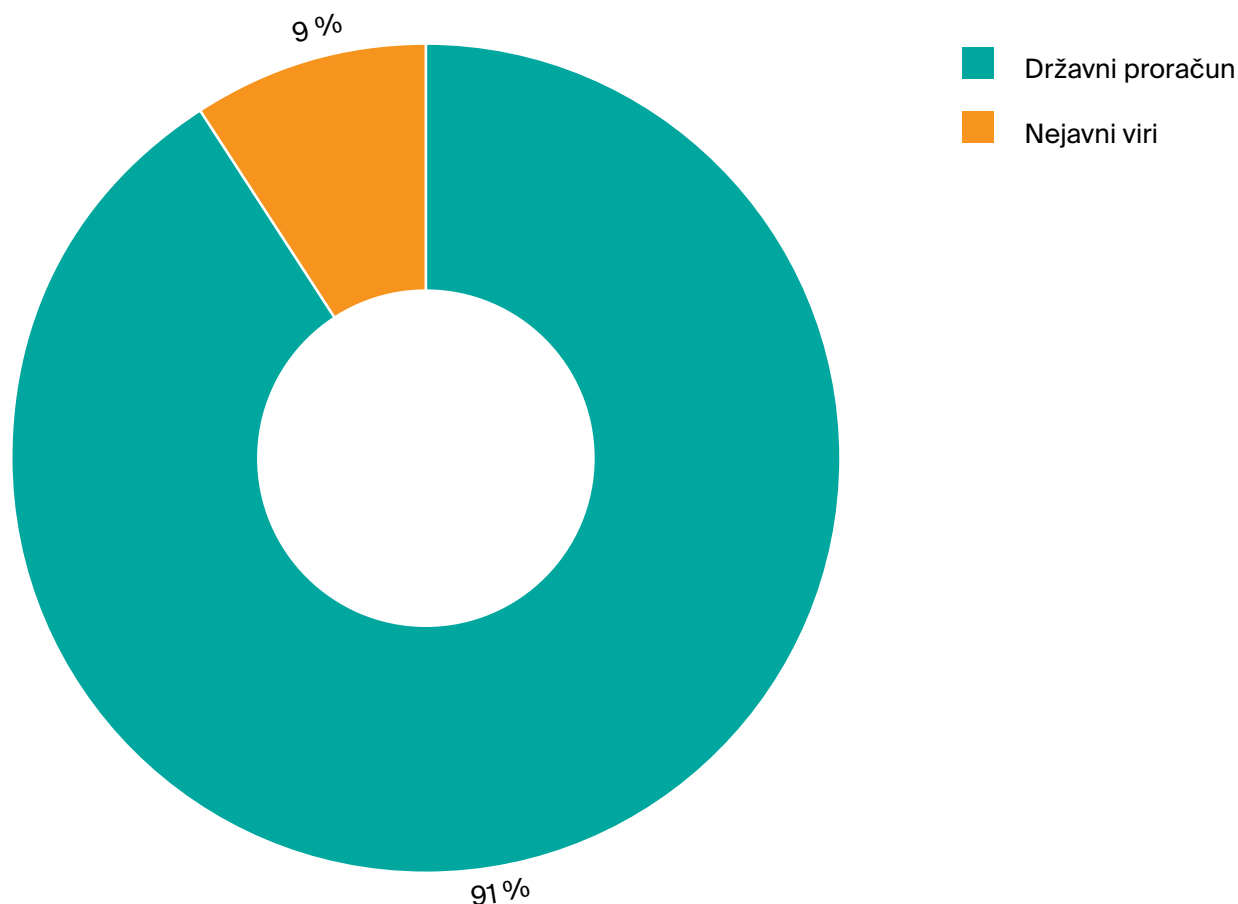

11.2.3.2 Zaposleni po viru financiranja na dan 31. 12. 2023

TABELA 12: ZAPOSLENI PO VIRU FINANCIRANJA NA DAN 31. 12. 2023

Vir financiranja	Število zaposlenih	Odstotek
Državni proračun	307	90,6 %
Nejavni viri	32	9,4 %
SKUPAJ	339	100,0 %

SLIKA 14: ZAPOSLENI GLEDE NA VIR FINANCIRANJA NA DAN 31. 12. 2023

Na dan 31. 12. 2023 je bilo v Slovenskem narodnem gledališču Maribor 339 zaposlenih, od tega je bilo iz državnega proračuna financiranih 307 zaposlenih in 32 financiranih iz nejavnih virov. Omejevanje števila zaposlenih in akutni deficit ustrezno izobraženih in usposobljenih človeških virov sta kot posledica javnofinančnih varčevalnih ukrepov iz preteklih let dejansko dosegla skrajni okvir in imata izrazito negativen učinek na kvaliteto in poustvarjalno raven umetniškega programa, ki ga je zaradi močne mednarodne konkurence in pomanjkanja ustreznih kadrov realno izredno težko ohranjati na primerljivi ravni. Kadrovski primanjkljaj nadomeščamo z 32 zaposlitvami, ki jih SNG Maribor krije iz nejavnih virov oziroma iz lastnih sredstev. V letu 2023 smo sicer uspeli število zaposlitev iz nejavnih virov nekoliko znižati tako, da smo določene zaposlene, ki so se v letu 2023 upokojili, nadomestili z že zaposlenimi, ki so bili financirani iz nejavnih virov, vendar 32 zaposlitev, financiranih iz nejavnih virov, še vedno predstavlja veliko finančno breme.

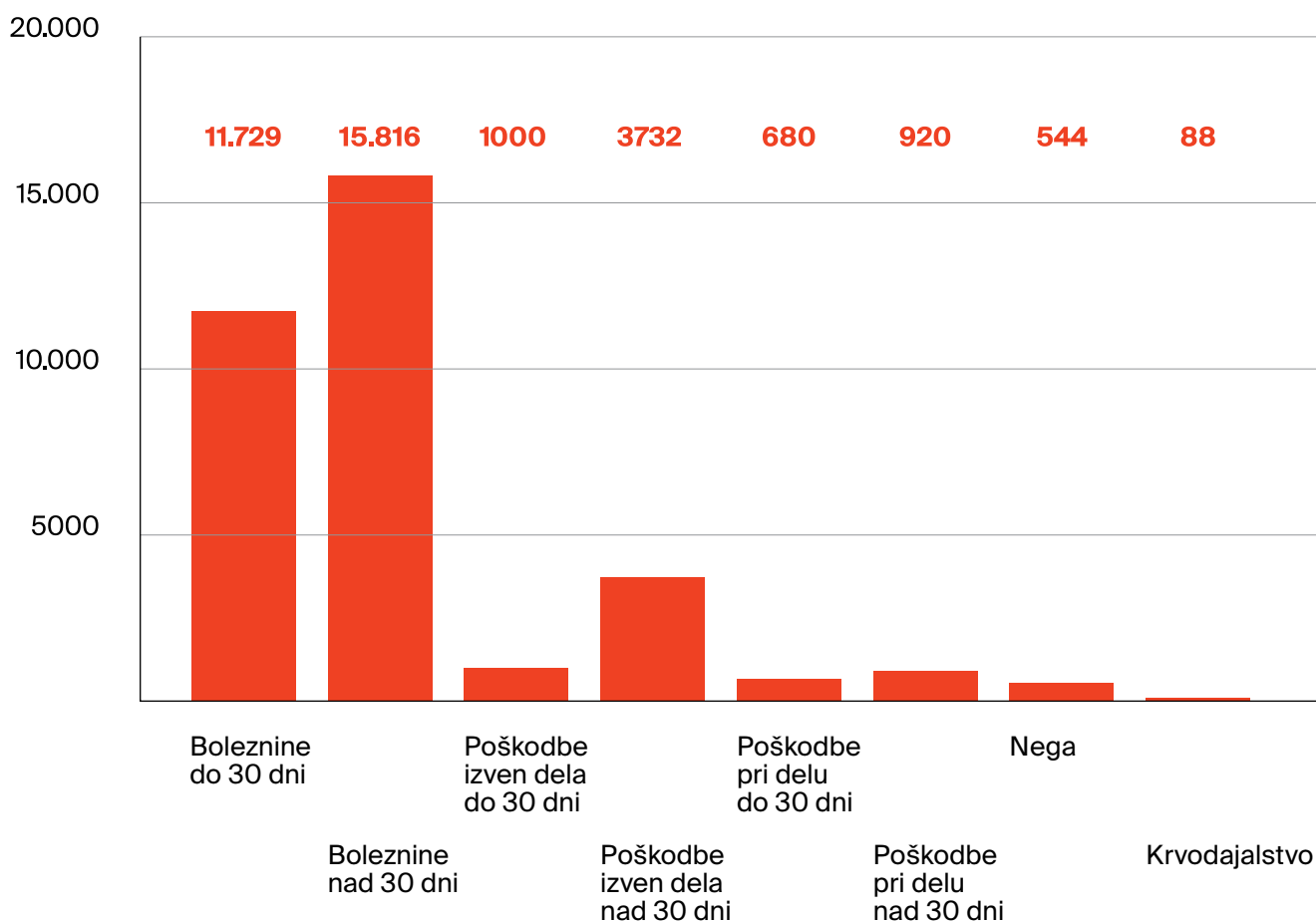
11.2.4 Bolniške odsotnosti zaposlenih

V letu 2023 je bilo v primerjavi z letom 2022 zaznati zmanjšanje zadržanosti od dela zaposlenih zaradi bolniške odsotnosti. Leta 2022 je bilo obračunanih 35.453 ur zadržanosti od dela, medtem ko je bilo v letu 2023 obračunanih 34.509 ur zadržanosti od dela. Gre za prvo zmanjšanje zadržanosti od dela zaradi bolniške odsotnosti po letu 2019, ko je bilo obračunanih 26.272 ur zadržanosti. V letih 2020–2022 je sledilo znatno povečanje zadržanosti od dela zaradi bolniške odsotnosti kot posledica takrat aktualnih epidemioloških razmer.

TABELA 14: RAZLOGI ZADRŽANOSTI ZAPOSLENIH V LETU 2023

Razlog zadržanosti	Ure	Odstotek
Boleznine do 30 dni	11.729	34,0 %
Boleznine nad 30 dni	15.816	45,8 %
Poškodbe izven dela do 30 dni	1000	2,9 %
Poškodbe izven dela nad 30 dni	3732	10,8 %
Poškodbe pri delu do 30 dni	680	2,0 %
Poškodbe pri delu nad 30 dni	920	2,7 %
Nega	544	1,5 %
Krvodajalstvo	88	0,3 %
SKUPAJ	34.509	100,0 %

SLIKA 15: RAZLOGI ZADRŽANOSTI ZAPOSLENIH V LETU 2023

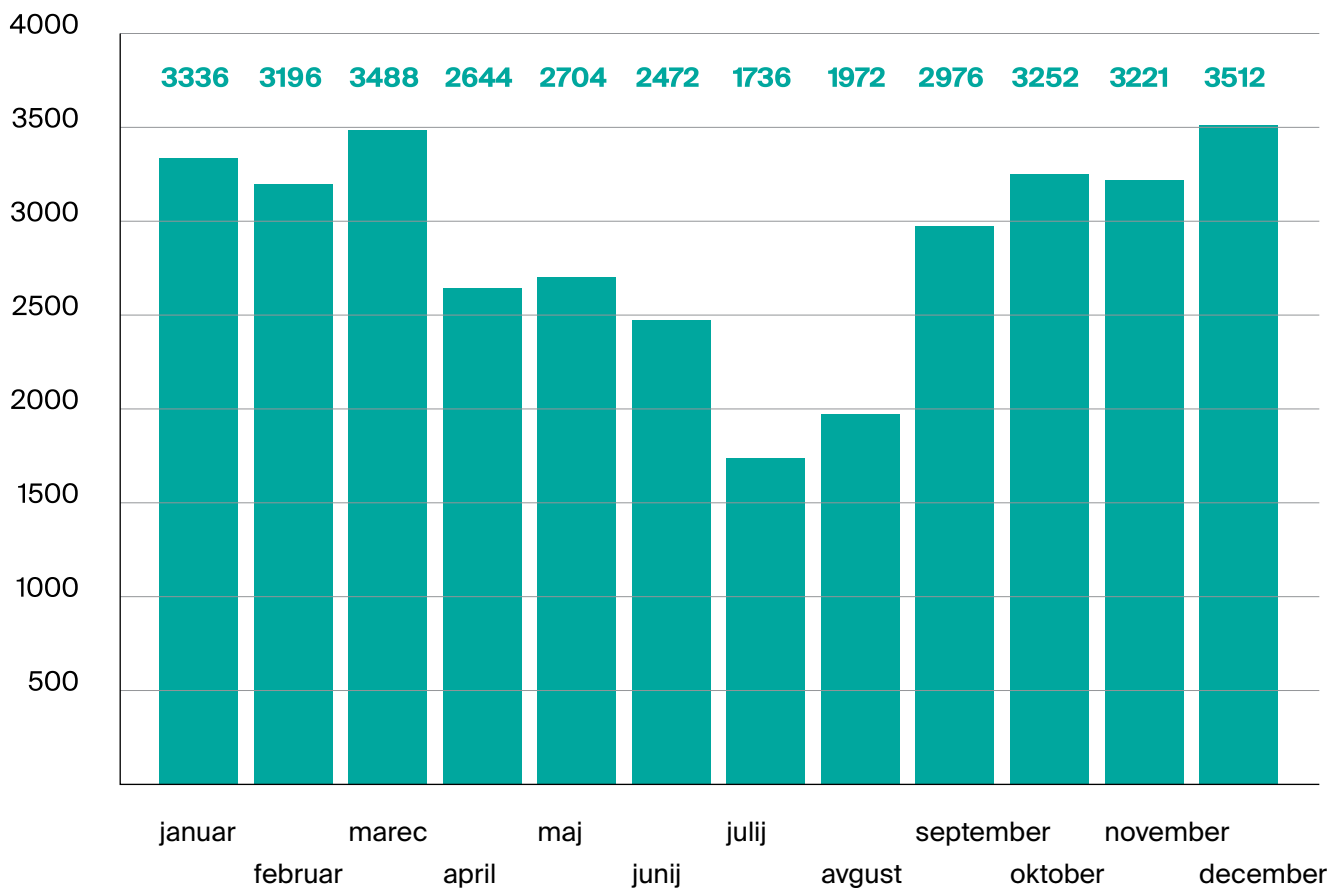

V letu 2023 je bilo skupaj obračunanih 34.509 ur zadržanosti od dela zaradi bolniške odsotnosti. Od tega predstavljajo največji delež – kar 46 % vseh zadržanosti od dela boleznine nad 30 dni, kar ustreza 15.816 obračunanim delovnim uram. V primerjavi s preteklim letom je sicer prav v tej kategoriji zaznati zmanjšanje zadržanosti od dela. Medtem ko je bilo v letu 2022 takšnih zadržanosti 18.028 ur, je bilo v letu 2023 obračunanih 15.816 ur boleznin nad 30 dni. Najmanjši delež predstavljajo zadržanosti od dela zaradi krvodajalstva – 88 ur, kar predstavlja zgolj 0,3 % vseh zadržanosti od dela.

TABELA 15: BOLNIŠKE ODSOTNOSTI PO MESECIH V LETU 2023

Mesec	Ure	Odstotek
januar	3336	9,7 %
februar	3196	9,3 %
marec	3488	10,1 %
april	2644	7,7 %
maj	2704	7,8 %
junij	2472	7,2 %
julij	1736	5,0 %
avgust	1972	5,7 %
september	2976	8,6 %
oktober	3252	9,4 %
november	3221	9,3 %
december	3512	10,2 %
SKUPAJ	34.509	100,0 %

SLIKA 16: BOLNIŠKE ODSOTNOSTI PO MESECIH V LETU 2023

■ Ure

S histograma je razvidno, da je bilo največ bolniških odsotnosti meseca decembra 2023. Najmanj bolniških odsotnosti je bilo v mesecu juliju.

11.2.4.1 Nadomestila bolniških odsotnosti

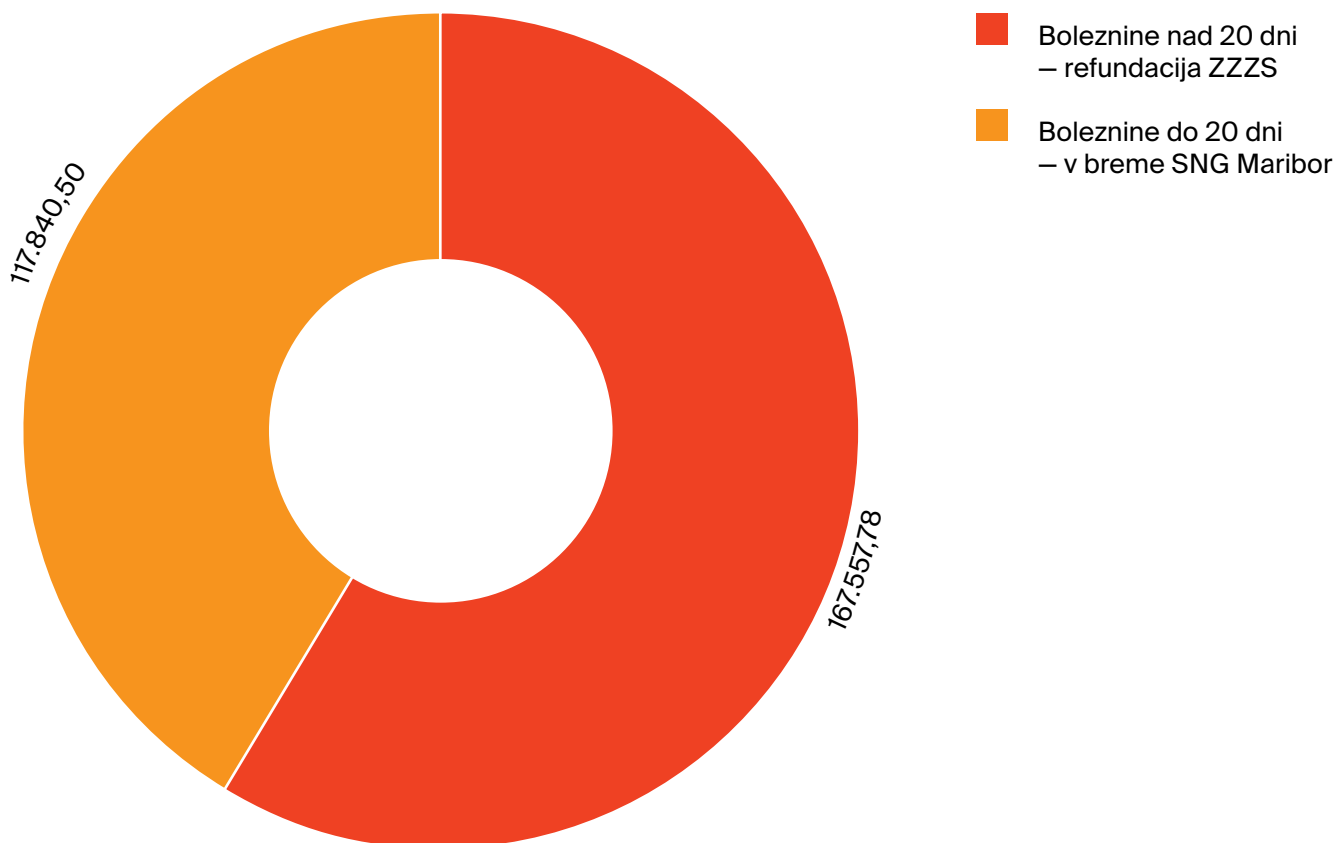
V letu 2023 je bilo v primerjavi z letom 2022 izplačanih manj nadomestil bolniških odsotnosti. V letu 2022 je bilo izplačanih skupaj 296.343,30 EUR nadomestil, medtem ko je bilo v letu 2023 izplačanih skupaj 285.398,28 EUR nadomestil. V letu 2023 je v primerjavi z letom 2022 sicer zaznati povečanje izplačanih nadomestil v breme SNG Maribor, medtem ko je bilo refundacij ZZZS v primerjavi s preteklim letom manj.

V letu 2023 je bilo prvo zmanjšanje izplačil nadomestil bolniških odsotnosti po zaporednih šestih letih, od leta 2017, ko so se izplačila vsako leto povečevala.

TABELA 16: NADOMESTILA BOLNIŠKIH ODSOTNOSTI V LETU 2023

Organizacijska enota	Boleznine nad 20 dni – refundacija ZZZS	Boleznine do 20 dni – v breme SNG Maribor	SKUPAJ
OE Drama	164,54	10.029,50	10.194,04
OE Opera	66.252,39	45.372,23	111.624,62
solisti	1650,66	5979,89	7630,55
orkester	57.063,98	20.193,02	77.257,00
zbor	7537,75	19.199,32	26.737,07
OE Balet	101,88	3323,16	3425,04
OE Tehnika	100.125,66	58.163,15	158.288,81
Skupne službe	913,31	952,46	1865,77
SNG – SKUPAJ	167.557,78	117.840,50	285.398,28

SLIKA 17: NADOMESTILA BOLNIŠKIH ODSOTNOSTI V LETU 2023

V letu 2023 je bilo izplačanih 285.398,28 EUR nadomestil bolniških odsotnosti, od tega je bilo 117.840,50 EUR izplačanih nadomestil v breme SNG Maribor. Nadomestila v višini 167.557,78 EUR, ki izhajajo iz bolezni nad 20 dni, smo dobili povrnjena od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije.

Slovensko narodno gledališče Maribor je moralo z namenom ohranjanja minimalnih standardov umetniškega programa ustrezno prilagoditi obseg dela v posameznih organizacijskih enotah Drama, Opera, Balet, Festival Borštnikovo srečanje, Tehnika in Skupne službe, pri čemer se zaradi večstranskega in kompleksnega prepletanja dela umetniških, tehničnih in strokovnih kadrov srečujemo z vedno večjimi problemi, saj ostaja osnovni problem – zagotavljanje zadostnih kapacitet specifično usposobljenih in ustrezno izobraženih človeških virov – še vedno nerešen in ga bo treba v karseda kratkem času odpraviti s sprejetjem ustreznih ukrepov in s spremembo delovne zakonodaje.

Drastično omejevanje števila zaposlenih – potencialnih izvajalcev umetniškega programa različnih profesionalnih profilov – ima tako zaradi uresničevanja zelo negativen učinek na raven kvalitete izvedbe umetniškega programa. Omenjeno problematiko ustreznega upravljanja s človeškimi viri in z implementacijo kadrovske strukture, ki bi dejansko ustrezala vse višjim sodobnim umetniškim, strokovnim in tehničnim standardom, bo zato treba nemudoma reševati v konstruktivnem dialogu z Ministrstvom za kulturo RS. V nasprotnem primeru lahko zelo kmalu pričakujemo upad tako ustvarjalne kot poustvarjalne ravni izvedbe repertoarno raznolikega in zahtevnega umetniškega programa, s tem pa se pod vprašaj postavlja tudi uresničevanje javnega interesa na področju kulture in ne nazadnje tudi ustreznega nemotenega izvrševanja poslanstva SNG Maribor (Drama, Opera, Balet in Festival Borštnikovo srečanje), ki bi ustrezalo minimalnim izvedbenim standardom.

Danilo Rošker

direktor SNG Maribor

Letno poročilo 2023 je Svet zavoda potrdil na svoji
_____ seji dne _____ .

Suzana Žilič Fišer
predsednica Sveta SNG Maribor

Jaki Jurgec
namestnik predsednice Sveta SNG Maribor

Letno poročilo so pripravili

Danilo Rošker
Aleksandar Popovski
Simon Krečič
Edward Clug
Aleš Novak
Aleksandra Hojnik
Maja Borin
Darja Čížek
Karin Frešer Pišek
Andreja Hictaler
Alan Kavčič
Metka Lipovž
Mojca Marič
Nina Novkovič
Sandra Požun
Alenka Smole
Daša Špričnik
Tomaž Herženjak
Benjamin Virc

Fotografije

Peter Giodani
Tiberiu Marta
Marko Knehtl
Damjan Švarc
Arhiv FBS
Arhiv SNG Maribor
Mediaspeed.net

PROGRAM FINANCIRA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

ZLATA POKROVITELJICA

POKROVITELJICA SEZONE

TRAJNOSTNI PARTNER

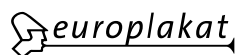

VEČER

RADIO CITY
www.radiocity.si

·bazei·wellness·
REMAX

s.Oliver

